Päewaleht

Nr. 16

Esmaspäeval, 17. jaanuaril 1938

XX

Tänast lehte 8 küljel

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“. Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, ukseholdja ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukaupluse tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 7
Jimub 7 korda n
TELLIMISHINNA

1 kuu postiga 1 kroon 80 senti.	1 kuu
2 kuud „ 3 „ 60 „	2 kuud
3 kuud „ 5 „ — „	3 kuud
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s.	Üle 3 järgneva
Välismaale 4 kr. kuus	Aad

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses.
kuni Kr. 3.— poole hinn
Kuulutuste koha valikut ei k
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse num
laupäeval kl. 10-ni
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Ne
vastav postmark on lisat

Kolmandik rahwast sotsiaalkindlustuse alla

Kõik töövõtjad haiguskindlustuse kassa liikmeks. — Alkoholi müügikohti ja müügiaega piiratakse. — Emade ja lastekaitse seadus 1. aprillist kehtima

Sotsiaalminister O. Kase kõne Pärnus

Pühapäeval korraldati Pärnus suurem kontsert-aktus põhiseaduse elluwiimise küsimuste selgitamiseks. Aktusele oli ilmunud saalitäis rahwast. Awasõnad lausus Pärnu linnapea H. Soo, mille järele esines pikema kõnega sotsiaalmin. O. Kask, kes uue põhiseaduse kohta tähendas:

Uue põhiseadusega pole meil wõim mitte saja wõi ühe mehe käes, waid siin on läbi wiidud walitsewa ja seadusandliku wõimu koostöö. Suuremaks uduseks on uues põhiseaduses ühiku walimise wiis. Iga kandidaat on seotud oma ringkonnaga ning ta peab kaitsma mitte ainult oma ringkonna huwisid, waid need peawad olema kooskõlastatud ka üleriiklike huwidega. Uue põhiseadusega astume meie wäheste allesjäänud demokraatlike riikide hulka. Suured riigid wõiwad äärmuslikke katseid teha oma riigikorra muendamisel, kuid wäikeriigid püüwad ainult siis, kui nad kainelt kaalutult otsustawad suuri samme.

Uue põhiseaduse järele peab rahwaesindus kokku tulema 23. aprillikß. Lähemal ajal kuulutab riigihoidja wälja walimised, ning kui on rahwaesindus moodustatud, järgnewad presidendi walimised. Eelseiswate walimiste eel tekib paljudel küsimus, kas kõigil on küllaldaselt wabadust walimistel kaasarääkimiseks. Igal kaineltmõtlejal peaks olema selge, et meie ei saa päewapealt wanadel erakondadel lubada uuesti tegewusse astuda.

Esimestel rahwaesinduste walimistel erineb seisukord tulewastest walimistest, kuna me peame leidma lepitustee. On tähtis ära hoida wälisipidine riid, sest uus parteielu wõrsub meil edaspidi ideoloogilistel alustel. Praegu peab aga seltskond leidma tee, kuidas kuna ühine rinne, mis on loodud rahwarinde näol. Kuna meil on tegemist iseikuwalimisega, siis wõib igaüks, kes tahab, kaasa tulla, kuid ainult rahwuslikus üksmeele ja lojaalsuse waimus peab sündima põhiseaduse elluwiimine.

Edasi minister Kask puudutas sotsiaalreforme:

Me peame kiirendatud korras maksma panema rea rahwaterwishoiu ja -tulewiku kindlustamise seadusi. Nii on walminud emade ja lastekaitse seadus, mis loodetawasti hakkab maksma 1. apr. Oleme oma terwishoiu korraldamise alal wiimasel ajal teinud suuri edusamme. Nii näiteks on tiisikusse surewus wähenenud 10 a. jooksul 27 punktilt 18 punktile, kusjuures riik on selleks kulutanud aastas 22 miljonit senti. Ka haiglate küsimuses on tehtud suuri edusamme. Uued hooned on ehitatud Petserisse ja Walgas ning Kuressaares; Tallinnas ja Narwas on nad ehitamisel. Laiendamisele tulewad Pärnu, Rakwere ja Paide haiglad.

Mis puutub naisorganisatsioonide poolt esile tõstetud alkoholimüügi küsimusse, siis tuleb ka see terwes ulatuses kõne alla.

Alkoholi müügi piiramise suhtes läheneb õine aeg.

Ka winamüügi wõrk üle riigi tuleb piiramisele. Üksikasjalisemalt peatus kõneleja haiguskindlustuse seduse, tööõnnetuste wastu kindlustamise seduse ja invaliidsuse, wanaduse ja perekonna kindlustamise seduse juures: „Need reformid tulewad kokku wõtta ühe süsteemi. Invaliidsuse, wanaduse ja perekonna kindlustuse seduse elluviimine pole kerge. Mitmel maal on seks kulunud aastakümneid. Wabariigi walitsus pole selle eelnõu kohta weel seisukoha wõtnud, kuid seduse eelnõu on walmis. Kuna meil on organiseeritud riba kutsekodasid, siis on päris selge, et kõik need kojad wõiwad oma liikmetele korraldada wanaduse kindlustust.

Kõik töölwõtjad tuleksid aga wiia üldise sotsiaalkindlustuse alla,

mis süsteemilt ehitatakse haigus skindlustuse kassa peale. See haarab 190 tuhat töölist ühes nende perekondadega, kokku 350 tuhat elanikku, s. o. terwe kolmandik rahwast. Loomulik, et säärase laiaulatuse seduse juures tuleb põhjalikult kaaluda enne ta elluviimist.

Seduse alla kuuluksid mitte ainult wabrikutöölised, waid ka hoonejatöölised, põllutöölised, meremehed jne. Kindlustus tuleb arwestada töönädalale.

Meil on see kindlustus mõeldaw sel wiisil, et töötaja ja tööline maksab teatawa osa, millele riik teatawa osa juure maksab. Töötõj aja töötaja maksawad kuni 3% palgast. Riigi juuremaks oleks 6. aastal 316 tuhat krooni ja see suureneks järjest. Näiteks 20 aasta pärast oleks see 2,5 miljonit krooni.

Kõige kõrgemale määrale suureneb see 40 aasta pärast, nimelt 4,2 miljonile kroonile, ja langeks selle järele, jäädes püsima 3,4 miljonile kroonile. Soomes seda seduse walmistati 10 aastat; see hakkas käesolewal aastal osalisselt kehtima. Seal tõuseb riigi juuremaks 40 aasta pärast 37 miljonile kroonile. Skandinaawia maadel on nende jõukuse tõttu wõimalik rohkem kulutada kui meil. Rootsis näiteks kulub riigi eelarwest terwelt 28% sotsiaalkuludeks, Taanis ja Norras peagu samapalju. Säärases ulatuses ei saa meie aga wist kunagi kulutada. Ometi on see reform tarwiline teostada, kuna me peame andma igale meie rahwa liikmele tunde, et ta wanaduspäewad on kindlustatud.

Tekib küsimus, kas see seadus on meie riigi ja rahwa kandejõu kohane? Seni oleme kulutanud 100-miljoni-kroonilise eelarwe juures umbes 7% sotsiaalkuludeks. Uute sotsiaalreformide läbiviimise järele wõiwad sotsiaalkulutused riigile tõusta 10%-ni, sest tuleb arwesse wõtta, et meie majandus areneb, üldine rahwa jõukus tõuseb, maapõue waranduste ja loodusvarade kasutamise jne. tõttu ning ühes sellega suureneb lähemate aastakümnete jooksul meie riigi eelarwe mõnekümne miljoni krooni wõrra.

Invaliidsuse-, wanaduse- ja perekonna kindlustuse seadus, kui ta lõplikult walmis kewadeks, on wõimalik ellu wiia siis, kui üldine haiguskindlustus on kehtima hakanud muel alusel.

Loodan, et ka meie majandusringkonnad, kus ehk mõnel pool teatud kahtlusi weel wõib olla, kaasa aitawad selle ülitarwilise seduse elluviimisele.

Tarwilisi sotsiaalkuludusi teostades meie kindlustame oma rahwa elujõudu ja wiime ta paremale tulewikule wastu.

Tööline peadpidi wagonettide wahel

Õnnetus Kiviõli vagunihaakijaga. — Ellujäämise lootusi wähe

Laupäeval keskpäeval juhtus Kiwiõli allmaa-kaewanduses raske õnnetus, mille ohwriks langes noor wagonitehaakija Meinhard Korn, kes jäi peadpidi liikuwate põlewkiwiwagonettide wahele ja sai elukardetawalt wigastada.

Raske wigastuse mõjul langes mees meelemärkusetult maha. Appirutanud kaastööliste poolt toimetati Korn kiiresti kaewanduse ambulatooriumi, kus arstikul järelewaatusel selgus, et raske löögi mõjul oli purunenud noore töömehe pealuu, mille tagajärjel wigastus kunlub üliraskete liikt ja kaewanduse arstide arwates mehel ellujäämiseks lootusi on wähe.

Õnnetus juhtus põlewkiwi wäljaweo kohal. Keegi weburijuht oli haakinud weduri külge liig palju wagonette, mida wedur ei jõudnud üles tõmmata. Et liig raskest koormast wabaneda, oli haakijana töötaw Korn astunud lahti haakima üleliigseid wagonette. Seejuures ei läbenud mees oodata põlewkiwirongi seismajäämist, waid astus lahtihaakimist teostama liikumise pealt.

Millegi pärast aga komistas haakija ja langes otse liikuwate wagonettide wahele. Kuigi õnnetust kohe märgati ja ubewr seisma jäeti, oli see siiski juba hilja.

Sellelaadsed õnnetused kaewandustes on wäga sagedased, kuigi liikuwate wagonettide haakimine kaewanduse juhatuse poolt kategooriliselt keelatud on, ei pea osa mehi sellest siiski kinni, waid mõneminutilise aja wõitmisega riskitakse sageli „pea tulle“ piistmisega.

Ulikooli õppejõude jäeti kinnitamata

Teatawasti waliti ülikooli nõukogu poolt arstiteaduskonnakogu ettepanekul möödunud aasta nowembris Tartu ülikooli günekoloogia ja günnitusabi õppetoolile erakorralisekß professoriks eradotsent dr. med. R. Kleitsmann, kuna eripatoloogia, diagnostika ja terraapia dotsentuurile esitati kandidaatidena riigihoidjale kinnitamiseks dotsendiks (uue seduse järele adjunkt-professoriks) eradotsendid dr. med. A. Arrak ja dr. med. F. Lepp.

Nüüd on laupäeval saabunud ülikooli walitsusele haridusministeeriumiit teade, et haridusminister ei ole esitanud nimetatud kandidaate riigihoidjale kinnitamiseks. Dr. R. Kleitsmani kinnitamata jätmise suhtes toetutakse motiiwile, et teaduskonnas on walimisel üks liige ja nimelt prof. K. Schlossmann jäänud eriarwamisele.

Dr. A. Arraku ja dr. F. Lepa kinnitamata jätmise suhtes on toodud ette, et nad aasta tagasi, kui nimetatud õppetool oli esmakordselt täitmisel, ei saanud walimisel fakulteedis tarwilist häältenamust.

Üliõpilaskonna uus esindus loomisel

Uue ülikoolide seduse alusel kuulub teatawasti uue üliõpilaskonna esinduse ellukutsumine praegu tegutsewa ja haridusministri poolt määratud üliõpilaskonna ajutise juhatuse kompetentsi.

Nagu kuuleme, on ühenduses sellega käinud möödunud nädalal Tallinnas haridusministeeriumis üliõpilaskonna ajutise juhatuse esimees H. Sein. Samuti olewat selles asjas olnud esimehel kõnelusi ülikooli rektori ja üliõpilasasjade prorektoriga.

Nüüd on täna õhtuks kutsutud kokku üliõpilaskonna ajutise juhatuse koosolek, kus uue üliõpilaskonna esindusega seoses olewad küsimused kõne alla tulewad. Uue üliõpilaskondliku esinduse loomiseks teatawasti peawad määrama kõik üliõpilaskonwendid esinduse oma esindajad. Esindajaid saadakse määrata igalt ülikoolis immatrikuleeritud konwendi 40 liikmelt 1 esindaja. Konwendid, kellel on wähem kui 40 liiget, wõiwad esinduse saamiseks kahekaupa liituda.

Nagu sellest näha, kujuneb uue üliõpilaskonna esinduse rajamine üsna lihtsaks toiminguks. üliõpilaskonna ajutisel juhatusel tarwitseb tõenäoliselt üliõpilaskonwentidele teatada waid, mis ajaks nad peawad esinduse oma esindajad ära walima. Samuti määrab üliõpilaskonna ajutine juhatus tähtaja, millal uus esindus kokku tuleb. Teatawasti peab uus esindus loodud olema ja tegutsema hakkama hiljemalt 1. weebruarist s. a.

üliõpilaskonwentide esindajate määramiseks edustuse wõetakse arwatawasti aluseks liikmete arw, mis oli üliõpilaskonwentidel 15. jaanuaril, s. o. sel ajal, mil nad ametlikult funktsioneerima hakkasid.

Saksamaal maksvat puhtaim demokraatia

Hitler tahab teostada ainult rahva tõelist tahet

Berliin, 16. 1. (ETA) (DNB) Saksa siseminister Frick pidas laupäewa õhtul rahwussotsialistliku erakonna meeleawaldusel Lemgos (Lippes) kõne. Protesteerides wiimasel ajal n. n. suurte demokraatiate esindajate etteheidete wastu, mis on tehtud rahwussotsialistlikule Saksamaale, Frick toonitas, et Hitleri walitsemine ei tähenda mingit diktatuuri, waid see kehastab puhtaimat demokraatiat. Hitler tahab teostada ainult rahwa tõelist tahet. Tema eesmärgiks on teha õnnelikuks Saksa rahwast. Selle tõenduseks on tööpuuduse wähendamine. Inimeste maalt põgenemise hädaohu wastu on juba tarwitusele wõetud wastawaid abinõusid. Edasi ta seletas, et olgu kogu maailmale teadmiseks, et Saksamaa ei saa sallida oma kodanike tagakiusamist wäljaspool Saksamaad. Saksamaa peab nõudma, et kõigile sakslastele wäljaspool Saksamaa piire antaks wastawaid õigusi kultuurilisel alal. See küsimus ei ole mitte ainult mõne rahwa sisepoliitiline küsimus, waid rahwuswaheline küsimus, mis puudutab tugewasti ka Saksamaad. Saksamaa ei saa loobuda ka oma asumaadest. See ei ole mitte prestiisihküsimus, waid seda nõuab elu.

Eden koostab memorandumi Hitlerile

Lahtised küsimused lahendamisele

London, 16. 1. (ETA) (DNB) Briti wälisminister Eden saabus laupäewa õhtul puhkuselt tagasi Londoni. Saabumisel ta seletas ajakirjanikele: Ma olen tagasi tulnud selleks, et teha rasket tööd.

„Evening News“ arwab teadwat, et wälisminister Eden on saabunud tagasi Londoni seepärast, et koostada memorandumit Hitlerile. Memorandum sisaldawat ettepanekuid mitmesuguste lahtiste küsimuste lahendamiseks, et kindlustada Euroopa rahunemist. Eden olewat kawatsenud koostada memorandumi Genfis, töötades seejuures koos Prantsuse wälisministri Delbosiga. Kuid seda kawa olbi sunnitud muutma Nahwasteliidu nõukogu istungi edasilükkamise ja Prantsuse walitsuskriisi pärast. Enne memorandumi esitamist Hitlerile, Eden peab weel nõu Prantsusmaaga. Edasi Eden kawatsewat astuda tõhusaid samme, et teostada kiiremini wälismaa wabatahtlike Hispaaniast tagasitõmbamise kawa.

Eden koostab memorandumi Hitlerile

Lahtised küsimused lahendamisele

London, 16. 1. (ETA) (DNB) Briti wälisminister Eden saabus laupäewa õhtul puhkuselt tagasi Londoni. Saabumisel ta seletas ajakirjanikele: Ma olen tagasi tulnud selleks, et teha rasket tööd.

„Evening News“ arwab teadwat, et wälisminister Eden on saabunud tagasi Londoni seepärast, et koostada memorandumit Hitlerile. Memorandum sisaldawat ettepanekuid mitmesuguste lahtiste küsimuste lahendamiseks, et kindlustada Euroopa rahunemist. Eden olewat kawatsenud koostada memorandumi Genfis, töötades seejuures koos Prantsuse wälisministri Delbosiga. Kuid seda kawa oldi sunnitud muutma Nahwasteliidu nõukogu istungi edasilükkamise ja Prantsuse walitsuskriisi pärast. Enne memorandumi esitamist Hitlerile, Eden peab weel nõu Prantsusmaaga. Edasi Eden kawatsewat astuda tõhusaid samme, et teostada kiiremini wälismaa wabatahtlike Hispaaniast tagasitõmbamise kawa.

Pariisis paljastati suur relvaladu

Pariis, 16. 1. (ETA) (Havas) ühenduses CSAR'i ajaäriga on paljastatud Pariisis suur relvaladu. Politsei on konfiskeerinud 18 püssi, 18 mauskrit, 20 kasti granaate, 20.000 padrunit ja 200 soomuswesti.

ILMUS
LASTE RÕÖM

JAANUARINUMBER

Selles numbris jatkub Madis Porisoo tore lugu „Unevanast“ eelmise nri sisu kokkuvõttega neile, kel ei peaks seda nrit olema. Nüüd Unevana külastab haigeid lapsi.

Herma Foelschilt on kena muinasjutt „Rüütel Kartmatu“. Ka Ao Vaks ilmus seekord jälle lugejate ette elava jutuga „Jassi sõit“.

Lasteröömlaste eneste töid — utte, luuletusi, joonistusi on selleski nris küllaldasel määral.

Selles nris kuulutatakse välja **võistlus neile lasteröömlastele, kes seni ei ole saanud auhindu.**

Samas nris tutvute ka huvitava telegrammimänguga.

Nagu harilikult, on seegikord mõistatusi, luuletusi, peamurdmist, lasteröömlaste ja teiste pilte (nende hulgas jälle üks Juku-seeria).

Jaanuarinumbriga on kaasas.

ilus, mitmevärwilise pildiga
seinakalender

„Laste Rõõm“ ilmub kord kuus endise hinnaga: aastas 3 kr., poolaastas 1 kr. 50 s., veerandaastas 75 s., üksiknumber 25 s.

„Laste Rõõmu“ tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused, „Päevalehe“ esindajad ja peagu kõik algkoolide juhatajad.

Järva naiskodukaitse juubelipidustused

Pühapäewal tähistas naiskodukaitse Järwa ringkond oma 10-a. tegewust aktusega Paides. Malewa saal ei suutnud kõiki osalwõtjaid mahutada — koos olid kõigi jaoskondade esindajad ja kaitseliidu üksuste pealikud ülemalewaliseß.

Ringkonna tegewusest ülewaate esitas ringkonna esinaine pr. L. Eikart. Pikema kõnega naiste ülesandest kodukaitse töös esines kodukaitse esinaine pr. E. Männik Tallinnast. Nii temale kui ka ringkonna esinaisele ojutati austusi lillede annetamisega.

Rohkeles tervituskõnedes rõõmiati ringkonna tõhusat tööd. Ka iraadiocel oli saabunud rohkesti tervituſi — sõjawägede ülemjuhatajalt kindral J. Laidonerilt, iseedeminister N. Wiitakult, ringkondade esinaistelt üle maa, soomustrongi-rügemendi ülemalt j. t. Aktuse lõppedes järgnes kooswibimine ühise lauа ja ettekannetega rahwamaalt.

Avan suure VÄLJAM
Soodsa võimalusega ostate 25%—75% hinnaalandusega portfelle, käsita kohvreid, igasugus
Ainult 15. kuni 31. jaanuarini. Kasutag
ADOLF PÄTSI reisitarvete

KINO „Mars“ Hospidali 2-a.
Pimestav ZARAH LEANDER Geza v. Bolvary
„PREMJÄÄR“.
2) „NOORED TALENDID“.
Euroopa hiigellavastus Seninägema küllus! Eu gantseim suu HÖRBIGE Huvirikas

Elise Tarmola-Teemann
Kapteeni Viktor Tiainen
Tallinn Viipuri

Jimus koguteos
Vabaduse tulekul I.
116 lk. Hind 1 kr.
Sisaldab teaduslikke artikleid ja seniavaldamata mälestusi Eesti riigi sünniperioodist.
Kirjutavad: Prof. A. PIIP, prof. A.-T. KLIIMANN, prof. J. TÕNISSON, prof. N. MAIM, prof. H. KRUUS, dir. J. KUKK, A. HELLAT, prof. K. SARAL, dr. O. KALLAS, K.-A. HINDREY.
Toimetanud: H. KRUUS, J. OTS.
Müügil paremais raamatukauplustes ja ajaajalehekioskites.

Teie saavutate edu tantsida, sellepärast al sukursustel
H. K.
Kavas
Uue gr kesk
Edasijõ
Viini-v
Eratunn
Nõudmisel õppejõuduc

Gerd
tantsu- ja
Pikk tän. 30
Lavatants
Võimlemisrühm
Uus lasterühma k 20. jaan. kell 4—5 p.
Uus stepikursus hä kolmapäeval, 19. jaan.
Õpilaste vastuvõtt, vä hap., 11—12 ja 5—½7

TA
A. F
Lai
Kavas kõi
Uute grup tcisip reede
Uute edasi esma nelja
Mitmesse härrade-gr part
Eratunnid —

Registreeriti veel 10 üliõpilaskonventi

Lisaks waremi registreeritud 24 üliõpilaskonwendile registreeriti ülikooli walitsuses laupäewal weel 10 uut üliõpilaskonwenti. Laupäewasel koosolekul registreeriti järgmised üliõpilaskonwendid: „Korp! Baltonia“, „Korp! Frat. Academica“, Korp! Frat. Aeterna“, GMüS „Ilmatar“, „üüt Hasmonea“, „Korp! Linnuia“, „Wene üliõpilaste Selts“, „Eesti üliõpilaste ühing Eiüü“, „Eesti Meesüliõpilaste ühing ümera“ ja „Eesti Naisüliõpilaste ühing“.

üliõpilaskonwentide liitude registreerimine on lükatud edasi. üliõpilaskonwentide liite registreerimiseks on esitatud 3: üliõpilaskonwentide koondis „Eesti üliõpilasseltside Liit“, Eesti Konwentide Liit (EKL) ja üliõpilasühingute Konwentide Liit (üüL).

Õepoeg pussitajaks

Laupäewal, 15. ktp., tekkis tüli Paaskwere wallas ja ak. Joh. Walgemäe, 37 a. w. ja tema õepoja Kaarel Wahemetsa, 19 a. w. wahel, milles wiimane löi Walgemäele raske haawa selga. Puss läbistades maksa tungis kõhtu ning wigastus on elukardetaw. Esmaabi andis Walgemäele Roela jaoskonnaarst ning hommikupoole ööd toimetati wigastatu autol Rakwere erahaiglasse.

Walgemäe ja Wahemetsa wahekord enne oli wäga hea.

Süttis kastivirn

Laupäewa õhtul kella ½12 paigu tekkis tulekahju Estonia puiesteel nr. 27 asetsewa maja hoowil. Teadmata põhjusel olid süttinud põlema wirna laotud tühjad kaubakastid, mille omanikuks on Estonia teatrimajas klaasnõudega kaupleja Soonsein. Leegid kustutati tuletõrje lendsalga poolt ilma et need oleksid tekitanud suuremat kahju.

Tuld märkas esimesena patrullkäigul wiibiw kordnik, kes kutsus kohale ka tuletõrje ja nii hoidis ära suurema õnnetuse.

Protokolle Nõmmel

Alawäärtusliku piima turustamise pärast koostas politsei protokolli Saue walla Jõgisoo külas elutsewale Konstantin Jalakale.

Joobnud olekus lamas Nurme tän. nr. 18 asetsewa maja juures tänawal Herman Sams, kelle elukoht on Hallikiwi tän. nr. 2.

Liiklemismäärustе rikkumise pärast koostati protokoll sõiduauto nr. A-1233 juhile, kes oma sõiduki oli walgustamatult jätnud Wabaduspuiesteele.

Kaheistmeline purilennuk kaitseliidu Tallinna pu

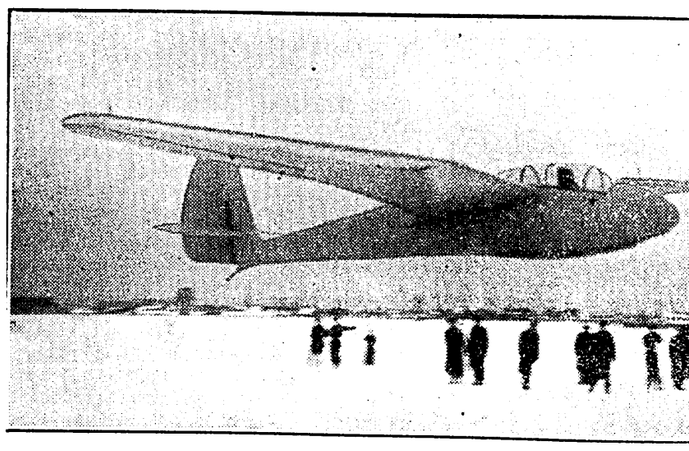

Eile toimus Lasnamäel kaitseliidu Tallinna malewa purilennusalga uue 2-istmelise kinnise purilennuki „Tekla“ proowilend, mis õnnestus hästi.

Lennuki ehitas purilennusalk oma töökojas inj. H. Ruubeli juhatusel. Raha ehitamiseks andis a.-s. Tekla, mist sama firma nimetust.

Lennuki tiibade pikk kus 7½ m, tühikaal 18

Lennuk on ehitatud Hiljuti püstitas samati nes 625-km kaugelennu

Nõukogude uue parlamendi avamine

„Päewalehele" kirjutanud **ins. Nikolaus Basseches**

Moskwas walitseb elewus, mis temas wäliselt ikka ilmneb suurte kongresside awamise puhul. Hotellid on rohkem täis kiilutud kui tawaliselt, autobused kihutawad pikas reas läbi linna, et prowintsi delegaatidele näidata teatreid ja muuseume, walitsuse tehniline aparaat töötab wastawa pingutusega. Ometi pole suures Nõukogude Liidus ühtki inimest, kes neilt kongressidelt ja konwerentsidelt ootaks midagi tegelikku. Need on suurt stiili, kulukad propagandaaktsioonid, mille ülesandeks on tuhandet wõi rohkemgi inimest koguda Kremli toredusse, neid seal wastu wõtta, neile pealinna näidata ja neid siis enda isikliku ühtsuse tähtsusest täidetult saata koju Nõukogude patriootilise waimu elawate lewitajatena. Suuremat osa neist inimestest meelitatakse selle kaheksa wõi kümne päewa jooksul nende isikliku auahnuse abil. Neende eest hoolitsetakse hästi, neid söödetakse ja joodetakse, andmata neile ometi wäiksematki otsustuswõimet. Sellised on olnud kõik endised Nõukogude kongressid ja on ka praegune uue kõrgema nõukogu kokkutulek, erinemata milleski lehmalüpsjate, stahhanowlaste, inseneride, wõi ohwitseride naiste kokkutulekuist, mida Moskwas aeg-ajalt korraldatakse. Ainult, et poliitiliste kongresside kirju kutseline koosseis seab nad muidugi rohkem awaliku huwi piirkonda ja neid wõib propaganda mõttes paremini kasutada kui propagandistlikke erikutsete kongresse.

Toredad, kuid sobimatud poolwääriskiwidega kaetud tähed Kremli tornide otsas endiste lihtsate, kuid stiilikohaste mustade kahepeagaa kotkaste asemel on uutega asendatud. Nüüd rubiinpunasest klaasist tähtedega, mida seespoolt walgustatakse ja mis peawad olema paremaks Nõukogude riiklikkuse sümboliks. Stiililt aga pole nemadki sobiwad. Nad on torgatud Wene ajaloo otsa selle meetodi järele, mis wiimase kolme aasta jooksul tahtnud seada jalule sidet minewiku ja olewiku wahele. Samuti on ümber ehitatud ka keiserlik loss, mis mahutanud Nõukogude parlamendi. Kõik on jäänud nii, nagu oli tsaaride aegu, lossidesse pole tooduid ühtki uut joont. Ainult kaks suurt saali on ümber ehitatud. Waheseinad on kaotatud, siidtapetid ja kullailustused maha kistud, on tekkinud tohutu walge marmorsaal, tagaseinas suur Lenini kuju. Ees, juhatuse tribüünist kaugel eemal, on rõdu mõnekümne külalise jaoks, mis peab olema nende istungite awalikkuse sümboliks. Selle ees ja ülal ühe seina ääres, on pääsukese pesad — ajakirjanike ja diplomaatide loožid. Selle wana wastse saali juure ehitati wäljastpoolt hoone, mis sisaldab liftid, rõiwahoiuruumid ja kantseleid. Ainult läbi ühe wärawa paljudest teisist tohib astuda Kremli. Ainult wähesed tohiwad sesse linnaossa sõita sisse oma autodega. Ainult diplomaatlike esinduste juhid ja Nõukogude walitsuse liikmed. Kõik teised astuwad sisse sellestsamast wärawast, läbi kitsa kontrollitud jalgwärawa. Kremli ees on silmapaistwalt palju salapolitseinikke. Ei piisa ainult kontrollist wärawal. Seitsme- kuni kaheksaminutilisel teel wärawast lossini tuleb käia läbi detektiiwahela. Kõik kontrolliwad isikukaarte ja walwawad hoolsalt, et keegi ei astuks kõrwale sellelt ainsalt määratud teelt Kremli mail. Ning kõik Nõukogude parlamendi külastajad on üksteisest wäljult eraldatud.

Delegaadid sisenduwad läbi eriukse, läbi teise eriukse ametnikkond, läbi kolmanda diplomaadid ja neljanda ajakirjanikud. Kõ hoones endas ei saa nad üksteist kohata. All komandantuuris uuritakse järele ajakirjanike kirjutusmasinad ja külastajate aktimapid, mida sorides ei tunta wähematki piinlikkust. Wälismaa ajakirjanike loožhis istub samapalju detektiiwe kui ajakirjanikkegi. Neid on paigutatud kõikjale ja pealeselle nad seisawad koridoris diplomaatide loožhide taga. Päris awalikult ja warjamatult. See on ikka ja alati nõnda. All sumiseb delegaatide saal, kuni siis heliseb kõrwust läbijõikaw kell juhatuse laual. Ning kui siis Stalin ilmub tribüünile, ei taha lõppeda owatsioonid ja hümni laulmine. See kestab weerand tundi kuni 20 minutit. Igaüks näitab oma waimustust, igaüks tahab ekstaasiga silma puutuda. Eriti naised. Ikka ja alati kordub üks ja sama: owatsioonid hakkawad juba waibuma, kui siis üks naisdelegaat hüppab oma istmelt wahekäiku, et teda juhatuse tribüünilt nähtaks, ja hakkab kriiskawa, hüsteerilise häälega uuesti „kõigi rahwaste juhik" karjuma „hurraa" ja „elagu". Ta enamasti weel kergitab end kogu aeg ühelt jalalt teisele, et paista paremini silma. Ja waewalt on owatsioonid jälle hakanud waibuma, kui juba üks teine naine uuesti hakkab karjuma „elagu" ja „hurraa", mitte tahtes end esimesel lasta üle trumbata.

Kui kiwist Lenin oleks weel elus, näeks ta suure juhatuse laua taga waewalt kedagi oma häist tuttawaist ja kaastöölisist. Ta tundis wana Kõlininit ainult pealiskaudselt. Muidugi tunneks ta Stalinit. „kokka, kes oskab walmistada ainult kangeid toite", nagu ta kord teda nimetas. Suures saalis, kuhu ta kiwine kuju waatab ülalt alla, ei näeks ta ühtki tuttawat nägu.

Kui Stalin jessamas saalis deklareeris uut põhiseadust, siis leidus weel mõni naiwne inimene, kes uskus uue ajajärgu tulekut, kuigi mitte kodanliku wabaduse kehtimapanekut, siis ikkagi diktatuuri nõrgestamist, paremat õigust, kodaniku paremat julgeolu. Kuid sestsaadik on Nõukogude Liidust käinud üle wägew terrorilaine ja pühkinud minema kõik, kes weel kuidagi tahtsid wõi oskasid mõtelda. Ning siis algas wäljakuulutatud põhiseaduse teostamine. Nädalast nädalasse wõeti tagasi üks näiline wabadus teise järele, mida põhiseaduses tõotati. Ning lõpuks hiigelsuur walimisaparaat, mis ei sisaldanud sedagi, mida põhiseadus lubas alammäärana: walimist walitsuselt esitatawa mitme kandidaadi seast. Siis tuli weel Stalini ähwardaw kõne, milles juba mitmekordselt läbi sõela ja proowitule käinud delegaate hoiatati, et neid wõidakse igal ajal tagasi kutsuda. Ning siis ilmus kuulus artikkel wõi — õigemini — üks paljudest kindralprokurör Wõschinski kuulsaist artikleist ajakirjas „Nõukogude õigus", mis juhib tähelepanu, et Nõukogude Liit erineb kodanlikest riikidest esmajoones sellega, et poliitilise salapolitsei organid on mitte ainult autonoomsed, waid ka oma wõimutäituses piiramatud. Kui lugeda seda Wõschinski artiklit, siis peaks uskuma, et tsaari walitsus oli tagurlik ainult sellega, et „ohranal" polnud küllalt wolitusi.

Sellise kõrgema majandusnõukogu istungjärgu propagandistlik mõte on endastmõistetawalt selge ja poliitiliselt pole temalt oodata mingeid algatusi. Kuid tähtis on midagi muud. See oli osaw ja Wene olude kohta diktaatorile soodus konstellatsioon, mis on teatawal määral kaitswaks seinaks tema ja massi wahel, oli ta ju ametlikult ainult partei juht. Stalini loomuses on seista weidi tagapool, telgitagustest juhtida poliitikaniite ja walitsust. Kuid wajadus diktaatorit aina enam asetada esiplaanile, nihutada aina enam büütsantliku propaganda keskpunkti, sundis teda ka walitsuses astuma rambiwalgusele. Wastuoksa wanale uus põhiseadus näeb ette Nõukogude Wabariikide Liidu presidendi. Wõimu sel presidendil ametlikult pole mingisugust. Kuid ometi on tõenäoline, et diktaator nüüd ka ametlikult hakkab kujutama Nõukogude riigi tippu. Mitte, et ta seda tahaks, ja mitte, et uus au talle annaks ka uue wõimu. Ennemaltki kuulus talle piiramatu wõim. See on ajaloo sundkäik, mis, kas wastaw isik tahab wõi mitte, sunnib teda mitte ainult wõimu tarwitama, waid ka wäliselt ja juriidiliselt wastutust endale wõtma. Sest kui Stalinit ei walitaks presidendiks, arwaks iga inimene Nõukogude Liidus, et tema jalgealune diktaatorina on kuidagi wapustatud, ja ainult sellest arwamisestki piisab kogu diktaatorliku riigiaparaadi wapustamiseks.

Otse walimised uude kõrgemasse nõukokku on näidanud, et seisukord Nõukogude Liidus on äärmiselt pinewil. Peab oletama ja kõik osutab seda, et alul oli tõesti kawatsetud walimisi wähemalt wäliselt wabamalt kujundada kui seda olid endised walimised kesktäidesaatwasse komiteesse. Taheti kiill, et kõik kandidaadid seaks üles kommunistlik partei, et kõiki sõelutaks ja aetaks läbi tuleproowi, kuid rahwale taheti siiski anda wõimalus walida mitme kandidaadi seast. Ent seegi ei läinud. Tuli ehitada üles aina enam ja enam kindlustusi, oldi lõppeks sunnitud salajased walimised de facto kõrwaldama, et saawutada soowitud eesmärki. Ei wõidud endale isegi lubada lukusut walimistulemuste awaldamisel wähemalt lisada seda häältehulka, mis heakskiidetud kandidaadid olid saanud wastu. See oleks wähemalt tekitanud teatawa usaldusõhkkonna. Polnud wõimalik näidata ühtki pragu diktatuuris, see oleks olnud liig riskantne. Parem juba lepiti põhiseaduse diskrimineerimisega, ehkki see oli mõeldud suure propagandistliku aktsioonina wälismaa suhtes. Parem lepiti sellega, kui et lasta diktatuuri süsteemi tekkida wabaduse-pragusid. Nõukogude Liidus ei saa enam awada ühtki wentiili ja wiimaseks sammuks oli ka partei häälekandjate andmine salapolitsei wõimu alla. Juba kuu aega peab kõiki Nõukogude Liidu ajalehtede toimetajaid oma kohtadele kinnitama GPU.

Nii on uue kõrgema nõukogu awamisega jõudnud lõpule teataw areng. Walimisi kasutatakse pettepildi tekitamiseks, nagu oleks Nõukogude Liidus plebiistsitlik diktatuur, isikliku diktatuuri legaliseerimiseks. Kuna aga ajaloos pole lõpp-punkte, siis tähendab see ainult uue arengu algust, milles wastastikune wõitlus wõtab mued ja otsesed wormid.

N. Vene ehitab tugeva sõjalaevastiku

Moskwa, 16. 1. (ETA) (Reuter) Nõukogude Liidu rahwakomissaride õukogu esimees Molotow pidas laupäeval Nõukogude Liidu ülemnõukogu istungil pikana kõne, milles ta käsitles muudatusi põhiseaduses ja riigikaitse küsimusi. Puudutades merewäe komissariaadi loomist, Molotow jeletas, et Nõukogude Liit peab ehitama tugeva sõjalaewastiku. Siinjuures peab konstateerima fakti, et Jaapan on keeldunud piiramast oma laewastikku. Seda tegemast on keeldunud ka Itaalia, kes tahab jaada Wahemere peremeheks. Kuigi Saksamaa on alla kirjutanud merelepingule, siis meie teame, mis tähendab Saksamaa allkiri. Mis puutub sõjaeisukorra wäljakuulutamise õigusesse, siis seda ei ole waja teostada niikauna, kui ei tungita kallale Nõukogude Liidule. Kuid niiid peab ette nägema teatawaid komplikatsioone, mis teewad hädawajaliseks selle muudatuse põhiseaduses.

Rooseveldil kõrgemas kohtus enamus

Washington, 16. 1. (ETA) (Reuter) **President Roosevelt on nimetanud riigiprokurör Stanley Reedi kõrgema kohtu liikmeks Sutherlandi asemele, kes lahkus kõrgema kohtu liikme kohalt. Reed on 53 aastat wana. Ta on ühtlasi Rooseveldi „New Deal'i" poolhaja. Seega Rooseveldil on enamus kõrgemas kohtus, kelle 9 liikmest 5 on Rooseveldi poolhajad.**

Et jääda Ilusaks
SIMON'KREEM
(CRÈME SIMON)
"Tervishoiu-ja tervise kreem"
SIMON'KREEM M.A.T.
(CRÈME SIMON M.A.T.)
"Iluduse kreem"
SIMON'PUUDRID
SIMON'SEEP
PARIS

Eestlane elas kaasa Schanghai wallutamise

21 aasta järele kodumaal. Kuidas elavad Harbiini eestlased. 45 kodumaale soovijast pääsis siia vaid üheksa

Hilda Mehik, 21 aastat kodumaalt eemal olnud neiu, kes elanud pikemat aega Harbiinis, jõudis neil päewil kodumaale tagasi. Kaugelt koju jõudnu jutustas meile mõndagi huwitawat oma reisist ja Harbiini eestlastest ning jaapanlaste poolt wallutatud Schanghai linnast.

Reis Harbiinist koju kestis ühtejärge 42 päewa. Tuli sõita Harbiinist Jaapanisse Kobe linna ja sealt juurel ookeaniaurikul Schanghaisse. Jaapanlaste poolt wallutatud linna jõuti nowembri lõpul. Linn oli kohale jõudes absoluutses pimeduses. Siin-seal pilluti weel pomme, reisijaid ei lastud laewalt maale ega maalt laewale. Alles hiljem oli eestlannal wõimalus maale saada, kuna tal Schanghais elutseb õde. Linnas sõideti siis ringi, milles nähti palju uusehitusi ja wareemeid. Maatasa on jaapanlased teinud suursugune Hiina teatrihoone ja palju muid wäärtehitusi. H. M. õde jutustanud, et

ligi 10.000 hiinlast saanud surma linna wallutamisel

ja werd woolanud tänawail ojadena. Praegu läheb elu seal harilikku rada ega ole näha nuud kui hätuitamise jälgi. Hiinlased, kes linnas asuwad, wihkawad aga südamepõhjast jaapanlasi, ja kellel nähakse käes Jaapani wahaitsust — ye n i —, sellele ollakse walmis kas wõi kallale kargama. Elu on seal meie oludega wõrreldes kümne korda kallim.

Schanghaist läks reis Hongkongi, sealt Saigoni ja Singapuri kaudu Colombosse, Zeiloni saarele. Colombost jõuti Djibouti linna Prantsuse Somaalimaale. See on eksootiline maa läbi ja läbi ja asetseb kõrwes je oaasis. Mäed asetsewad alatises sinises udus ja taewa on eriladselt heleisinine. Siin on palju soolamägesi ja -laewandusi. Wäga omapärane ja huwitaw olnu kaamelite-tung. Djibouttis sai näha ka hobuseid, kum nuidu sealpool teised loomad wõi jälle inimesed on koor mate wedajaiks. Djibouttist läksis reisija Port-Said Egiptusesse, kust sõitis Marseille'ni. Kogu

reis Harbiinist koju läks maksma 1300 krooni.

Harbiinis olewat eestlasi mõne saja ümber. Kelle on majad ja kes tegutsewad ärialal, nende elu on rahul daw, kuid teistel on kitsas käes. Elu on wäga kallis ja töö leida raske. Eesti seltskond käib koos konsu Lõhmuse juures ja on omawahel wäga sõbralikus suhe korras. Samuti hoidwat sealsed leedulased ja lätlase eestlastega wäga kokku ja korraldawat ühiseid pidusid nin muid seltskondlike ettewõtteid. Eesti seltskonnas loe takse alatiselt „Päewalehte", mille kaudu ollakse kodu maaga kontaktis. Paljud Harbiini eestlased, kes kawat sesid kodumaale pääseda, ei saanud seda mitte, kum wene walitsus pole annud neile läbisõidu wisat. 4 sõidu-wiatwaldajast said loa waid 9; teised olid sunnitu sinna jääma, kuna pikk reis Jaapani ja mere kaudu o liig kulukas. Sinnajäänud eestlased olnud wäga rõhu tud ja hellitanud lootust, et meie walitsusel läheb kord neile abi anda, et pääseda nõstakiimnete järele jälle koju.

Helmes leiti neljatuhande-aastane kiwikirwes

Kas oli Helme nooremal kiwiajal asustatud?

Möödunud sügisel asus Helme asunduses asundustalu omanik Peeter Partsi kaewama oma hoonete lähedale tiiki endisesse mõisaaegsesse kiwiaku, kuhu oli weetud nurmelt tokku mõisaajal suuremal hulga kiwe. Tiigipõhjas P. Partsi sattus aga wäärtuslikule leiule nooremast kiwiajast, sest eraldi teistest kiwidest tuli kaewamisel allpool sawikihi sees maast wälja harulbafelt hästi säilunud kiwikirwes. Leitud kirwe wanadust wõib hinnata umbes 4000-le aastale, kuspuures leiu üks pool moodustab täiesti korralikku kirwe, kuna teine pool moodustab tõmpotsalise konuse. Kirwe pikkus on 18 sm, laius laiemalt kohalt 6,5 sm, ning keskmise augunawa, kus näha weel kaheld poolelt wastastikku punrimise jäljed, läbimõõt 3 sm.

Kirwes on olnud tarwitusel nähtawasti paremakäelise mehe käes, sest kirwetera osa on wastawalt kulunud käe järele. Muidu aga kirwes on hea sümmeetrilise wäljatöötusega, korralikult tasandatud ja on olnud nähtawasti aastatuhandete eest mingil wiisil lihwituddi, kus juures aga kauaaegse maa sees seismise tõttu lihw anna ennast enam tunda.

Wäärtuslik leid, mille olemasolu sai laiematele ringkondadele teatawaks alles neil päewil, on praegu leidja P. Partsi walduses. Seni teadupaolest Helme piirkonnas ei ole leitud kiwiaja esemeid, kuigi leiukoha läheses naabruses on olnud kiwiajal üsna weerikkad järwed ja jõgede alad, milliste lähedal asetsewad tawaliselt kõik kiwiaja esemete leiupaigad. Kui nimetatud leid ei kuul mitte juhuslike leidude rühma, siis wõib oletada, praegune Helme oli juba aastatuhandete eest asustatu ala. Teatawasti asetsewad Helmes ka n.-n. „põrgu hauad" — maa-alused käigud, milliste tegelik tähtsus põhjus ei ole leidnud weel seni kindlat teaduslikku selgitust.

Valga vajaks veel paartuhat elanikku

et majaomanikud wõiksid kõrgendada üüre

Pühapäeva õhtul peeti „Südame" teatrisaalis Walga majaomanike ühine koosolek mitmesuguste päevaküsimuste ja selgitusjuwajawate küsimuste sõelumiseks. Koosolek kujunes harulbaselt osawõtuwohkeks, kuna kokku oli ilmunud üle 200 majaomaniku. Referendina esines Majaomanike Koja sekretär A. Rästas.

Läbirääkimiste ajal piiudis üks majaomanike algatada mõtet majaomanike ühisaktsioonile üürihindade tõstmiseks. Sõnawõtja põhjendas seda Walga üürihindade äärmise odawusega wõrreldes teiste linnadega. Nii saab majaomanik 2-toalisest kõõgiga korterist kesklinna rajoonis ainult 8—12 kr., äärelinnas saab aga sääraste korteri isegi 4—7 kr. eest kuus. Et korterite madal üürihind Walgas on põhjustatud aga wähesest korterite nõudmisest ja elanike nõrgemast maksujõust, wastati sõnawõtjale suure naeru saatel, et praegune Walga majaomanik ei lastud laewalt maale ega maalt laewale. Alles hiljem oli eestlannal wõimalus maale saada, kuna tal Schanghais elutseb õde. Linnas sõideti siis ringi, milles nähti palju uusehitusi ja wareemeid. Maatasa on jaapanlased teinud suurusugune Hiina teatrihoone ja palju muid wäärtehitusi. H. M. õde jutustanud, et

ligi 10.000 hiinlast saanud surma linna wallutamisel

ja werd woolanud tänawail ojadena. Praegu läheb elu seal harilikku rada ega ole näha nuud kui hätuitamise jälgi. Hiinlased, kes linnas asuwad, wihkawad aga südamepõhjast jaapanlasi, ja kellel nähakse käes Jaapani wahaitsust — ye n i —, sellele ollakse walmis kas wõi kallale kargama. Elu on seal meie oludega wõrreldes kümne korda kallim.

Schanghaist läks reis Hongkongi, sealt Saigoni ja Singapuri kaudu Colombosse, Zeiloni saarele. Colombost jõuti Djibouti linna Prantsuse Somaalimaale. See on eksootiline maa läbi ja läbi ja asetseb kõrwes je oaasis. Mäed asetsewad alatises sinises udus ja taewa on eriladselt heleisinine. Siin on palju soolamägesi ja -laewandusi. Wäga omapärane ja huwitaw olnu kaamelite-tung. Djibouttis sai näha ka hobuseid, kum nuidu sealpool teised loomad wõi jälle inimesed on koor mate wedajaiks. Djibouttist läksis reisija Port-Said Egiptusesse, kust sõitis Marseille'ni. Kogu

reis Harbiinist koju läks maksma 1300 krooni.

Harbiinis olewat eestlasi mõne saja ümber. Kelle on majad ja kes tegutsewad ärialal, nende elu on rahul daw, kuid teistel on kitsas käes. Elu on wäga kallis ja töö leida raske. Eesti seltskond käib koos konsu Lõhmuse juures ja on omawahel wäga sõbralikus suhe korras. Samuti hoidwat sealsed leedulased ja lätlase eestlastega wäga kokku ja korraldawat ühiseid pidusid nin muid seltskondlike ettewõtteid. Eesti seltskonnas loe takse alatiselt „Päewalehte", mille kaudu ollakse kodu maaga kontaktis. Paljud Harbiini eestlased, kes kawat sesid kodumaale pääseda, ei saanud seda mitte, kum wene walitsus pole annud neile läbisõidu wisat. 4 sõidu-wiatwaldajast said loa waid 9; teised olid sunnitu sinna jääma, kuna pikk reis Jaapani ja mere kaudu o liig kulukas. Sinnajäänud eestlased olnud wäga rõhu tud ja hellitanud lootust, et meie walitsusel läheb kord neile abi anda, et pääseda nõstakiimnete järele jälle koju.

wajaks weel paartuhat elanikku, kui tahetakse kõiki praegu tühje kortereid üürnikega täita.

I. suurtükiväe grupp pühitses aastapäeva

1. suurtükiväe grupi 20. aastapäewa pidusistud al gasid laupäeva õhtul pidulikku j u m a l a t e e n i s t u j e g a Peetri kirikus. Kirik oli tulwil sõdureid ja ka era isikuid. Pühapäeval oli sõjawäelastel ja kutsutud külalistel ühine e i n e ning kell 4 algas a k t u s E. „Almarises". Rahwast kogunes aktusele juba aegsasti mõnpärast hilinejad ei pääsnud enam sissegi.

Aktuse awas 1. grupi ülem kol. E. T o f f e r, mis järele esines ajalooline ülewaatega Eesti suurtükiväe üle kapi. Ilwes. Esinesid weel solistid, allohwitseride meeskoor ja 1. diwiisi orkester muusikaliste ettekanetega. Tervitusi oli saabunud rohkesti, teiste hulgas ka sõjawägede ülemjuhatajalt kindral Joh. Laidonerilt, kes mõnesugustel põhjustel ei saanud ise sõita aastapäewale ja teistelt isikutelt ning asutustelt.

E. Phillips Oppenheim

AADLIK VARGAKS

33

„Täiesti mõistlik teie poolt," nõustus Tottie Green. „Olen teiega ühel nõul, poisid, aga enne kui seda teete, miks ei wõi me talt sinist teemanti wälja pigistada?"

„Ja anda talle wõimalust reetmiseks sellal, kui ootame," ütles Reuben „Pealegi pole kindel, et tal see on."

„Kuulake, poisid," palus nende pealik. „Teile ei ole seda asja öieti selgetatud. Dave wõttis sinise teemandi. Igaüks teab seda, ja kindlustusselts maksis kahjusumma wälja. Ta istus oma aja, ja kohe, kui ta wälja tuli, waadake mis juhtus. Ei tunnegi meid enam! Läheb ja elab nagu miljonär. See on kõik lori, mis räägitakse, et tal on raha sellepärast, et sai lorditiks. Praegusel ajal ei käi lordide käsi põrmugi paremini kui kellelgi meist, ja sinine teemant on wäärt sada nelikümmend tuhat naela.

Oli kuulda ahnete häälte sosistamist.

„Jah," jatkas nende pealik. „See tähendab, et saaksite jagada seitsekümmend tuhat naela omawahel, teie kõik, kes te siin laua ümber olete. Käks tuhat naela nina peale ja wõibolla et rohkemgi. Midagi wanade päewade jaoks, mis? Reuben ütleb, et ta ei tea, kas teemant on Davidil. Kus mujal wõiks see olla? Kindlustusselts on maksnud. Seda me teame. Kiwi ei ole ometi wõinud maa pealt ära kaduda? Mis tegi David? Ta peitis selle enne ära, kui teda kinni püüti. Ta tegi siis kellelegi teisele üleandeks seda sealt ära tuua ja ootab niiid, kuni see asi wajub unustusse, et siis teha katset selest lahtisaamiseks. Nii kujutlen mina seda lugu, ja tawaliselt on mul õigus."

„Kas sul on õigus wõi mitte," waidles Reuben wastu, „Davidist peab lahti saama. Me ei wõi riskida oma eluga kas-wõi selleks, et saada temalt seda teemanti."

„Mitte nii tormitsewalt, palun," waigistas Tottie Green. „Mõtlesin, et Davidile kuluks ära kena waikne nädal meie haiglas. See oli sinu enda idee, Reuben, ja pealegi hea idee. Usun, et selle aja möödudes peaksime teadma, kus see sinine teemant on."

Teised hakkasid seda küsimust omawahel arutama. Tottie Green nõjatus tagasi oma toolil ja wõttis taskust koleda musta sigari ning süütas selle.

„Puusärk ja paar jalga maad surnuaias oleks kõik, mis see meile läheks maksma," jatkas ta. „Wõibolla olete tähele pannud, et, wälja arwatud meie omad inimesed, ei parane tawaliselt ükski teine haige, kes wiiakse Mortimeri wäljakule nr. 15-a-sse. Arge rutake, poisid. Aega on. Neli meest teist wõtawad tolle noormehe enda hooleks. Kui te ei saa teda uimaseks lüüa, tooge ta ühes oma lemmiktaksis ära, ja otsemat teed haiglasse, selle asemel, et teda juba seal maha nottida. Ja lollid olekssitegi. Mis te arwate, kui palju see ettewõte teile üldse sisse toob? Kui sealt tuleb tuhat naela kokku, on weel hästi."

Reuben waatas wihaselt laua ümber olijaid. Ta teadis wäga hästi, et tema ettepanek oli läbi kukkunud. Seal oli waewalt kedagi, kes ei oleks seda uut plaani wastu wõtnud. Tottie Greeni huulil lehwis wõidurõõmus naeratus. Tal ei olnud enam waja õhutada. Mida enam nad rääkisid, seda ahnemaks muutusid nende silmad.

„Kõige rohkem, mis te sellest wõiksite saada, oleks kakskümmend naela nina peale," tuletas nende pealik neile meele. „Mis on kakskümmend naela kahe tuhande wastu?"

Klaasid klirisesid laual. Fishy Tim tõusis püsti.

„Me toome ta ära, Tottie," hüüdis ta. „Peame teda wõib-olla weidi taguma — David ei ole kerge püüda — aga toome ta kindlasti."

Pealik naeris.

„Õde Angus seab talle woodi walmis ja waatab ta järele," lubas ta. „Wiime ta õnnetuste osakonda. Mis sa arwad sellest, Reuben, mu poiss? Kas oled rahul?"

„Ei. Ei ole," kõlas järsk wastus. „Teen rohkem kui mõni teist. Olen lasknud Davidit walwata päewad ja ööd Natty Finnigani ja ka teiste poolt. Ta on juba politseiga ühenduses. Seda ta on. Nemad juba nuhiwad ta wälja, kui me ei lõpeta temaga Widows' row'l. Seda ma kardan. Ja mul on teile weel midagi ütelda. Uks sala on käinud kaks korda Davidi juures ja wiimane kord oli seal Belle'gi. Belle oli seal, tema juures, John-tänawas, samat'ajal. Mida arwate, millest need kolm õige kõnelsid? On parem, kui lõpetame Davidiga täna, et wältida reetmist, ütlen mina."

„Ja mis saab Belle'ist?" küsis Jim Bordon, ähwardawalt püsti tõustes. „Sa tekitad pahandusi, Reuben"

Nad kõik hakkasid ta peale karjuma ja teda süüdistama. Ta tõmbas enese küürru.

„Poiss on hull," arwas Tottie Green. „Kui keegi puudutab Belle'i, siis kõigub ta selle eest ka wõllas, nii tõesti kui mina olen Tottie Green. Kui salad tahawad weel Davidit tänaõhtuse järele, wõiwad nad ta Highgate'i surnuaialt wälja nuhkida. Kui keegi neist peaks astuma sisse Mortimeri wäljakule nr. 15-a, kaob David. Nadol wõib seda ühe käewiipega ja jälgi jätmata. Ons sul weel midagi ütelda, Reuben?"

„Sündigu siis teie tahtmine," pomises too, „ainult tahan, et te kõik teaksite seda. Kui Dave ei awa oma suud kahekümne nelja tunni jooksul, wõite mind arwest wälja jätta. Sõidan otsemat teed teispoole maailma ja kes tahab, wõib saada minu oja sinisest teemandist."

Tottie Green tõstis oma klaasi. Teised tõusid kõik püsti.

„Minu poisid," lõpetas ta, „kõik wanad ja uued salga liikmed. Tottie Green ei tee tawaliselt wigu. Enne järgmise nädala lõppu saab igaüks teist kaks tuhat naela ja, pange tähele, tehke minu nõu järele, mina olen läbi. Las teised, kes järele tulewad, wõtta, mis on üle jäänud. Tühjendage oma klaasid, poisid, ja õnne tänaseks õhtuks!"

Siis kustusid lambid, salauks awanes ja üks teise järel hiilisid nad jälle tagasi maa peale.

30. peatükk

See oli Davidile suur waliku hetk. Kell oli just löönud kümme. Ta seisis üksi oma raamatukogutoas, oodates kolme ettewaatlikku autopasuna tuututamist, mis pidid tähendama, et ta autojuht ja Jacob, ta rusikawõitlejast teener, olid autos, et uks oli lahti, kõik wõimalikud peidukohad läbi otsitud, ja et temal jäi üle ainult paar sammu üle hoowi minna. Ta kandis tumedat päewaülikonda, flanellist tennissärki, kummitaldadega kingi ja beretitaolist mustast siidist mütsi, mis oli seest paksult wooderdatud, nagu neid armastatakse kanda mais, kus altmaa rahwas armastab lüüa seljatagant. Käes hoidis ta kõheldes tehnika wiimast sõna automaatrewolwrite alal ja sildames oli tal suur igatsus. See oli wõitlus, mida ta tahtis, — wõitlus mees mehe wastu. Aga ta ei usaldanud oma waenlasi, keda ta tahtis karistada. Tema õigluse mõiste oli imelikult primitiiwne. Mitu päewa oli ta filme ees seisnud pilt neist toorelt koheldud laipadest Abbsi gümnaasiumis, keda need ta endised kaaslased olid tapnud. See oli elu elu wastu, mida ta tahtis, ja imelikul wiisil soow seda ise teha oli peagu kirglik. Kuid ta mäletas oma määrusi poistele ja rewolwer läks tagasi peidukohta. Paar minutit enne, kui aeg oli täis signaaliks, helises telefon. Hetkeks ta peagu kahtles, kas wastatagi. Siis, kehitades õlgu, tõstis ta kõnetoru hargilt. Ta tundis imelikku judinat läbiwat keha, kui ta hääle ära tundis.

„David? Kas David Newberry? Wastaruttu!"

„Olen David Newberry," wastas ta. „Mis on, Belle?"

„Wedasin enese woodist wälja," jatkas tüdruk. „Reuben oli kawalam kui mina. Wale õde ja arst meie haiglast. Nad said pärisarstist lahti Oota! Ära mine, David! Oota, kuni ma tõmban hinge tagasi."

David kuulis teda teisel pool otsas õhku ahmiwat, kuulis poolsõsistatud üksikuid sõnu. Siis arusaadawamalt:

„David, petsin sind," oigas ta. „Ma waletasin sulle tänase õhtu kohta. Tulin sinu juurest Tottie Greeni juurest — Tottie Greeni juurest walmis walega huulil. Kui olnuksid lahkemad, öelnuksin tõtt. Ütlen sulle nüüd, kui ma kõik peaksin surema selle eest: terwe jõuk läheb tänaõhtu Widows' row'le — nugadega, rewolwritega, terwe relwastusega. Nad tahawad sinu mehe maa pealt ära pühkida. Ja, David, sind tahtawad nad kõigepealt. Nad arwawad, et sul on sinine teemant ja et sa kawatsed neid reetaa. Nad lähewad wälja ainult ühe mõttega, et sind nule lõpp teha."

David waatas korra murelikult kellale. Jubaolid ta poisid teel Widows' row'le.

„Belle!" hüüdis ta.

Kõlas karjatus, ehmatushüüe telefonipreililt, weel üks metsik karjatus, millele järgnes waikus. Wäljast kostis kolm tuututust.

*

Milan-hotellis wõeti Davidi nõue kohe pääseda Belle'i tuppa hotelli ametniku poolt küsimalt wastu.

„Too noor daam on haige," ütles tall mees. „Uks arst ja õde, saadetud ta sugulaste poolt, on käinud teda kordamöödа aitamas. Nad lahkusid alles praegu ja palusid, et noor daami ei segataks enne kui nad tagasi tulewad."

„Kuulge ometi," seletas David ägedalt, „need olid kurjategijad — wale arst ja õde. Olen lor Newberry. Tean, millest räägin. Tollele noorele daamile anti eile restoranis midagi joogiga sisse ja nad on katsunud hoida teda meelemärkusetult kogu aeg. Tulge minuga üles, kui soowite. Saatke keegi juhatusest minu juure ja taewa nimel, ärge wiiwitage hetkegi! Ütlen teile, et tolle noore daami elu on hädaohus."

utamise

stlased. 45

isuse Somaalimaale. ja ajerjeh kõrwes ja iises udus ja taewas valju sookamägesid ja huwitaw olnud a ka hobuseid, kuna lle inimesed on koor- reisija Port-Saidi kogu

a 1300 krooni.

saja ümber. Kellel nende elu on mähul- Elu on wäga kallis nd käib koos konsul ga sõbralikus wahe- edulased ja lätlased ühiseid pidusid ning sii selliskonnas loe- kaudu ollakse kodu- reisilased, kes kawat- d seda mitte, kuna biisidu wiisat. 45 teised olid suuniud i ja mere kaudu on olnud wäga wõhu- altiisel läheb korda ünmete järele jälle

ikirwes

d ja on olnud näh- piisil lihwitudki, kus- smise tõttu lihw ei

sai laiematele ring- twil, on praegugi upoolest Helme piir- kuigi leiukoha otse- a weerikad järwede ewad tawalisek kõik etatud leid ei kuulu wõib oletada, et nbete eest afustatud ka n.-n. „põrgu- ste tegelik tekkimis- at teadusliku selе-

hetatse kõiki praegu

pühitses

ewa pidusised al- alaieenistu- jõdureid ja ka era- l ja kutsutud külа- as aktus E. j. isele juba aegjasti, jisiegi.

E. Toffer, mis- sti suurtükiwäe üle llohwitseride mees- e etiekanetega. Ter- hulgas ka sõjawä- idonerilt, kes mit- õita aastapäewale,

mina. Wale õde pärisarstist lahti. kuni ma tõm-

pool otsas õhku üksikuid sõnu.

ta. „Ma waleta- Tulin sinu juure Greeni juurest, lnuksid lahkem, id, kui ma ka jõuk läheb täna , rewolwritega, wad sinu mehi avid, sind taha- wad, et sul on tsed neid reeta. mõttega, et si-

ult kellale. Juba le.

telefonipreililt, le järgnes wai- ust.

nõue kohe pää- niku poolt kül-

e," ütles talle d ta sugulaste ööda aitamas. lusid, et noort agasi tulewad." ägedalt, „need öde. Olen lord Tollele noorele idagi joogiga a meelemärku- üles, kui soo- inu juure ja, gi! Ütlen teile, aahus."

Soome haridusminister lahkus Eestist

Külalised viisid kaasa parimaid muljeid ja tähelepanekuid eesti koolielu arengust

Pühapäewal, 16. jaanuaril, Soome külalised, haridusminister U. Hannula ja direktor A. Salmela külastasid Kehtna kõrgemat kodumajanduskooli ja kodunduskeskkooli. Tallinnast sõideti wälja hommikul kell 10 mootorwagunil. Külalisi saatsid haridusminister A. Jaakson, ministriabi W. Päts, dir. Alttoa, kutsekoolide peainspektrisse proua Martin, Harju maawalitsuse esimees K. R. Ruus, Soome saatkonna atašhee M. Ingman, wälisministeeriumist Soome haridusministri juure komandeeritud tema siinwiibimisel E. Pärli ja raudteewalitsuse liikumisosakonna ülem Kasak.

Mootorwagunisse mindi Tallinn-Wäike jaamas. Jaamahoonel lehwisid Soome ja Eesti wärwid. Siseruumid olid dekoreeritud roheliseega. Kella 1/2 12 paiku jõuti Keawa jaama, kus jaamahoonel samuti lehwisid kummagi riigi rahwuswärwid. Jaamahoone kõrwale oli ehitatud kuuseokstest auwäraw. Jaama oli kogunenud rohkesti ümbruskonna rahwast. Jaamas oli külalistel wastas Kehtna kooli dir. Sõerd. Keawast saab Kehtna kodumajanduskooli umbes 3 km. See maa sõideti hobustel.

Koolis sai külalistele osaks wäga südamlik wastuwõtt. Kooli peahoone saalis olid kogunenud kõik õpilased, kes külaliste saali astudes neid terwitasid lauluga. Direktor Sõerd pidas lühikese terwituskõne. Ta ütles kõigepealt südamliku teretulemast Soome kui ka Eesti hariduselu juhtidele: „Õnnelikud sidemed walitsewad Soome ja Eesti haridustegelaste wahel. Need sidemed ja wahekorrad üha täienewad ja kõwenewad. Eriti jõulise hoo on need suhted saanud wiimasel ajal." Õpilaste poole pöörates dir. Sõerd ütles: „Teie näete siin mehi, kelle käe läbi on teoks saanud Eesti-Soome waheline kultuurkonwentsioon, mis peab uut alust looma kummagi maa tihedamale läbikäimisele. Kehtna kodumajanduskool wõib suure heameelega konstateerida, et Soome-Eesti suhete arendamine on käinud ka selle kooli kaudu. Meie kodumajanduskoolide õpetajaist on paljud oma ettewalmistuse saanud Soomes, samuti on Kehtna koolis õppinud ka Soome õpilasi. Siin on eesti keele kõrwal kõlanud ka soome keel." Dir. Sõerd palus tänu ja terwitusi edasi anda Soome kodumajanduskoolide tegelastele.

Soome külalised said maruliste aplauside osaliseks. Wõõraid paluti oma nimed kirjutada külalisraamatusse, mille järele neile pakuti kohwi.

Järgnes kooli ja tema majapidamise waatamine. Paari tunni jooksul käidi läbi kõik klassiruumid, tutwuti õpilaste elutubadega ja waadeldi kõiki majapidamisettewõtteid. Ringkäik wiis wõõraid lauta, tallidesse, kanalasse, kaswuhoonesse ja mujale, kus igalpool jagati õpetajate poolt põhjalikke seletusi. Tutwumiskäigu lõppedes külalistele pakuti lõunat, mille järele uuesti koguneti kooli saali, kus Soome haridusminister Hannula ütles omalt poolt mõned terwitussõnad. Ta tänas kõigepealt Eesti haridusministrit, kes wõimaldas sõitu Kehtnasse, et tutwuda siin põllumajanduskooliga, mida tuntakse wäga hästi ka Soomes. Edasi ta tänas koolijuhatajat ja kooliõpilasi lahke ja südamliku wastuwõtu eest. Minister ütles: „Kahjuks ei räägi mina hästi eesti keelt, tahaksin teile õige palju öelda. Ei ole ette teada, mis teist kõigist tuleb, kas head perenaised wõi teiste õpetajad. Kuid lõppude-lõpuks see ei ole tähtis, tähtis on, et saate töötada oma armsa isamaa heaks. On kahju, et pean täna ära sõitma. Oleks siin enam tahtnud peatuda, aga tulen teinekord tagasi."

Jaamast sõidetakse Kehtna kooli.

Ministrid Kehtnas õpetajate ja õpilaste keskel.

Õpilaskoor kandis ette weel mitu hoogsat laulu, millele järgnes jalakeerutus. Kõige meelejääwamaks osaks külaskäigust oli õpilaste laul töö juures köögis. Kell 4 p. l. lahkuti Kehtna koolist. Kella 6-ks jõuti Tallinna tagasi.

Proua Hannula wiibis pühapäewal Tallinnas. Ta tutwus proua Jaaksoni saatel linnaga ja külastas ka kunstinäitust. Peale lõunat oli proua Hannula auks proua Eenpalu pool korraldatud kella-wiie-tee.

*

Täna hommikul kell 1/2 10 lahkus Tallinnast „Tasujal" Soome haridusminister U. Hannula abikaasaga ja teiste ta saatjatega.

Külalisi olid sadamas saatmas haridusminister A. Jaakson, ministri abi, koolivalitsuse direktor ja teisi kooli- ning haridustegelasi. Samuti oli siin Fenno-Ugria liikmeid ja esindajaid õpetajate perest. Peale nende olid saatmas Soome saadik, Soome aukonsul ja saatkonna juhtivaid ametnikke. Lahkuvale külalisele üteldi sooje lahkumissõnu ja ta prouale annetati lilli. Minister Hannula ütles, et ta lahkub Eestist parimate muljetega ja rikkalike tähelepanekutega Eesti koolielu arengust. Eesti kooliarengus 20 aasta kestes on saavutatud paljugi, mis kinnitab tehtud töö edu. Kuigi kutsekoolides, nagu Kehtnas, on olemas Soome koolidega palju ühisjooni, peab siiski märkima ka õnnestunud erinevaid töötulemusi, mis Eesti kool saavutanud iseseisvas töös.

Tschiang Kai-schek wiib lahingusse 400.000 meest

On tulemas otsustavaid lahinguid. Jaapani suursaadik lahkub Hiina keskvalitsuse juurest

Sõda jatkub senise reshiimi hävitamiseks

Tokio, 16. 1. (ETA) (Reuter) Teatatakse, et Tientsin-Pukou ja Lunghai raudteede piirkonda on koondatud 400.000 Hiina sõdurit, keda juhatab marsfal Tschiang Kai-schek isiklikult. Arwatakse, et selles piirkonnas on tulemas otsustawla lahing hiinlaste ja jaapanlaste wahel. See on suurim arw sõdureid, mis hiinlased on koondanud ühte piirkonda.

Schantungi prowintsi lääneosas wõitlused on areneemas soodsalt Hiina wägedele, nagu teatatakse Hiina allikaist. Edasi teatatakse, et hiinlased on tagasi wõitnud Tschouhsieni, tungides edasi Jentschou poole. Ka Anhwei prowintsi idaosas ja Kiangsu prowintsis hiinlased on wõitlustes edukad.

Teatatakse, et jaapanlased on wallutanud Suantscheni, mis asetseb Wuhust 35 miili kagupool. 50 Jaapani lennukit on sooritanud täna õhurünnaku Hunani prowintsi pealinnale Tschangschale, tekitades suuri kahjusid.

Tokio, 16. 1. (ETA) (DNB) Jaapani walitsus awaldas täna deklaratsiooni, millega määratakse kindlaks Jaapani poliitika Hiina suhtes. Deklaratsioonis öeldakse, et waatamata sellele, et Jaapani walitsus on ofutanud küllalt kannatlikkust, andes Hiina keskwalitsusele aega arusaamiseks oma olukorrast, Hiina keskwalitsus on jatkanud pimesi wastupanu Jaapanile, jättes tähele panemata Jaapani tõelised eesmärgid. Seepärast Jaapani walitsus on otsustanud lõpetada igasugune tegewuse ja ühenduse mainitud Hiina walitsusega. Selle asemel Jaapani walitsus hakkab toetama uut Hiina walitsust, kellega wõiks teostada tõelist stabiilset koostööd. Selle walitsusega Jaapan tahab hakata käsikäes koos töötama Hiina-Jaapani suhete uuesti jalulseadmiseks ja uue Hiina loomiseks. Siin juures tarwitse toonitada, et selle tagajärjel ei teki mingit muutust Jaapani senises poliitikas, eriti mis puutub Hiina suwerääänsuse säilitamisse ja territoriaalsesse puutumatusse kui ka teiste riikide õigusisse ja huwidesse Hiinas.

Siinsed ajalehed kirjutawad nõuseas, et see deklaratsioon tähendab sõjakäigu alustamist Hiina sensiе reshiimi wastu. „Tokio Asahi Shimbun" on arwamisel, et selle deklaratsiooni awaldamise tagajärjel on katkestatud nii de facto kui ka de jure diplomaatlikud suhted Hiina keskwalitsusega. Seepärast kutsutakse Hiinast ära ka Jaapani suursadik Kawagoe, samuti lahkub Tokiost Hiina suursaadik. Jaapan tunnustab nüüd tegelikult Pekingi ajutist walitsust, püüdes teostada temaga Hiina ülesehitamise programmi, kirjutab leht.

Tokio, 16. 1. (ETA) (DNB) Siinsels hästiinformeeritud ringkonnis arwatakse, et deklaratsiooni awaldamisega katkestatakse kõik suhted Hiina keskwalitsusega. ühtlasi Jaapan on otsustanud jatkata sõjalisi operatsioone ilma sõja kuulutamiseta. Jaapanlaste sõjalisteks eesmärkideks on Hankou ja Peking-Hankou-Kantoni raudteeliini wallutamine, selgitatakse samadest ringkonnist.

Hiina ajutine valitsus tegutseb

Peking, 17. 1. (ETA) (DNB) Pekingi ajutine walitsus otsustas wõtta üle Tsingtao tolliwalitsuse. Tientsini tolliwalitsuse Jaapani asetäitwale komissarile on tehtud korraldus sõita Tsingtaosse ja senisele Briti tollikomissarilt üle wõtma tolliwalitsus. Jaapani asetäitew komissar lahkus pühapäewal koos oma staabiga Tientsinist.

Schantungi raudtee on nüüd täielikult jaapanlaste käes, pärast seda kui idapoole tungiwad Jaapani kolonnid laupäewal jõudsid Kiautschouni ja seadsid jalule ühenduse Tsingtaos maabunud üksustega.

Ministeeriumidevaheline „sõda" rahvamajade toetuste pärast kestab

Uuest aastast uuel põhimäärusel tegutsema hakanud maakapitali summade eelarwesse keeldus põllutööministeerium teatawasti wõimast summasid maa rahwamajade toetamiseks, nagu neid sealt anti seni. Põllutööministeeriumi ahab selle jätta haridusministeeriumi hooleks, kes aga ütleb selleks summad puudupat.

Nootide wahetamine ministeeriumide wahel selle küsimuse üle jätkub. Praegu walmistab haridusministeerium wastulause; põllutööministeeriumi seisukohade wastu. Kuuldawasti säheb asi wäit riigihoidja otsustada.

„Singeri" õmblusmasin pressiballi loteriil

„Aegna" viib kaks ballikülalist üle mere ja tagasi.

Pressiballi loterii on laupäeval täienenud taas uue väärtusliku võiduga: Singer Seving Machine Company direktor hra A. Espenberg läkitas loteriile oma traditsioonilise hinnalise annetuse, „Singer" õmblusmasina. Reiside seeria on täienenud Sergo ja Ko poolt annetatud tasuta sõiduga a.-l. „Aegnal" 2. inimesele 2. kl. Helsingi ja tagasi. Makaronitööstus „Minerva" on saatnud 40 pakki makarone, Lagus ja Ko ½ sülda puid, Soome kummitööstus „Nokia" 3 paari botikuid, „Nivea" hambapastat ja muud oma vabriku saadusi, „Talko" jooke, firma „Salamander" üks paar kingi, ajakiri „Teater" 5 aastatellimist, saun „Bassein" 10 priipääset.

Edasi on annetanud: klaasivabrik Lorup — kristalli, „Odor" ja „Eesti Destillaat" — oma vabrikute saadusi, Ed. Tõnisson ja Ko vildid, „Postimees" — lehetellimisi, V. Laanelt — alkoh. jooke, J. Kreelt — viinamarju, S. Abeshaus, Smirnov ja Aedvilja keskühisus — apelsine.

J. A. Schmidt Vene teatri teenistusse

Nagu kuuleme, astub Saksa lawategelane J. A. Schmidt, kes kutsuti Saksamaalt siia asjatundjaks Eesti teatrikooli awamise küsimuse puhuks ja kellest könelbi kord kui wõimalikust teatrikooli direktorist, nüüd teenistusse kohaliku Wene teatri juure. Läbirääkimised selleks olewat juba wiidud soowitawale lõpule. Oma otsuse on Schmidt teinud pärast seda, kui talle sai teatawaks Eesti näitlejaskonna seisukoht selles küsimuses. Neil päewil jõudis J. A. Schmidtile wälismaalt järele ka ta abikaasa, kelle ta oli järele kutsunud.

Teatrikooli direktori kohale ametiseks on tehtud ettepanek Eesti Draamateatri üldjuhile L. Kalmetile. Wiimane aga seadwat selleks mõningaid tingimusi. Täna pidi need selgitatama läbirääkimistel.

Teatrikooli juhtimisele astudes jääks L. Kalmet edasi töötama E. Draamateatris.

Kümneaastak Ulsteri ühendamiseks liriga

London, 17. 1. (ETA) (DNB) Läbirääkimiste kohta, mis algawad täna Iiri peaministri de Valera ja Inglise walitsuse wahel, kirjutab „Daily Telegraph", et de Valera eesmärgiks on Ulsteri ühendamine Iirimaaga. Selleks olewat Iiri peaministril kawatsusel kümmeaastak, milles on ette nähtud miiduparlamendi loomine, kus oleksid esindatud Põhja- ja Lõuna-Iirimaa. Kümne aasta pärast leiaks aset rahwahääletus. Leht peab wõimalikuks, et Briti walitsus on nõus kaaluma seda küsimust. Iiri poolt rõhutatakse, et kahe Põhja-Iiri krahwkonna, Tryonne'i ja Fermanagh'i, elanikud on ühendamise poolt.

Täna ilmus trükist

VOLDEMAR VAG

mag. phil., kõrgema kunstikooli „Pallase" kunstia lektor, Tartu ülikooli kunstiajaloo kabineti assi

Üldine kunstiajalu

2. vihk

ÜLDISE KUNSTIAJALOO 2. vihus leiab käsit

kreeka kunst, skulptuur hellenistlikul ajastul, kr kunstkäsitöö ja maalikunst;

Vana-Itaalia ja etruskide kunst;

Rooma kunst — ülevaade Rooma arhitektuurist, sk tuurist, kunstkäsitööst ja maalikunstist alates l vanema ajaga kuni Rooma riigi languseni.

Keskaja kunst — varakristlik, bütsantsi ja rahv rändamise ajastu kunst.

ÜLDINE KUNSTIAJALUGU ilmub 10 vihus u. 800 ses, milles 150 ühevärvilist ja 24 mitmevärvilist er tahvlit kriitpaberil ning üle 1000 pildi tekstis. pilditahvlid kokku moodustavad u. 1000-leheküljes liku köite, suures formaadis (18×25 cm). **Teos t kreemikal chamois-paberil.**

Üldine kunstiajalugu on esimene teos eesti keele eesti autorilt, mis annab selge, objektiivse ja täieliku vaate kõigi maade kunstiloomingust alates kõige vane ajast kuni meie päivini; põhjalikku käsitlust leiab **eesti** ja **balti** kunst.

Eeltellimishinnad kuni 3. vihu ilmun

16 krooni kohemaksetavas rahas

20 krooni järelmaksuga, tasudes tellimise andr Kr. 4.—, mis arvestatakse esimese ja viimase vihu hinn ning hiljemini iga vihu eest Kr. 2.—.

Teose hinnaks on pärast ilmumist Kr. 2

TEOSE VÄLJAANDMINE VIIAKSE LÕPULE

„See rikkalikult illustreeritud ja toredasti vä antud teos väärib kahtlemata kõigi kunstiarm tajate tähelepanu" J. Roos. „Postim

KIRJASTUS O.-Ü. „LOOD

Tartu, Ülikooli 18, telef. 4-35. Tallinn, Kinga 6, te

Posti jooksev arve nr. 2055.

Süüdistas end aluseta valetunnistuse andmises

Hiljuti said kohtuwõimud Taagepera Liiwa talus elutsewalt Jaan Weeremaalt kirja, milles mees süüdistas end kohtus waletunnistuse andmises. Walet pidi ta olema rääkinud Wõru jsk.-kohtus Joh. Muru protsessil, kui wiimast süüdistati arestitud wara kõrwaldamises. Oma kirjas J. Weeremaa palus end kiiresti üle kuulata.

Asja juurdlemisel nüüd aga selgus, et W. polegi nimetatud protsessil tunnistajana esinenud, seda küll juba möödunud aasta kewadel J. Muru ja Antsla ja alewiwalitsuse wahelises tsiwilasjas.

Kirja alusela endafüüdistusega mees oli saatnud Tartust, kus ta wiibis Tallinna tän. asetsewas närwihaiglas rawimisel mingi mälurikke tõttu. Kui meest nüüd terwenenult üle kuulati, eitas ka ta ise waletunnistuse andmist.

PATAREI

UUE KOOSSEISUGA ISEKOSUV PATAREI.

ENAM VALGUST KUNI 2 TUNDI.

Orto keemiatehased Tallinnas

Vargus 3. klassi vagunist

VARAS TABATI.

Laupäeva õhtul kella poole kümne paigu teatas Kadrina alevis elutsev kindlustusselts Eesti Unioni inspektor August Felsch Tapa jaama konstaablile, et sama päeva õhtul kella 9 paigu on Tapa jaamas 3. klassi vagunist varastatud tema portfell vekslite ja mitmesuguste dokumentidega kokku ligi 9000 kr. väärtuses.

Juurdlusega selgus, et vargus oli pandud toime ajal, mil Felsch oli viibinud jaama perroonil. Tunnistajate varal tehti kindlaks, et siis oli vagunis käinud keegi kahtlase välimusega isik, kes sealt varsti jälle lahkunud.

Asja asus juurdlema raudtee Tapa rajooni konstaabel Põld, kellel ka varast varsti õnnestus tabada. Vargaks osutus vana retsidivist Arvid Voldemar Kudolfi p. Erik, kes on pärit Misso vallast. Veidi hiljem leiti ka portfelli sisu, mis oli laiali paisatud Jaama tän. nr. 3 asetseva maja lahtises kuuris Tapal. Kõik dokumendid ja samuti ka portfell saadi kätte, mistõttu Felsch mingit kahju ei saanud. Varas anti kriminaalpolitsei korraldusse.

Viimsi tuleõnnetute heaks

annetas meie toimetuse kaudu ins. E. Telga 2 krooni.

Eksportvõi hinnaks 1.71 kr. kg

Täna noteeriti börsikomitees eksportvõi hinnaks 1.71 krooni kilo eelmise nädala 1.70 krooni vastu. Tendents märgiti rahulik.

Piima- ja juustuhinnad jäid endiseks.

Sündivus ja abiellu maal vähen

Surmajuhtumite arv ü

Tartumaa kogudustе aruannete 15 kogudusest) selgub, et möödunu perekonnaseiju muudatustelt Tartu taw, sest niihästi sündide kui ka celmise aastaga wõrreldes üsna m Rõõmustawa asjaoluna paistab ain ivus on kui mitte palju, siis wähen mese wõrra wähenenud.

15 koguduses kokku on möödun 1086 last eelmise aasta 1178 lap 1937. aastal sünde olnud wähem 9 wähenenud 65 paari wõrra, kuna registreeritud 644, möödunud aasta juhtude arw möödunud aastal oli 1 aga 1245. Seega on surmajuhtude wõrra. Kui nüüd wõrrelda sünde näeme, et möödunud aastal on Tar defitsiiti 120 hinge, sest surmajuhte 1086. Eelmisel aastal oli wahekor sest siis ületas surenus sündimuse

Kuigi andmed puuduwad 3 Tartu dab see waewalt üldpilti parandada märkida, et Puhja koguduses on 1 wanaks 97 aastat ja 3 kuud, ning ü teist 96 aastat ja 3 kuud.

Saksakeelne näider poja" üle

Kohalikul sakslannal Nora S sonil on valminud saksakeelne poja" ainestikul pealkirja all „K weltfahrten. Dramatische Dich Frei nach F. R. Kreutzwald."

Teos on pühendatud ja käsi riigihoidja K. Pätsile. Riigik lanna luuletuse käsikiri saata mile, kus ta anti lugeda asjatun pole teosest oodata just suurt kirjanduse rikastamiseks ja käsi saatmisele.

Vargusi pealinnas j

Liivamäe tän. nr. 37 asetsev varastati 16 kr. väärtuses mit aineid, mis kuulusid Erna Mi

Arnold Kuusikult varast 65 kr. väärtuses.

Nõmmel, Laane tän. nr. 17 rist varastati 45 kr. väärtuses Kr

Gustav Vallneri vanara tän. nr. 54 varastati tükk babii

Amalie Ritsbergil tõm alt ära redikül raha ja mitmesug metega kokku 27 kr. väärtuses.

Vilhelm Scheidel varast kasti angerjatega ning siigadega, tuses.

Falkpargi tän. nr. 27 asetseva August Kivistiku õlleankur nr. 48 asetsevast majast Martin Esimese kahju on 20 kr. ning te

Tatjana Repini korterist varastati rahakott vähese rahag

Anna Kristali korterist, varastati 2 kuldkäevõru, 2 kulds kokku 250 kr. väärtuses.

Rahumäel

Rüüd on kalmistudki lume all. Paljud ristid ja raudaiad ei paista hangest wäljagi. Kuusehekkidel lasub aga lumewalle nagu walgeid pilwi, mis manduwad siin rahupaigas.

Inimesed kihweldawad lund, et teha jalgradasid omastele haudadeni. Kabelikellad aga helisewad kurba leinawiit. Kaugemal laulbakse. Matuslised on kogunenud lahtise haua ümber. Must kirst lebab liiwastunud plankudel. Aia taga seisatub suusatajatepaar. Noormees hallis, neiu kampsunis, walge müts peas. Kuulatlewad wiiwu leinalaulu ja liuglewad siis männikuse teiste suusatajate hulka.

Jah, seal mändide all kihab noorus ja elu. Siin on aga surm. „Keda siin maetakse?"

„üks wana-perenaine Sauelt. Ell Depmani maetakse."

Seda wana-perenaist ma tunnen. See oli wabariigi algaastail, kui wirutasin korb kewadisel ajal sule seina, sest ridade tegemine enam ei toitnud. Siirdusin maale tööle. Afuniku-tallu. Söötsime une peremehega Saue jaama ja murssisime sealt jala taluni. Oli juba widewik, kui pärale jõudsime. Põldudelt olid läinud töötajad ammugi juba õhtule, aga weel logises kuskil auklisel teel töövanker, hunnik kiwe kehade wahel. Wankri kõrwal töötas wana-perenaine. Ta sillutas pärast tawalist päewatööd teed, mis wiis afundustallu. See oligi Ell Depman. Wäsimata ja töökas eit, nagu leidub neid waid talurahwa wanemas generatsioonis.

Me saime hästi läbi. Käristasime sõnnikut wedada ja niitsime heina. üle kuuekümne-aastane wana-perenaine ikka kõikjal esimene ja wiimane. Ta tööosa oli mitu korda suurem kui meil. Lehmi olt ju waja lüpsa ja piim meiereisse wiia. Wöörast tööjõudu peale minu polnud muud kui karjaplika, kes oli astunud jala orki.

Wana-perenaine tuli kõigega toime. See suppki oli õigel ajal walmis, ehkki paja alla polnud panna muud kui wettinud lepahagu. Siis oli afundustalude ülesehitamise aeg. Tööd oli rängalt. Ja ses ülesehitamistöös aitas Ell Depman wäsimatult kaasa. Ta sillutas oma lastele teed ellu ja ka taluni.

Ma meenutawat talle ta poega Jaani, ütles wana-perenaine mitu korda, kui wehkisime heinakaarel. See poeg wiibis kangel ja emakese mötteb wiibisid nähtawasti sageli ta juures.

Rüüd sai wana-perenaine 81-aastaseks ja wäsis. Läks pärast rasket tööd ja waewa puhkama. Nii läheb igal aastal mulla alla palju wana-emakesi. Waikselt ja tähelepanematult. Neist ega nende tööst ei räägita ega kirjutata palju. Ometi on nende wäsimata käed ja murbumata töötahe aidanud palju kaasa meie riigi ülesehitamistöös.

Kalmistult lahkudes meenub paljugi wana-emakesi, kes läinud magama manalasse. Meel kipub kurwaks. Roheliste mändide all segib aga tõusew noorus. Ega neilgi kerge ole: Kihuta mööda hangi, suusalauad tulised all. Linnas ootawad feltskondlikud kohustused. Ja esmaspäewal töö. -s.

Mürgeldamine Elva alewivolikogus

Rewisjonikomisjoni esimehe rahustamiseks kutsuti kohale politseinik

Neil päewil peetud Elwa alewiwolikogu koosolekul sai alewiwolikogu liige ja rewisjonikomisjoni esimees, endine alewiwanem Prits Ereline, hakkama sellise rahurikkumisega, et kohale tuli kutsuda politsei. E., kes oli lausa joobnud, ignoreeris wolikogu juhataja korraldusi ja segas koosoleku käiku; ta seadis end muuseas alewiwolikogu abijuhataja kandidaadiks ja nõudis hääletamist. Purjuspäi ta pillas lause alewiwanema aadressil, nimetades teda wapsiks ja ühe riigimehe mõrtsukaks.

Alewiwolikogu koosolek tuli katkestada ja politsei kohale kutsuda. Enne seda lahkus aga E. koosolekult ja tuli tagasi pärast politsei lahkumist, kuid segas siis wähemal määral koosolekut.

E-le on tehtud protokoll rahurikkumise pärast, samuti tuleb tal wastutsi anda alewiwanema au hawamises.

Samal wolikogu koosolekul wõeti wastu 1937./38. a. lisaeelarwe 2650 kr. suuruses, mida wõimaldab tulude enamlaekumine. Kõigi alewitöötajate palku otsustati tõsta, kuusjuures palgatõus oli 20—50%. Ka abialewiwanemate palk tõusis.

Eelseiswa wabariigi 20. aastapäewa puhul otsustati teha annetus kohalikule awalikule raamatukogule wabadusõjaainelise kirjanduse muretsemiseks. Samuti otsustati toetada 20 kr. kogutaw „Jaan Tõnissoni" wäljaandmist.

Alewiwolikogu juhataja waliti A. Parwoots, abideks M. Lukk ja F. Kikas.

„Kuidas sa julged minuga nõnda kõnelda!"

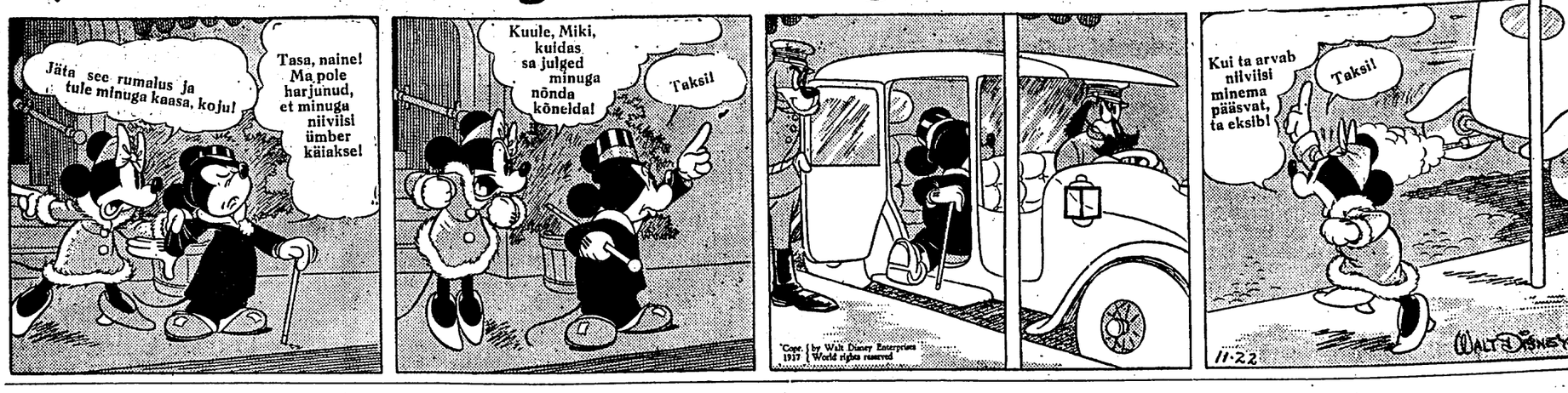

Moodsa arstiteaduse nõiavahendid

Vitamiinide tähtsus inimese tervishoius. Milliseid haigusi põhjustab ühekülgne toitmine

Miks haigestusid dr. Eijkmani kanad Batavias sajandi vahetusel? Ta andis neile korralikult süüa, nad võisid nokkida tühjaks suured kausitäied kroovitud — kestadeta — riisi, kuid nad ei kosunud ega kasvanud. Neid oli haaranud imelik tõbi. Tekkisid krambid, võis panna tähele halvatusnähteid ja kanad hävisid. Samasugust haigust võis märgata ka mõne päriselaniku juures. Nad hüüdsid haigust beri-beriks ja temasse jäid kõik, kes elasid eranditult kestadeta riisist.

Oli see riis mürgine? Ei, nii hädaohutu kui vähegi võimalik. Kuid tal puudus midagi, mis oli nii ütelda ühes pesuveega välja visatud — vitamiin B!

Võib end hästi toita valkude, rasvade ja süsivesinikkudega. Võib oma söögisedeli individuaalselt koostada ja valida, mis kellelegi eriti maitseb. Kuid teatavaist aineist, mida keha igapäev vajab tibatillukestes annustes — grammi miljondikus osas, ei tohi loobuda, kui

ei taheta haigestuda.

Ma mõtlen siin — vitamiine.

Kas olete kunagi midagi kuulnud meremeeste-haigusest? Juba vanad raamatud 13. sajandist jutustavad temast. See haigus tekkis ikka ainult siis, kui madruseid pikkadel meretatkadel ühekülgselt toideti, kui nad kaua ei saanud puuvilja või värsket juurvilja. Tekkis verejooks naha alla, eriti ilanaha verejooks. Seda

haigust nimetatakse skorbuudiks,

ja inimene kannatab tema all siis, kui ei saa küllaldaselt C-vitamiini (ascorbiinhape).

Meil juhtub skorbuuti harva, sest meie leiame ascorbiinhapet paljuist toiduaineist, nagu puuviljast, juurviljast, piimast ja kartuleist, nii et peaaegu iga meie toidukord sisaldab C-vitamiini. Kuid varjatud kujul esineb skorbuut meilgi palju sagedamini kui seda esimesel vaatlusel teatakse arvata, eriti talvel, kui süüakse vähe värsket juurvilja. Varjatud skorbuuti võib inimeste juures tunnetada igemete paistetamisest ja verdjooksmisest, kui ihule kergel puudutusel mingi kõva esemega, ilmuvad sinised plekid ja kui inimest vaevab väsimustunne. Sellest võib kiiresti

paraneda puuvilja ja juurvilja süües.

Eriti palju sisaldab C-vitamiine sidruni ja apelsini mahl. Muidugi ei saa seda häda alati nii hõlpsasti parandada kui kerge skorbuudi puhul. Kui lapsed ei saa hammaste arenemise ajal küllaldaselt C- ja A-vitamiini, siis tekivad hambarikked. Seda märgatakse aga hilja ja kui ilmuvad hammasterikked, siis ei aita enam ükski vitamiin. Alatise hambaarsti külastamisega peab siis selle all kannatama, et pole lapsepõlves saanud küllaldaselt vitamiine! Edasi tekitab A-vitamiini puudumine toidus terve rea üldiseid ebamugavusi. Nii võib juhtuda

ilanahkade degeneratiivseid muudatusi,

kanapimedus ja eelkõige haigustele vastupanujõu langus. Väga hämmastavat on aga näidanud katsed loomadega: Loomad, kes ei saa küllaldasel määral A-vitamiini, saavad neerukivid! On täiesti mõedlav, et ka inimestel võib ajutisel A-vitamiini puudumisel neerudes tekkida pisukesi kristallisatsioone või sapikive. Hiljem kasvavad need eod aegamööda suurteks kivideks ja võib kesta aastaid, enne kui ilmnevad esimesed haiguse sümptoomid. Ka „inglise haigus" ehk rahiitis kuulub A-vitaminooside juure. Rahiitis tekib siis, kui toit on lage D-vitamiinist. Ilmnevad takistused kontide kujunemisel lubjakihi puudumise tõttu krõmpsluu ümber, järelikult kondi kasvuvõõndis.

Kondid muutuvad pehmeks

ja järeleandvaks, paindudes iga koorma all, nii et mõnikord võivad haiguse terveksarstimise järgi jääda rasked luukõverdused.

Rahiitise vastu avitab maksaõli, mis sisaldab rikkalikult D-vitamiini ja ka kõrgustikupäikese kiired, kuna kiired teevad naha steriinidest D-vitamiini.

Võiks arvata, et keha areneb hästi, saades küllaldaselt A, B, C ja D vitamiine, kui pealeselle veel lisatakse kasvamiseks vajalist B-vitamiini.

Nõnda mõtles ka dr. Evans, Ameerikas, kui ta 1923. a. omi rotte toitis kunstliku dieediga ja lisas kõik mainitud vitamiinid. Loomad kasvasid nobedasti ja näisid väga terved, nii et dr. Evansil oli rõõm neid näha. Kuid ühel päeval tuli suur üllatus. Rottide

sugulises funktsioonis tekkis rike.

Isaloomade juures võis peagi märgata suguorganide degeneratiivset kõverdumist ja lõppeks muutusid nad kõik suguvõimetuks. Emaloomad avaldasid paremat mõju. Nad ei paistnud olevat suguvõimetud, sest rasedus arenes esialgselt täiesti normaalselt, kuid nad sünnitasid surnud pojad või surid pojad juba raseduse ajal. Dr. Evans tegi kindlaks, et rottide toidus puudus senitundmatu vitamiin. Ta nimetas selle vitamiini E-vitamiiniks ehk „suguvõimetuse vastaseks teguriks", ja leidis, et esmajoones sisaldavad seda nisueod. Arstipraktikas on E-vitamiini tarvitamisega juba saavutatud tähelepandavaid tagajärgi.

„Suguvõimetuse-vastase teguriga" on elamiseks tähtsate vitamiinide nimestik esialgselt lõppenud.

Lugeja küsib nüüd: Mida peab tegema, et inimene saaks igapäev vajalisel määral vitamiine ja oleks

kaitstud vitamiini puudusel tekkivate haiguste eest?

Oleks tõesti ebamugav sorida raamatuid ja otsida sealt, mida ja kuipalju kunagi süüa. Söömise naudingut takistaks suuresti, kui iga söögi suhtes piiütaks täpsete arvutustega teha kindlaks, kuipalju ta sisaldab vitamiine ja milliseid. Kuid seda pole vaja. C-vitamiini sisaldab tele jaoks sidrunilõik, mis te lisate teele ja apelsin, mida talvekuudel on tollialanduse tõttu odavasti saada.

D-vitamiini saate võist ja munadest samuti küllaldaselt. Teisi vitamiine, nimelt, B, B ja suurel hulgal E-vitamiini leiate kodumaa toitainest, mis hiljuti lasti

turule „Vitamaxi" nime all.

See pole arstim, vaid toitluspreparaat, mis sisaldab peamiselt õrnu nisuidusid.

Kes võtab päevas umbes supilusika täie neid puhastatud nisuidusid, võib olla julge, et ta jääb puutumata A-, B-, ja E-vitamiinide puudumise haigustest.

Suure hulga üldiste tõvede puhul nisuidude tarvitamine on annud suurepäraseid tagajärgi niipalju kui need haigused tulid puudulikust varustusest vitamiinidega. Söögiisu puudumine, seedimisrikked, üldine raskemeelsus kadusid, kalduvus neuriitidele ja reumale vähenes. Kasvuealiste noorte juures on

nisuidude mõju eriti silmapaistev.

Nad arenevad hästi mitte üksi kehaliselt, vaid muutuvad ka vaimselt värskemaks.

Need kogemused, mis teistes riikides nisuidudega tehtud, on end meilgi „Vitamaxiga" juba küllaldaselt lasknud praktiseerida. Nimelt on naistearstide teadete järgi siingi ilmnenud, et emakssaavad naised kaotavad nisuidusid süües kalduvuse nurisünnituseks ja toovad ilmale terve lapse.

Eesti pole nii suurel hulgal kui lõunamaad õnnistatud vitamiinirikaste puuviljade ja juurviljadega, eriti talvel on meie toit vitamiinikehv. Seepärast on sidrunite ja apelsinide sissevedu rahva tervishoiu mõttes vältimatu. Täienduseks neile on nisueod erakordselt väärtuslikuks vitamiiniallikaks.

Prof. G. Barkan (Tartu).

Nõutavam mark Soomes
S. O. K. OAKOHVI
kõrgemad segud
PALATSI,
KULTA ja
HOPEA
Palatsi kohv on Helsingi Klaaspalee erimark
Müügil originaals. ¼-kilolisis pakendeis ja lahtiselt
ESINDUS ja MUUK:
SÕJAVÄE MAJANDUSÜHISUS
KAUPLUSIS

Oma antenniga

Oskab türgi keelt

„Kas täna türgikeelseid bülletääne olete sa
küsis registraator masinakirjutajale tööd tuues.
Ntlisgune kõne oli muidugi omawaheline
pärast räägiti tasa. Kus seintel pole kõrwu, sea
ametnik endalt oma wäikest huumorit wõtta
„Juba oli kolm türgi bülletääni ja ne
parajasti masinal."
„Milline see siis jälle on?"
Registraator kummardus masinalauale läh
luges ümberkirjutamiseks toodud lehelt:
„. . . olgu teile teadawaks tehtut, et ei o
kuitagisiki wõimalik . . ."
Üks lõödi lahti ja sisendus käskjalg.
„Kas härra asjaajaja paber on juba
Ta ütles, et teie ei tee oma tööd küllalt
wõtate telsi wahele, unustate, et tema paberi
wad täna kindraldirektori enda ette."
Warsti selle järele wiis asjaajaja oma
direktori juure allkirja saamiseks. Kõik oli
korras, õigekeel ja kiri laitmatu. Kust see im
Masinakirjutaja ei tohi oma ülemuse teks
ta, kuid kui ta ei muuda, siis wallandab
tema „kirjaoskamatuse" pärast. Küll selleks
kui masinakirjutaja läheb oma õigust salule
wigane algtekst jäljetult kaob.
Direktor kirjutas siis alla wäga korrektse
rile ja mõtles:
„Eks ma ütelnud! Pekjawad ilmaasjata
mina upitan oma sugulasi kohtadele. Ooda
weel waatan, kes neid juttusid siin ajab!
minu õemehe wennapojal wiga on? Paberid
tud ilusas moodsas keeles. Ma ju ütlesin k
noormehel on nuppu, tal türgi keelgi suus."

Ajaloo tunnustus

Oliin kohwikus. Proua Sterbenkittel ki
„Kas olete lugenud, mis Tartu leht
Wiljandi linnapea otsuse wastu, et edaspi
nwõõranimelistele eestlastele enam tööd ei
„Lugesin."
„See on täpselt samuti kui tegi minu
juba poolteise aasta eest. Astudes oma asutu
otsa, andis ta oma ametnikele kohe ring
soowiawalduse wõõrapäraste nimede eestist
Mina ei tea, kuidas Wiljandis see aktsioon
tub, kuid minu mehel see õnnestus sajaprots
Kõik allawad ametnikud muutsid oma wõõr
nimed."
„Nii et te ei räägi midagi Wiljandi
aktsiooni wastu?"
„Ei sugugi. Iga esikohal olija peab
soodustama. Nagu minu meeski, nagu äsja
Teistpidi aga, samuti minu mehe suhtes, o
lehe artiklil õigus küsimusega, ons siis jee ju
tubliduse märgiks, kui keegi jooksep aja
kaasa ja tõttab kiires korras oma nime m
Üks tubli ja püüwa iseloomuga mees . . ."
Kindraldirektor Sterbenkitteli abikaasa rää
Ega ta minuga niipalju rääkinud poleks,
on ka hakanud naistegelaseks ja peab nii
oma kõneanni harjutamise proowi. Mõni suure
räägiks talle wahele, mina aga kuulan au
kõik ära.
Mul polegi midagi wastu rääkida, sest
mees, kes on nii kõrgele kohale tõusnud ja
sest teinud kindraldirektori proua, pole tubli
kui kõik need wäikesed inimesed mu ümber,
nii suurearwulisest muutnud nimesid? Saksa
kandmine peab nagu astroloogiliselt wõi m
olema seoses kõrgete kohtadega, sest enne
muutmise aktsioonigi oli neil juba suurem
wõõranimelisi isikuid kui wäikestel kohtadel.
Ma mõtlesin juba, et räägitagu nimede
mise aktsioonist olewikus mis tahes, tulewik
teda kord meie suurima rahwusliku akts
(Mitte wähem kui soomlased oma nimede
aktsiooni, ilma milleta praegune rahwuslik
oleks kujuteldamatu.) Kes aga kord ajaloo
selle aktsiooni teostamise loorberid?

Festimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

43

Dücker raputas pead. „Homme olema hilja. Mina tahan kohe teada saama!"

„Oota üks silmapilk, ma lähen küsin järele." Kai jooksis kööki, kuidas jalad võtsid. Ta tõmbas Maie kättpidi nurka ja sosistas:

„Linna noorhärra tahab poiste nimesid teada soada."

Mai vaatas imestusega Kaiele.

„Mis poiste nimesid sa taga ajad?"

„Noh, kes teda metsa vahel varitsesid."

„Kust mina seda tean! Ega mina neid pole näind ega kuulnd."

„Ole ikka hea laps ja ütle mulle . . . Noorhärra tahab nendega ära leppida."

Vana rebane, mõtles Mai ja vastas:

„Kas siis poisid tegid noorhärrale halba?"

„Ei nad saandki halba teha, ma viisin noorhärrale sõna ette," lobises Kai välja.

„Ah sina olidki siis see, kes jooksis mõisa vahet! Keda sa nüüd tahad ära anda? Mul ei ole sinuga mingit tegemist."

Mai pööras Kaiele selja.

„Ää ole nõnda pirtsakas. Noorhärra on kena mees ja ta ei mõtle kellelegi paha teha," õiendas Kai ja pidas Maie põllenurgast kinni.

„Kui ta kellelegi ei taha paha teha, mis sa siis hädaldad? Ma ütlen sulle veel kord, ära tüüta mind nihukeste juttudega . . ."

„Jah, kahju küll, noorhärra, aga mitte ei soanud teada," teatas Kai Dückerile. Pahaselt pööras Dücker selja. Kahju oli mahavisatud kahest rublast!

Kui Kanarbiku Kai läks kööki tagasi, oli ta Maiele vihane. Vihasem kui kunagi varemalt.

Kui löödi perekella ja teopoisid tulid keskhommikule, lippas Mai müüriseppade juure.

„Minu vastu on jälle midagi käimas . . . Linnamees tuli täna vara kööki ja kutsus Kaie õue. Kai uuris siis minu käest poiste nimesid, kes suvel metsa vahel varitsenud. Saatsin Kaie seenele."

„Mis see linnakaabakas jälle tahab?" küsis Kõlli Toomas.

„Tema tahta poistega ära leppida."

Toomas ei osanud kohe vastatagi.

„See on mingi konks, ütlen mina. Miks ta tuleb lepitust otsima, kui oma vastaseid ei tunne ega tea. Silmad lahti, Mai!"

„Juba tulebki!" hüüdis Mai ehmudes, kui nägi Dückerit puude vahelt lähenemas. Mai lippas tuldud teed tagasi.

Dücker oli eemalt näinud Maie ja Toomast. Maie kiire lahkumine laskis aimata, et nende vahel pidi olema midagi ühist. Mõõdukate sammudega astus Dücker Tooma ette ja mõõtis teda uurivate pilkudega.

Toomas jatkas söömist ega teinud väljagi võõra juuresolekust. Kas ta tunneb mind või mitte, mõtles Toomas endamisi. Kas läheb jälle löömingu?

Tooma isekas nägu trotsiva pilguga ja tüse keha sobisid hästi selleks ülesandeks, mida kavatses Dücker. Kui saaks selle ja veel paar teopoissi oma nõusse, on maanõunik kihlveo kaotanud. Kui külapoisid juba omapead temale kallale tungisid, mis veel rääkida siis, kui nendel saks seisab selja taga ja oskab nõu anda.

Kellel asja teisega, see peab juttu alustama. Nii tegi ka Dücker.

Eestima Talurahva

Seadus,

Moisawannematest

noutud

ja

meie

Sure armolisse Keisri Herrast

kinnitud

1805 aasta sees.

Trükkitud Minuthi Kiriadega.

Eestimaa Talurahva Seaduse tiitelleht. Seaduseraamatuid on säilinud mõni üksik eksemplar. Tallinna linnaarhiivist.

„Jätka leiba!" ütles ta Toomale veelgi lähemale astudes.

„Jätku tarvis!"

Toomas tegi, nagu otsiks ta midagi oma l
kotist, ja kumardas selle üle. Tõmbas siis
sabapidi välja ja hammustas leivakõrvaseks.

Dücker istus Tooma lähedale palgiotsa pea
võttis tubakatoosi taskust.

„Kas sina tunned see tüdruk, kes nüüd
jooksis?" küsis ta vestlust alustades.

Toomas noogutas peaga, mis tähendas j
mist. Ta hoidus kõnelemast, kartes, et saks ta
lest ära tunneb.

„On ta sinu pruut?" küsis Dücker.

Nüüd järgnes Toomalt eitav pearaputus.

Küll on raske selle teopoisiga juttu alus
mõtles Dücker endamisi.

„Kas temal peigmees on?"

„Ei tea," oli Tooma lühike vastus.

„Kahju!" lausus Dücker selle peale.

Toomas vaatas altkulmu Dückerile. Mis l
temale Maie peigmees korda? Või tahab ta
kosja minna? Ei, see oleks pöörane lugu, sest
pole ükski sakslane, veel vähem aadlik abiell
talutüdrukuga; pealegi kui tüdruk pole põhjatu r

„Mis kahju teistel sellest on?" küsis To
ootamatult.

Dücker rõõmustas endamisi: juba sobib ju

„Mina tahtsin tema peigmeest hoiatama."

Dücker võttis nuusktubakat ja tõmbas nin
Järgnes tugev aevastus.

„Tervist!" naeris Toomas, sest nähtavas
tunnud Dücker teda.

„Danke schön!"*) naeris Dücker vastu.
jatkas: „Kas sina ei taha seda tüdrukut hoiata

„Mis mina temast hoiatan," lausus Toomas
letult, nagu ei puutuks see üldse temasse.

„Kes teda võib hoiatama?"

„Miks teda peab hoiatama? Ta pole ena
tilluke, et ei oska vahet teha hea ja kurja v

„Üks mees kannab tema vastu kuri nõu."

*) Tänan väga!

(Järgneb.

Aastabilanss 6 miljoni krooniga passiivne

Detsembri väliskaubandus tasakaalus. – Firmade välisvõlgnevus ja maksukoorem selgitamisel

Käesoleva nädala lõpuks valmib riigi statistika keskbüroos kokkuvõte 1937. aasta väliskaubanduse tulemuste kohta. Kuigi mõnes osas veel puuduvad lõplikud andmed, näib, et 11 kuu passiviteet jäi püsima õige väheste muudatustega ka 12 kuu väliskaubanduse bilanssi. Olenevalt täiendavatest väljaveo andmetest või ja mõne teise karjasaaduse hindade kohta, mille hankimine praegu on käsil, näib ka kujunevat detsembri väliskaubandus väikselt passiivseks või aktiivseks. Igatahes suuremaid muudatusi väliskaubanduse aasta-tulemustesse detsember ei too. Nii tõotab aastabilanss kujuneda ümmarguselt kuue miljoni krooniga passiivseks. Olgu märgitud, et ka eelmine aasta väliskaubanduses osutus passiivseks kuigi väiksema summaga.

Lähemal ajal saadetakse firmadele laiali ankeetlehed välisvõlgnevuse kohta, millest märtsikuuks peab selguma meie rahvusvaheline maksebilanss. Kuna import möödunud aastal on tugevasti tõusnud, siis arvatakse, et selle tagajärjel ka välisvõlgnevus on kasvanud.

Majandusloenduse andmete läbitöötamisel on praegu tegevad 50 inimest. Teatud andmed toodangu, inimtööjõu, kapitalide ja muude alade kohta osutuvad eriti vajalisiks mitmesuguste uurimustööde juures, mis konjunktuurinstituudil lähemal ajal on kavatsus viia lõpule. Esmajoones kasutatakse neid andmeid maksukoormise selgitamisel.

Rahvariide juhtide kursuse lõppaktus

Reedel lõppesid Tartus rahvariide valmistamise juhtide kursused. Lõppu tähistati aktusega, milleks kõik osavõtjad kui ka lektorid olid kogunenud pedagoogilise muuseumi suure loengute saali. Peeti rida kõnesid ja öeldi tervitusi.

Südamlik ja meelolukas aktus lõppes Tartu vabastamispäeva kangelaste vaikse mälestamisega ning hümniga.

Soovimata välismaalaselt võeti peatus- ja teenistusluba

Siseminister, vaadates 14. jaanuaril läbi Tartu-Valga prefekti poolt 10. jaan. esitatud juurdluse Daani kodaniku Carl Andersen kohta, leidis, et Carl Andersen on a.-s. E. M. Usvanski ja Pojad nahavabrikus nahaparkimismeistrina töötades käitunud alluvate töölistega halvakspanevalt ja haavanud Eesti rahvusse kuuluvate tööliste rahvustunnet. Carl Andersen osutub seeläbi soovimata välismaalaseks. Siseminister otsustas tühistada Daani kodanikule Carl Andersenile Tartu-Valga prefekti poolt antud peatusloa ja politseivalitsuse poolt antud teenistusloa a.-s. E. M. Usvanski ja Pojad nahavabrikus töötamiseks 1. veebruarist 1938.

Verine palgapäev Kiviõlis

Rida raskeid pusfitamisi

Seekordne palgapäew 15. jaan. kujunes üheks werisemaks, mis wiimasel ajal Kiwiõlis üldse on olnud. Kogu pärastlõuna kestsid juuremad kaklused ja rahurikkumised ning kogu töostusajula kubises joobnud märatsejaist, kes põhjusteta tungisid kallale ka rahulikele elanikele. Tungiti isegi wöörastesse korteritesse, purustati aknaid jne,.

Nagu arwata wõis, kujunes ka seekord kõige kurja juureks äsjaawatud kõrts, mille awamise wastu mäletatawasti kohalike elanike poolt energiliselt protesteeriti, kuid see jäeti tähele panemata.

Kohalikule elanikule Jaan Tambergile löödi tundmatute isikute poolt kuus rasket pussihaawa kehha. Lõppeks oli joobnute meeleolu nii sõjakas, et politsei korraldusel tuli kõrtsi uksed sulgeda.

Rakwere haiglasse toimetati rawile allmaakaewanduse tööline Jaan Toom, 32 a. wana, kes sai pussitada Kiwiõli restoranis. Tal on kehas 4 rasket haawa. Teine tööline Elmar Peeneke, 26 a. wana, sai noahaawa ribide alla Kiwiõli rahwamaja juures pidul. Jaan Toomile lööd seljatagant tugew hoop pähe, mille järele ta kukkus silmili põrandale. Nüüd hakkas hoope sadama igast kandist, küll nugadega, küll pudelitega, küll rusikatega ja jalgadega. Kui Toom jälle põrandalt üles sai, oli kõrtsiruum külalistest täiesti tühi. Mees tuikus oma jõul ja läks ambulantsi, kus haawad seoti. Kella 12 rongiga läkitati mees Rakwere haiglasse. Tal on noahaawu peas, kaenla all ja käsiwarres. Waatamata suurele werekaotusele ja rohketele haawadele jääb mees arwatawasti ellu.

Elmar Peeneke wiibis pühapäewal poolsegases olukorras ja suutis oma tülist rääkida waid wähe. Temaga koos sai kergemalt pussitada Ed. Schlossman. Wiimaste pussitajaks oli Erich Kaewa.

Tabati vekslivõltsija

Kuressaare, 17. 1. Kuressaare kriminaalpolitsei tabas Loona valla elaniku Oskar Lõhmuse, kes on diskonteerinud 1000 kr. väärtuses võltsitud vekslei. Lõhmus on võltsinud oma naabrimeeste ja sugulaste allkirju.

Lõhmus oli tegev töösturina ja ettevõtjana.

Sünnipäewalapsi

Ado Anderkopp, wandeadwokaat Tallinnas, sündinud 18. jaan. 1894. a. Mõsiu w. Läänemaal.

Albert Kiwikas, kirjanik sündinud 18. jaan. 1898. a. Suure-Jaanis Wiljandimaal.

Jaan Mathiesen, põllumees, sündinud 18. jaan. 1882. a. Kaisma w. Pärnumaal.

Rudolf Reimann, kaitseväelane-kindral-major, sündinud 18. jaan. 1884. a. Tartus.

Romulus Tiitus, karikaturist ja ajakirjanik, sündinud 18. jaan. 1906. a. Rakwere.

Jaak Ümarik, agronoom, sündinud 18. jaan. 1891. a. Tuhalaane w. Wiljandimaal.

Vana koolimehe 75. sünnipäev

Homme pühitseb oma 75. sünnipäeva endise Jälgimäe (Saue vallas) koolijuhataja Friedrich Põld. Ta algas õpetajaametit 19-aastaselt lõpetades Kaarma seminari. Oli mitmel pool lühemat aega õpetajaks, kuni 1893. asus Jälgimäe algkooli juhatajaks, kus oli ametis 1910. aastani, millal Vene inspektor Põldu kui eestlaste tegelast ei pidanud kohaseks enam ametikohale jätta. Hiljem muretses Põld omale ilusa Sillaotsa talu Pääskülla, mille raskete olude sunnil hiljem kaotas. Põld on olnud vana laulupidude tegelane ja vanavara korjaja. Saue vallavolikogu ja sealne seltskond tahab juubilarile kui vanale seltskonnategelasele vanusepäevil veel lugupidamist avaldada lahedamate elutsemisvõimaluste võimaldamisega.

Vargapesa Nõmmel

Aleksander Tamm tungis ühel juweõõl läbi lahtise õhuakna Oswald Kastani korterisse, mis asetseb Nõmmel, Kreutzwaldi tän. nr. 11. Ta warastas sealt raadioaparaadi, kohwri, lauakella, pesu, ülikonna ja muid asju, kokku 420 kr. wäärtuses. Pealeselle warastas Tamm kunrist Oskar Waheri jalgratta.

Oja warastatud asju leiti hiljem Nõmmel Lehe tän. nr. 3 Julius Miiti korterist. Julius Miit on ise ka warguste eest waremalt karistatud, kuid siin ta oli teinud tegemist warastatud asjade warjamisega.

Kohus mõistis Tamme neljaks a. sunnitööle, Miiti neljaks kuuks wangimajja.

Tamm pani juwel weel teise warguse Nõmmel toime. Ta nurdis Palli tän. siise Marie Krõlowi kunri, kust wiis ära riideid 4 kr. wäärtuses.

Selles asjas kohus mõistis Tamme neljaks aastaks wangimajja.

Ka Julius Miitil oli samal päewal wele teine protsess arutusel. Siin siiidistati teda selles, et ta oli palganud endale wargapoiss Johann Juhansoni warastama jalgrattaid. Juhanson siis warastaski mitmelt poolt jalgrattaid. Warastatud jalgrattaid müüis Miit maale, wärwides need enne üle ja waheldades nende osad, nii et nad oleksid tundmatud.

Musteas warastas Juhanson Tallinnas Maapanga kojast Jüri Liiwakult jalgratta. Selle ratta müüs Miit Alawere waldu Gustaw Paluke, kes selle jälle omakorda edasi müüs.

Kohus karistas selles asjas Julius Mitti kui warguse õhutajat nelja-aastase wangistusega. Juhanson mõisteti poolteiseks aastaks wangimajja.

Loodetav ilm

teisipäeval, 18. jaanuaril.

Öösi ja hommikul kõvenevaid ja pärast lõunat raugevaid lõuna- ja edelatuuli. Pilvine. Kohati udu ja sademeid. Öösi temperatuur 0 kraadi ümber, päeval sula.

Teater • Muusika

Dresdeni keelpillide kvarteti kontsert

Hea kuulsuse osaliseks saanud Dresdeni keelpillidekvartett on külastanud Tallinna korduvalt, korraldades peamiselt oma esinemisi Mustapeade saalis, mis teataval määral on sobivam kammermuusika üritustele. Ent akustilisest küljest helisevad ka kvarteti ettekanded ikkagi veetlevamalt „Estonia" kontsertsaalis. Kvarteti koosseisus Gustav Fritzsche (I viiul), Günther Weigman (II viiul), Heinrich Probst (viola) ja Volkmar Kohlschütter (čello), moodustasid kauni ja väga ühtlase ansambli ning pakkusid oma ettekannetega kõigiti nauditava õhtu. Max Regeri Esduur-kvartett on üldse kompositsioonina huvitav, kuid kõige õnnestunumaks osaks oma kirglike mõtte-käikugeda kui ka harmooniliste pööretega tuleb pidada kolmandat jagu „Larghetto't".

Üle ootuste hurmava tõlgitsuse osaliseks sai Čaikovski kuulus keelpillide-kvartett „re"-mažooris. Kõrgustipuks nii meeleolu kui ka kõlalise ilu ja varjundirikkuse suhtes oli muidugi teine osa „Andante cantabile". Kolmanda teose Carl Ditter von Dittersdorf'i muusikalisest ja sisulisest küljest juba närtsinud keelpillide-kvarteti asemel oleksime meeleldi kuulnud midagi väärtuslikumat klassikalisest repertuaarist või jälle midagi värskemat nüüdisaja-muusikakirjandusest. Kahjuks ei olnud kuulajaid nii rohkesti kui seda väärisid külaliste tooted.

Th. Lemba.

Estonia teater

Esmasp., 17. jaanuaril, Marcel Pagnoli näidend „Tseesar". Fanny osas Mare Leet.

Teisipäeval, 18. jaanuaril, Kalmani operett „Sügismanööver". Kaastegevad: teen. näitleja Aug. Mihklisoo, näitlejad — Lydia Adler, Ants Eskola, Fritz Hallap, Harry Kaasik, Sergius Lipp, Gerda Murre, Konstantin Savi, Alfred Sällik j. t.

Keskn., 19. jaan., Beaumarchais' komöödia „Figaro pulmad".

Neljap., 20. jaan., Olga Mikk-Krull'i 25-aastase lava- ja muusikategevuse tähistamiseks „Padaemand".

MAGDA TAGLIAFERO KONTSERT

Homme, teisipäeval, esineb Estonia kontsertsaalis kuulus prantsuse klaverikunstnik Magda Tagliafero, kes oma hiljutisel esinemisel Estonia sümfooniakontserdil sai kiitvate arvustuste osaliseks. Kontserdi algus kell 8 õhtul.

Mängukava 17. jaanuarist kuni 23. jaanuarini 1938.

Esmasp., 17. jaanuaril, harilike hindadega „Tseesar".

Teisip., 18. jaan., haril. hindadega Kalmani operett „Figaro pulmad".

Neljap., 20. jaan., Olga Mikk-Krull'i 25-aastase lava- ja muusikategevuse tähistamiseks Tšaikovski ooper „Padaemand".

Reedel, 21. jaan., „Tseesar".

Laupäeval, 22. jaan., „Sügismanööver".

Pühap., 23. jaan., kell ½3 p. l. „Eugen Onegin"; õhtul kell ½8 „Figaro pulmad".

Töölisteater

Esmaspäeval, kell ½8 õhtul, „Tootsi pulm" 12. korda.

Teisipäeval, kell ½8 õhtul, „Õitsev meri" üldhindadega.

Kolmapäeval, kell ½8 õhtul, „Tootsi pulm" 13. korda.

Neljapäeval, kell ½8 õhtul, „Inimesed ajujääl" 15. korda.

Reedel „Tootsi pulm" 14. korda.

Laupäeval, kell ½8 õhtul, „Mehe küljelu„" 32. korda.

Pühapäeval, kell ½3 p. l., „Tootsi pulm" 15. korda.

Pühapäeval, kell ½8 õhtul, „Kolmekrossi ooper" 19. korda.

Valga teatri tegevus tõusuteel

Valga „Säde" teatri 1937.-38. hooaja esimese poolaja tegevuses võib märgata tunduvat tõusu igal alal võrreldes sama ajavahemikuga eelmisest hooajast.

Tänavu on antud hooaja avamisest saadik 5 esietendust, kronoloogilises järjestuses: „Häda õnnega", „Tuulispea", „Päike paistab", „Mehe küljelu" ja „Kasvatamatu sugupõlv". Kordusetendusi oli 13, seega kokku 18 etendust möödunud hooaja 13 vastu. Pääsmeid müüdi 3814 (eelm. a. 3682) kokku 1743,35 kr. eest (1715,65). Parima vastuvõtu osaliseks sai L. Zilahy „Päike paistab".

Muudatustest vaatlusaluses ajavahemikus teatri elus oleks märkida uue näitejuhi tööleasumine hooaja alul. Uueks näitejuhiks sai Valler Soosõrv Tallinnast. Publikule meeldivaks üllatuseks oli ketaslava ehitamine, mis seni on täielikult tegevusse rakendatud küll ainult „Mehe küljelu" lavastuse juures. Rõõmustada võib teatergi — toetuse osa märgatavalt suurenemise tõttu võimaldub senisest tõhusamalt täita missiooni Valga kultuurilises elus ka majanduslikust küljest.

Kvaliteet-paberossid LEMMIK
25 tk
H.ANT

Blum katsetab Prantsuse rahvarinde valitsuse loon

Sotsialistid ei läinud kaasa end. rahaministri Bonnet'ga. Radikaalsotsialistidele ei koos kommunistidega

Valitsuse looja ülesanne ei ole kerge

Pariis, 16. 1. (ETA) (Havas) Sotsiaaldemokraatide parlamendirühma nimel rahvasaadik Serol on saatnud praegusele rahaministrile Georges Bonnet'le kirja, milles sotsiaaldemokraadid keelduvad osa võtmast Bonnet' valitsusest. Selle tagajärjel Georges Bonnet on loobunud valitsuse moodustamise ülesandest. Kell 13.30 Bonnet läks president Lebruni juure, et informeerida teda oma otsusest. Pärast lahkumist presidendi juurest Bonnet seletas ajakirjanikele, et kuna ta ei suutnud saavutada kõikide radikaalsotsialistide poolehoidu uue valitsuse moodustamisel, siis tal oli võimatu jatkata ülesande teostamist, mille vabariigi president oli temale usaldanud.

Radikaalsotsialistid olid vastu võtnud resolutsiooni, milles otsustati toetada Bonnet jõupingutusi uue valitsuse moodustamisel. Kuid selle resolutsiooni vastuvõtmisel jäi erapooletuks hulk radikaalasotsialisate.

Pariis, 16. 1. (ETA) (Havas) Prantsuse vabariigi president Lebrun on teinud Leon Blumile ülesandeks moodustada uus valitsus. Pärast lahkumist vabariigi presidendi juurest, Leon lBum seletas, et võttes vastu temale usaldatud ülesande, ta kavatseb moodustada valitsuse, mis toetub rahvafrondile. Täna õhtul Leon Blum alustab Matignoni lossis nõupidamisi uue valitsuse moodustamiseks.

Blum püüab saavutada rahvuslikku ühinemist

Pariis, 16. 1. (ETA) (Havas) Kell 23.05 Leon Blum andis Matignoni lossis ajakirjanduse esin-

Daam lumelaviini all

Juba kolmandat päewa tilguwad linnas kõikjal räästad. Sest soojamõõtja näitab mõne hea pügala üle nulli, kõikjal katustel aga olid paksud lumewallid, mis nüüd hakkawad julama ning wee nõol alla tilkuma.

Kuid kõikjal mitte ainult wee, s. o. tilkade ja pisikeste nõrede nõol.

Marsfisin laupäewa lõuna paigu kodu poole. Süda sees kerglaselt rõõmus, sest seisis ees ju pühapäew. Pilwe tagant wiskas wahest päikest, kodanikud kõikjal olid rõõmsanäolised, tänawatel rohkesti kelgutawaid lapsukesi. Oli päris kewadine tunne. Sest eelmainitud tilkumise tõttu oli harilikust wähem liikemas karusnahastanid daame, nii et publiku üldine pilt enam kuidagi ei meenutanud Gröönimaad selle eskimodega, nagu harilikult seni.

Noo-jah, marsin siis laupäewal kodu poole ja wilistan wiisikest omaette. Lõuan juba südalinnast wälja, u. ü. kodusemasse ümbrusse, kus on tänawad laiemad. See asjaolu lubab kogumi põigelda kõnniteelt weenirede alt äragi ja tuju läheb üha paremaks.

Mu ees kipitseb minna keegi daam. Teate — niisugune paras nooruke ja kebjas. Wiltune karwakiibar peas, nahkmantel seljas, muhw ja rekwisiitide kotike käes. Kõnnak kui muusika ja head lõhnad lehwiwad.

Ning siis äkki kadus see maise ilu ja nooruse õilis kehastus äkki kiljatades ja suure mürinaga minu ja kogu mun maailma silmist. Ja see kiljatuski oli kuidagi jumbutatud, wastukajata. Kuna samal hetkel ta asemel tekis kõnniteele kõrgmist kaswu lumewall, millele aina sadas ülalt lisa...

Ülalt katuselt oli sadanud alla lumelaviin ja neelanud kaunitari kogu ta ilu ja ilutustega peagu jäljetumaks! Isegi kübarat ega kingakontsakest ei paistnud wälja, ainult ninaotsake uudishimutses lumest.

Õnnetust olid näinud ka mõned teised kodanikud ning jalamaid alustasime kiiret päästeaktisiooni. Ei wõtnudki rohkem aega kui kümme minutit, kui juba juutsime lawiini ohwri upitada piisti. Kirudes majaomanikku, kes õigeaegselt polnud katuselt kõrwaldanud lumehange, otsisime lumest weel daami muhwi, kübara ja kalossid.

„Mu uus mantel, mu uus mantel! See on nüüd päris rikutud!" nuuksus kaunitar. „Ja ka muhw, näcte, seest lund täis — mis jääb nüüd weel selle siidwoodrist! Kuhu ma nüüd sedawiisi lähen?"

„Mingem politseiniku järele, laseme teha protokolli — siis wõib majaperemehelt nõuda kahjutasu," tegime abiwalmis ettepaneku.

„Niwiisi peaksin mina tulema politseisse! Kõik puuder näolt ära, mantel märg, kõik asjad korratuses! Mis te ometi minust mõtlete, mu härrad?" wastas daam.

Tõepoolest wihastas. Wihastas mitte majaomanikule, waid meile, kes me olime ta endsalgawalt otsinud ja päästnud lumehangest. Ning nüüd ka näinud, et puna ta põskedel polnud ehtne, wärwitud silmaripsmetest woolasid näole muštad nirekesed...

Wõttis oma muhwikese, lõi siit-sealt mantlit lumekübemeid, tõmbas taskurätiga üle näo, heitis weel kord wihase pilgu meile ja pööris lähemast hoowiwäravast sisse. Oleks ta meid tänanudki!

„Imelikud on need daamid küll," mõtlesin. „Neil on tuline õigus ütelda, et meie, mehed, ei saawat neist aru..."

Wõtsin lumehangest oma portfelli ja jatkasin koduteed. Räästatest siristas tilkuda, päike siras ja jüdames oli päris kewadine tundmus.

Co Ipso

Vagunite priisõit teekallakul

Kohila jaamas hakkasid eile manöövritöödel 8 laaditud kaubavagunit omapead teekallakut mööda jooksma alla. Roopaseadja Saareoks püüdis vaguneid pidurdada kaitsepakuga, kuid see ei õnnestunud. Viimaks jooksis aga esimene vagun ühe rattapaariga roobastelt välja, mille järele kõik vagunid jäid seisma. Tee sai õnnetuse tõttu rikutud 5 m ulatuses.

Raadio

Esmaspäeval, 17. jaanuaril.

16.55 reklaam. 17.05 inglise keel algajatele — mag. J. Silvet (Tartust). 17.35 Türi: Jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Tartu: Heliplaate. 17.50 perenaistele. Konsulent Harri Eelbri: Ajakohane köök. 18.10 Strausside helindeid. (Helipladid). 18.40 Päewaundiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Hinnanoteeringud. Homme saatekawa. 19.05 mandoliinimuusika. Mängib Kirillowi kwintett. 19.35 Gustaw Nänk: Etnograafiline nurimisöö ja selle tulewiku-wäljawaated. (Eesti Rahwa Muuseumi loeng, Tartust). 19.55 serenaade. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 20.30 RM direktori inf. F. Olbrei raadiowestlus. 20.50 lõbusaid helisid. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 21.45 kirjanduslikke uudiseid (Tartust). 22.00 õige aeg. Päewaundiseid. 22.10 J. S. Bach: „Muusikaline ohwer". 22.35 Barnabas von Geczy orkester mängib. (Heliplaadid.)

Teisipäeval, 18. jaanuaril.

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 hommikontsert heliplaatidelt. 8.15 hommikpalwus Jaani kirikust. 8.35 Türi: Jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Tartu: Heliplaate 9.00 perenaistele. Turuteade.

16.55 reklaam. 17.05 lastekund. „Isesõitew ahi" ja teisi talwe-muinasjutte. 17.35 Türi: Jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Tartu: Heliplaate. 17.50 dotsent dr. med. H. Madisson: Balti riikide emade- ja lastekaitse tegewusest ning tawadest. (Eesti Terwishoiu Muuseumi loeng, Tartust). 18.10 soowikontsert heliplaatidelt. 18.40 päewaundiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Homne saatekawa. 19.05 laule Schuberti „Talwereisist". Jenny Siiman (alt). 19.30 eesti keel — R. Kress. 19.55 Suppe awamäng. (Heliplaadid.) 20.30 wälispoliitiline westlus — toimetaja H. Rahamägi. 20.50 aktuaalne kümmeminutit. 21.00 helindeid lastest. RM orkester. Juh. prof. R. Kull. 22.00 õige aeg. Päewaundiseid. 22.10 instrumentaalkontsert (XIII). 23.00—23.10 esperantokeelne nädalakroonika.

Esperantokeelseid programme

Esmaspäeval, 17. jaan. 19.20 Raadio-Suisse Romande: Kursus. 22.30 PRE 2 Vera Cruz: Kursus, laule, teateid. 23.10 Rooma II, 2 RO-Tähtsamaid sündmusi Itaalias ja mujal Euroopas. 24.45 Pariis PTT: Aristophanes'e nägend „Rahu".

Teisipäeval, 18. jaan. 19.00 Mor. Ostrava: Dr. V. Mo ravek'i kõne: Kas kunstlikud elawad olewused? 20.20 Hilversum: Kursus. 22.29 Kaunas, Klaipeda: Esperanto-murk. 23.00 Tallinn, Tartu, Türi: Nädalakroonika. 23.25 PMF, PMA: Teateid ja laule.

Kolmapäeval, 19. jaan. 16.00 Pariis PTT: Kursus algajaile. 22.00 LT 1 Rosario: Kroonika.

Neljapäeval, 20. jaan. 22.30 Tallinn, Tartu, Türi: Kõne riigikorraist Eestis.

Reedel, 21. jaan. 22.30 PRE 2 Vera Cruz: Kursus, laule ja teateid.

Laupäeval, 22. jaan. 11.30 7 Ho Hobart: Kroonika. 15.45 Lille: Kroonika ja kursus. 18.10 Hilversum Vara: Hollandi ringhäälingu „Vara" tekkimine ja areng. 18.15 Logbergen-Limbrud: Esperanto weerandtund. 20.00 Rooma I: Turismikroonika. 23.25 PMF 3 Sao Paolo: Teateid ja kõne.

Pühapäeval, 23. jaan. 11.10 Kortrijk: Kroonika. 17.00 Wallonia: Kroonika. 24.40 Hilversum KRO: Kõne:

Politseipeegel

ühel rebis puruks palitu, teisel weristas käe. Öel wastu pühapäewa tungis kindla elukohata Heino Sadulsepp Walli tänawal kallale kahele möödaminejale, rebides ühel puruks palitu ja teisel weristades käit. Kuna mees oli joobnud olekus, paigutati ta politseiarestimajja.

Tülitas naiskodanikke. Sakala tän. nr. 13—2 elutsew Kaljo Laos wõetakse wastutusele teepärast, et ta Runne tänawal tülitas kaht möödaminewat naiskodanikku, haarates neid ümbert kinni ja astudes neile jalgadele.

Ei tasunud föiduarwet. Pühapäewa hommikul kell weerand wiie paigu palkas kindla elukohata Oswald Selberg-Silberg Raekojaplatsila woorimehe ja, lasknud end linnas ringi föidutada, ei tahtnud tasuda arwet ning püüdis põgeneda. Woorimehe kahju on 1 kr. 50 senti.

Loata raadiomuusika. W. Pošti tän. nr. 7 asetsewas kohwikus tarwitati wastawa muusikaloata raadiomuusikat, kusjuures puudus ka ringhäälingu kuulamisluba.

Auto ja woorimehe kokkupõrge. Paldiski mnt. ja Koidu tänawa nurgal põrkasid laupäewa õhtul kella ½10 paigu kokku taksoauto nr. A-62 ja Keemia tän. nr. 13-a—7 elutsewa woowoorimehe Ewald Sarapuu regi. Kokkupõrke tagajärjel said mõlemad föidukid wigastada, kuna inimestega õnnetusi ei olnud. Auto juhtis Willardi tän. nr. 34—8 elutsew Eduard Karlson, kes oli täiesti kaine, kuna woowoorimees oli weidi wiinasünnud. Kes õnnetuses oli süüdi, pole esialgselt selgunud.

Kõrwaldas arestitud telliskiwid. Wase tän. nr. 4—9 elutsew „Wene Lapse Kodu" ööwaht Nikolai Abramow awaldas politseile, et pühapäeval on kellegi Freibergi korraldusel Kollase ja Lauluposo tänawa nurgal asetsewa „Wene Lapse Kodu" ehituse juurest wiidud ära 6000 telliskiwi, millised olid kohtupristawi poolt pandud aresti alla ja jätetud Abramowi järelewalwe alla. Awaldaja süüdistab Freibergi arestitud waranduse kõrwaldamises.

Kallaletung tänawal. Nõmmel Roheline tän. nr. 13 elutsew Johannes Poola wõetakse wastutusele kerge haawa tekitamise pärast Eduard Siimpojale, kelle elukoht Kõie tän. nr. 1-b.

Lärmitseja „Lootuse restoranis. Mustwee alewis elutsew Saiwo Ulekfin wõetakse wastutusele teepärast, et ta „Lootuse" restoranis lärmitses ja õllepudeliga löi pähe joomlasele Arno Nõkkinenile, kelle elukoht Kuu tän. 9.

Warastati tõnkekelk. Kappeli tän. nr. 4 asetsewa maja hoowilt warastati Sofie Nielenderi tõnkekelk, mille wäärtus 9 kr. Warguses awaldaja kedagi kahtlustada ei tea.

Salaja alkohoolsete jookidega kauplemise pärast wõetakse wastutusele Imanta tän. nr. 42 elutsew Meinhard Kirss, kes keelatud ärі ajas oma korteris.

Kauples keelatud ajal. Heeringi tän. nr. 6-a asetsewa toiduainetekaupluse omanikule koostas politsei protokolli teepärast, et ta pühapäeval kella ¾4 paigu p. l. kauplusest müüs õlut ja peenwiinasid.

Weoauto riiwas turbakoormat. Mõigu ajunduses elutsew Woldemar Kreus awaldas politseile, et Mõigu ajunduse läheduses Tartu maanteel on weoauto nr. A-1746 möödasõidul riiwanud tema turbakoormat, mille tagajärjel see lagunenud. Awaldaja palub weoautojuhti wõtta wastutusele eitewaatamata sõidus.

Joobnud isikuid paigutati politseiarestimajja öö wastu pühapäewa 9 ja öö wastu esmaspäewa 7.

Riigi

Arutuse

Tsiwiil-osakonna kol

Wallneri — kindlustusse
Heinrich Dehni ja põllu
Lowisa ja Linda Lade
Sisaski; Hendrik
Iwatschenko ja Erkki-J
manni — Johannes Ri
selts „Talu" — Oskar
wine Niguli — Johann
Kristjan Pargi; Jüri A
Woldemar Makfimi —
Meiertali; Elwine-Mari
bergi ja Otto Mandeli
Reigase wahelised nõude

Tsiwiil-osakonna kol

Bornsteini — Hans Un
Undi ja Salme Undi;
Aleksei Kirstu pär.-tom
Liisa Kuke — Arwed
Kusta Willemsi pär.-to
Heinrich ja Alfred-Augu
leri pär.-tombu — Hendr
kasf.-kaebus surnud Hin
tamise asjas; Hans Pe
tantin Rümmeli — Rudo
— Lisette Sawi ja Jüri
lewi — Wladimir Roo
j. t.; Gustaw Tombachi
ja Richard Wilmansteni
ühingu wahelised nõude

Administratiiw-osakon
28. jaanuaril 1938. a.
arutusele määratud: A
Laasi, Juulie ja Albert
hann Kuusemetsa, Joha
Juhan Jalaka, Polli
Almanda Juhkami eestk
kami, Wiljandi linna, H
Laimjala wallaomawalits
sessid. 1. weebruaril: Fir
randuste ekspluateerimise
lewa Harry Kochi, Kurt
Hans Rebase, Leopold W
Wahteri, kirjastuse-osaühi
ni, firma „F. L. Merten
Grenzi, maksudewalitsuse
protsessid. 4. weebruaril:
Kodasow, Jüri Jänes,
Elend, Eduard Mühlma
wanna ja Poeg", Salo
diit Pank", Georg Wa
a.-ü. „Balti Päästeselts"
ja Pojad" ja 2) mak
„Tartu Pank".

Tabati

Kriminaalpolitsei ta
21-a. Raimund Lutsu,
Arnold Rutti ja 44-a. H
mast neist on juba var
tada kelmuste ja varg

Raimund Lutsu ja
takse seekord Köhleri
korteri tühjendamises.
ma summa eesti ja vä
muid asju kokku 1562

Arnold Rutt ja Hara
bandus keskühisus „Es
litu, kindad ja salli.

Aaria

Keegi vanem naine
ku juure ja kaebas tall
pooljuudina, kuna ema
mehega. Tegelikult a
teine isik, täisverd sak
ametnikku, et see astu
jaluleseadmiseks, tema

Noor ametnik võtti
selle kohtunikule. Ku
osutas suurele paberiv

„Seal on teised sam
hetkel on Saksas tavali
vitakse pärast surma
alusel. Ja seda peeta
põhjuseks aariatunnistu
rekonnas on abielu rik
pidada aarialasteks".

(„Su

SÄRGI

Selle pealkirja all
juba lühendatud, on an
Berliinist, et nüüd, ku
järele meeste särkide r
kahekordsed. Ainult
särkide suhtes on veel
esised.

Sport

Rind-rinnaga Leedu korwpallimeistriga

Eesti meister ASK võitis Leedu JSO 33:28. — Kadrioru avaras tennishallis leedulased saavutasid Kalevi üle üle noatera võidu 30:29. — Rohke huvi korvpalli vastu

Leedu korvpallimeistri JSO võistlusreisi vastu Eestisse valitses suur huvi nii Tartu kui Tallinna spordiringkondades. Laupäeva õhtul võistlesid leedulased Tartus publikust tulvil ülikooli võimlas, saades napi 5-punktilise kaotuse osaliseks. Oma kodusaalis suutis Eesti meistermeeskond ASK võita leedulasi 33:28 (16:12). Leedulased ei tahtnud küll oma kaotust vabandada järgnevaga, kuid rõhutasid siiski, et ülikooli võimla kitsus ei võimaldanud neil küllaldaselt arendada kombinatsiooni saali laiuses, vaid ainult pikkuses.

Tallinnas toimus matsch leedulastega esmakordsel korvpalliõhtul Kadrioru avaras tennishallis, kuhu kogunenud 700—800 pealtvaatajat on publikurekordiks korvpallis. Leedulastega mängis Kadriorus Tallinna Kalev täiesti rind-rinnaga, võites oma algedu tõttu poolaja 18:15, kuid kaotades vaheldunud eduga teise poolaja lõpuks veelgi napimalt, kui leedulased kaotasid Tartus — 29:30. Rind-rinnaga läinud mõlema meeskonna lõpuspurt tõmbas seejuures rohkearvulise publiku täiel määral kaasa elama.

Leedulaste-matschi sissejuhatuseks oli tennishalli-korvpalliõhtul Russi ja NMKÜ kohtamine, kusjuures Russ võitis kindlalt 43:30 (22:15), olles kogu matschi kestes 9—10 punkti ees. Peavõistluse avas rivistunud meeskondade ees Kalevi esimees A. Anderkopp, andes JSO esindajale A. Butaviciusele mälestusesemena üle „Spordibiograafilise leksikoni". Tervitusele vastas A. Butavicius ja leedulaste kapten Boltrunas andis pikimale kalevlasele Kärgile üle Leedu rahvusrõivaisnuku publiku suurte kiiduavalduste saatel.

Leedulaste algkoosseisu kuulusid kolm ameerika-leedulast — Budriunas, Boltrunas ja Šačkus ning Mazeika ja Nikolskis. Hiigelpikk Ljubinas polnud haiguse tõttu kaasa sõitnud. Kalevi algkoosseis: Altosaar, Nooni, Kärk, Anson ja Kaasik. Algminutitel suutis Kalev minna ette 10:4, enne kui leedulased leidsid sobiva vastutaktika. Siis läks JSO omakorda ette 13:12. Kolm korvi viis Kalevi ette 16:13, leedulased vähendasid seisu 16:15, kuid vilega üheaegselt korvi läbistanud pall lõpetas poolaja Kalevi võiduks 18:15.

Teise poolaja alul kujunes mäng täiesti kinniseks. Esimese 5 min. jooksul ei tulnud ühtki korvi. Kalev suurendas seisu 20:17, kuid edasi läks mäng vahelduvaks. Leedulased läksid ette 22:20, siis Kalev omakorda 23:22, leedulased 24:23, Kalev 25:24, leedulased 26:25. Siis tegi Altosaar Kalevi eduks kolm minutit enne lõppu 27:26, kuid langes kohe nelja veaga välja. JSO läks ette 29:27, kuid mängu tulnud Roes viigistas seisu 29:29-le! Aega oli pool minutit ja võidu otsustas üks punkt, mille JSO saavutas karistusviskest.

Seega dramaatiline lõpuheitlus viis võidu üle noatera leedulastele tänu nende tabavusele karistusvisete tegemisel — kogu matschi kestel JSO saavutas karistusvisetest 14, Kalev ainult 5 punkti! Punkte saavutasid JSO heaks Budriunas 16, Boltrunas 7, Mazeika 4 ja Nikolskis 3, Kalevi heaks Kärk 14, Altosaar 5, Kaasik ja Roes kumbki 4, Amon 2. Mäng oli enam-vähem algusest lõpuni kinnine mõlemalt poolt.

Leedulased olid avaral mänguväljal nagu oma kodus, kuna kalevlased samuti esmakordselt tennishallis mängides polnud nagu harjunud mänguvälja avarusega. JSO selgrooks olid nende kolm ameerika-leedulast — Budriunas, Boltrunas ja Šačkus, kes ühtlasi olid ka silmapaistvamateks leedulasteks. Eriti oskas end vabaks mängida ja igasugusest olukorrast pealevisetel hästi tabada Budriunas.

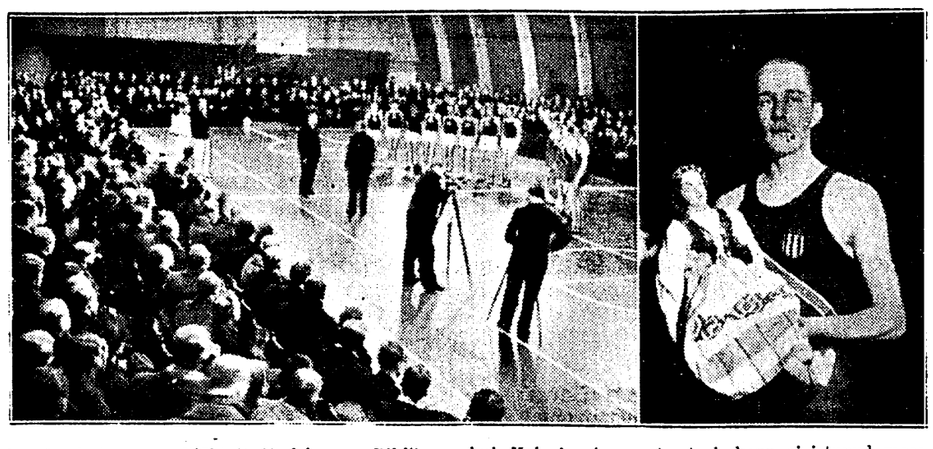

Esmakordselt korvpalliõhtult Kadriorus. Pildil vasakul Kalevi esimees A. Anderkopp rivistunud meeskondade ees tervitamas leedulasi, paremal pikim kalevlane Kärk leedulastelt annetatud Leedu rahvusrõivas nukuga.

Eesti meistri võit Leedu meistri üle

Laupäevaõhtune käsipallivõistlus kujunes Tartus tõeliseks suursündmuseks Tartu käsipallipublikule. Kõik soovisid näha kuulsaid Leedu korvpallimehi, kelle ridades esines ka Ameerika-leedulasi. Rahvast oli ülikooli võimla tulvil. Eesti meister ASK tuli toime suurvõiduga, võites leedulasi 33:28 (16:12).

Eelvõistluses naiste võrkpallis võitis „Korp. Indla" ASK naiskonda 2:0 (15:13, 15:10).

Enne suurvõistlust oli vastav tseremoonia, kus meeskonna-juhid vahetasid mälestusesemeid. Publiku närvid on juba alguses pinevil. Kohe algas mäng suure hooga ja leedulased ei suuda kuidagi Viksteni katta. Viksten viis seisu kiiresti 5:1-le, ent Ameerika leedulane Bduriunas on täielik virtuoos ja viskab rahulikult igast asendist, seis varsti 5:5. ASK rühib aga veel ette 12:5 peale. Nüüd hakkasid leedulased Viksteini hoidma ja poolaja lõpuks kujuneb seis 16:12 ASK kasuks.

Teist poolaega alati suure kiirusega ja õnnestunud viskega viivad ASK-lased seisu 26:16 peale, mis on kogu mängu kohta suurim punktide vahe. Eht Ameerika stiili esindav Budriunas viskab nüüd igast olukorrast ja otse imetleva kergusega langesid „korvid". Seis oli juba 29:26. Mängida jäi 3 minutit publik närvitseb. Siis õnnestuvad ASK-laste visked ja mängu võit tulebki ASK-le 33:28. ASK mängis tervikuliselt hästi, leedulastel olid nõrgavõitu visked, ainult erakordne oli Budriunas, kes viskas üksi 15 punkti. ASK-l viskas Vikstein 13 punkti.

Norralase võit Mustamäel

U. Björkel esikoht suusahüppevõistlusel. — Suusavõistlusi üle riigi

ÜENÜTO suusaklubi korraldas Mustamäel pühapäeval suusahüppevõistlused, millest võttis kahes klassis osa paarikümne suusasportlase ümber. Võistlusi jälgis tuhande pealtvaataja ümber, kelle ees iga võistleja sooritas kolm hüpet, millest kaks arvestati. Libisemine hoovõturajal oli ladus, kuid maandumisnõlvakul sula tõttu pehme lumi muutus peatselt kõvaks ja libedaks, põhjustades eriti rohkesti kukkumisi maandumisel, eriti noorte seas. Meie paremaid suusahüppajaid O. Veldemann, kes hiljuti jala väänas, puudutas kahel hüppel käega maad, kartes jala uuestiväänamist, mille tõttu hüppeid ei loetud. Kolmas hüpe oli tal 24 m.

Võitjaks tuli Keilas elutsev norralane U. Björke 160 punktiga, hüpped 27,26,5 ja 27 meetrit. Björke saavutatud 27 meetrit on ühtlasi uueks Mustamäe rekordiks, kuna endine rekord kuulus O. Veldemannile 26 meetriga. Norralane hüppas kindlalt ja ilusalt, kuid sellest hoolimata sai suhteliselt liig kõrge hinnangu stiili suhtes. Teiseks jäi kalevlane A. Peepre 139,8 p., hüpped 24,5 ja 25 m. Kolmandaks tuli B. Šumeiko (Kalev) 138,7 p., hüpped 24,24,5 ja 25 m. Järgnesid B. Saame (ÜENÜTO) 129,4 p. (22,5, 21 ja 22 m) ja A. Pohlman (ÜENÜTO) 129,3 p. Võistlejaid oli 13.

Noorte klassis oli võistlejaid 7. Esikohale tuli H. Paas (Kalev) 146 p. (hüpped 22,21 ja 22,5 m). Teiseks jäi G. Loik (ÜENÜTO) 102 p., kolmandaks R. Reima (Kalev) 98,2 p. Pikema hüppe noortest sooritas Reima — 23 m, kuid kahel hüppel ebaõnnestus tal maandumine.

Pinev teatesuusatamine Narvas

Pühapäeval toimusid Narvas suusavõsitlused Narva ja N.-Jõesuu vahel eelvõistlustena tuleval pühapäeval toimuvale Tallin-Valkla teatesuusatamisele. Narva „Tallinn-Valkla" võistlustele oli pannud välja Narva linnapea J. Lust rändauhinna kolmekordseks kaitsmiseks. Maa pikkus oli 26 km, mis oli jaotatud 4 võistleja vahel.

Kuna Narvas leidub rohkesti häid suusatajaid, siis need eelvõistlused ei jää pinevuselt palju maha peavõistlustest. Seekord võttis katsevõistlustest osa 6 meeskonda. Pinevat heitlust oodati piirivalve Narva jaoskonna, kes möödunud aastal võitis Tallinn-Valkla suusatamises riigihoidja auhinna, ja Narva maleva meeskonna vahel. Juba stardist väljumisel Raekoja platsil tekkis tasavägine rebimine piirivalvuri E. Pransa ja malevlase A. Grusnovi vahel. Esimesse vahetusse, Riigikülla, jõudsidki mõlemad võrdsete aegadega. Teises vahetuses, N.-Jõesuus, oli suutnud malevlane saavutada napi edu piirivalve meeskonna ees — 2 sek.! Ankrumeheks oli piirivalvel Vello Kaaristo, kes rebis end takjana kannul olevast maleva ankrumehest Th. Krassikovist lahti ja jõudis finischi ligi kolmeminutilise edumaaga.

Tehnilised tulemused olid järgmised: 1. piirivalve meeskond (E. Pransa, P. Munak, P. Vali, V. Kaaristo) 1.45.33; 2. Narva malev (A. Grusnov, Pent, Niilov, Th. Krassikov) 1.38.22 ja kolmas maleva 2. meeskond 1.54.27. Kolme ülejäänud meeskonna aeg tõusis juba üle 2 tunni

Nagu selgub, saadab piirivalve Tallinna sama meeskonna, kes võitis pühapäeval katsevõistluse. Narva maleva meeskonna koosseis ei ole aga praegu veel kindlaks määratud.

Viljandimaa meistrid suusatamises.

Laupäeval ja pühapäeval toimusid Viljandis Sakala korraldusel tänavused Viljandimaa esivõistlused suusatamises. Osavõtjaid oli rohkesti, kuid valitses tugev sula ja see tegi võistlustingimused väga raskeks. Võistlejatel tuli tublisti vaeva näha juba sobiva määrde leidmisega, kuid raske oli võistelda tihkes lumes ka parima määrdega.

Maakonna meistriks 18 km suusatamises tuli vanameister J. Koovit (Sakala) — 1:30.30 t. 2) L. Kaur (Sakala) — 1:31.31 t. 3) J. Vaht (Sakala) — 1:32.23 t. Osavõtjaid oli 15. Suureks üllatuseks oli, et Kaur lõi Vahti, kes on Viljandimaa suurlootuseks. 30 km suusatamises võitis samuti J. Koovit — 2:22.35 t. 2) A. Andresson (Sakala) — 2:33.20 t. Teised võistlejad olid sunnitud katkestama.

Kombineeritud suusatamises (18 km ja hüpped) tuli meistriks O. Marnot (Sakala) — 342,7 p. (18 km — 1:50.56 t. ja hüpped 16 ja 17 m) 2) Ü. Kull (Sakala) — 333,9 p. 3) J. Vaht (Sakala) — 265 p. Mäehüpetes tuli 15 võistleja seast esikohale vanameister E. Raidna (Sakala) — 208 punktiga (20 ja 20 m). 2) noor 15-aastane hüppelootus A. Karmo (Sakala) — 179,6 p. 3) Ü. Kull (Sakala) — 149,7 p. Algajate 10 km suusatamises tuli võitjaks J. Heinmäe (Sakala) — 52,35 min. 2) K. Raudsepp (Sakala) — 53,43 min. 3) J. Johanson (Sakala) — 55,27 min. Hüppevõistlusi Viljandi hüppemäel jälgis 1500-pealine rahvahulk.

Pärnus A. Jensen 18 km 1.28.11,0

Pühapäeval peeti Pärnus Niidu küngastikul Pärnu maleva suusk-ratturite rühma korraldusel hooaja esimesed suusavõistlused. Osavõtjaid oli 31. Lumeolud polnud võistluseks kõige paremad sula tõttu.

18 km üldklassile tuli võitjaks Joh. Parts, Pärnu malev, 1.52.06,0; 2. J. Talvik, Pärnu malev, 1.52.35,0; 3. J. Ratas, Pärnu malev, 1.57.39,0. Väljaspool võistlust esinedes saavutas suurepärase aja Arnold Jensen, Tervis, kes kattis 18 km 1.28.11,0. 10 km algajaile võitis odaheitja Joh. Hallik, Pärnu malev, 58.01,0.

Viru maleva katsevõistlused suusatamises

korraldati pühapäeval Tammiku juures. Sõideti 10 km ning võistlused olid eelkatseks Tallinn-Valkla teatesuusatamise meeskonna määramiseks. Võistlusest võtsid osa ainult maleva paremad suusamehed. Raskete teeolude juures saavutati järgmisi tagajärgi: 1. Evald Rätsep (Rakvere 1. mlvk.) — 39.10,2 min.; 2. Leo Rätsep (sama) — 41.10 min.; 3. Heino Näks (Kunda komp.). Tallinna saadetav neljaliikmeline meeskond koostatakse lõplikult kesknädalal.

Suusatagajärgi Tapalt

Pühapäeval toimusid Tapal kaitseliidu malevkonna korraldusel suusavõistlused, millistest osa võttis 15 suusatajat. Tagajärgi halvustas suur sula. 18 km-l P. Viitmaa 1.39.50. 2. K. Mehike 1.43,34. 3. A. Kask 1.46.30. 10 km — 1, R, Kivistik 53,48, 2. K. Viitmaa 55,46. 3. H. Nõmmik 56,27. 5 km noortele — 1. A. Biedermann 29,58. 2. G. Ollep 31,24.

Freimuth kaotas Käärikule

Kaks päeva poksilahinguid Tartus. — Frei võitis Salongi 2:1!

Laupäeval ja pühapäeval korraldas Tartu Kalev rahvuslikud poksivõistlused, millest võtsid osa ka mitmed nimekad poksijad Tallinnast, nende seas ka kolmekordne Balti meister Käbi, mitmekordne Eesti meister Freimuth ja teisi. Esimese võistlusõhtu suurimaks üllatuseks oli Euroopa meistri võistluste mehe Freimuthi selge kaotus tartlasele Käärikule. Eriti palju tuli ette ka loobumisi, kuna paljud olid veel algajad, kuid siiski lubavad tulevikumehed. Mõlemal võistlusõhtul oli pealtvaataja rohkesti.

Kärbeskaalus tuli esimeseks I. Kallasorg (Trt. Kal.), kellele Kanepi (Tall. Poksikl.) loobus 2. ringil ja kes võitis Torpeli (Tall. poksikl.) 3:0. Teiseks jäi Torpel, kes võitis Tani (Tall. Kal.).

Kukk-kaalus: Kaunismäe (Tall. poksikl.) — Anmann (Trt. poksikl.) 3:0. H. Pärn (Trt. Kalev) — Nõgisto (Tall. ÜENÜ) 2:1 ja Anmann-Nõgisto 2:1.

Sulgkaalus: võitja Käbi (Tall. poksikl.), kes võitis Konsa (Trt. Kalev) 3:0 ja Rajala (Trt. Kalev) 2. ringil.

Kergekaalus: esimene J. Käärik (Trt. Kalev), kes võitis Freimuthi (Gong) 3:0 ja Tõugu (Tall. ÜENÜ) tehn. knokiga 1. ringil. Teiseks tuli Freimuth, kes võitis Sapello (Trt. Kalev) 1. ringil.

Kergekeskkaalus: võitja J. Vahi (Trt. Kalev), võites A. Stepulovi (Tall. ÜENÜ) 2:1 ja Mashari (Trt. Kalev) 3:0. A. Stepulov võitis Kruusi (Trt. Kalev) ägedas matschis.

Keskkaalus tuli esikohale J. Ree (Tall. ÜENÜ), võites Agala (Trt. al.) 1. ringil tehn. k.-o.-ga ja Hennochi (Trt. Kal.) 3:0.

Poolraskekaalus: esimene J. Frei (Trt. poksiklubi), võites Mandre (Viljandi Tul.) 2. ringil ja Salongi (Gong) 2:1 — tänu mitte endale, vaid kohtunikele.

Raskekaalus: Kuul (Trt. Kal.), võitis Maatalu (Trt. Kalev) 1. ringil tehnilise k.-o.-ga.

Walgamaa poksiesivõistlused 6. weebruaril

6. weebruaril toimuvad Tõrva rahvamaja suures saalis maakondlikud poksiesivõistlused. Lähemail päevil jagabu Tõrva ka maakondlik spordiinstruktor Nõo, kes korraldab kohalikele poksijaile waatawad kursused. Samal 6. weebruaril toimuvad ka Tõrva rahvamaja saalis Tõrva meisterpõistlused tõstmises. Võistluste korraldajaks on kohalik spordiselts „Olympia".

Tartu kuldmärgi-ball

Tartumaa spordillit tähistas 5-dat aastapäeva.

Eesti Spordi Keskliidu esimees riigisekretär K. Terras annab üle kuldmärgi Tartu 1937. a. parimale sportlasele F. Issakule.

Pühapäeval tähistas Tartumaa spordiliit 5-dat aastapäeva. Aastapäeva pidustustele oli sõitnud ka hulk meie spordielu kõrgemaid juhte eesotsas spordi keskliidu esimehe riigisekretäri K. Terase, spordiinspektori A. Kolmpere, SKN noortejuhi G. Kalkuni ja spordi keskliidu sekretäri J. Villemsoniga.

Juubelipäeva puhul oli pühapäevaks koondunud Tartu kogu Tartumaa spordijuhid ja sportlased. Pühapäev möödus täieliku spordipidustuste ja ettekannete tähe all. Lõuna paiku lõppesid ülemaakondlikud raskejõustiku juhtide kursused ja õhtupoolikul toimusid Tartu linna ja maakonna spordiorganisatsioonide esindajate nõupidamised ja SKN noortejuhtide päev. Kõigist neist üritustest oli osavõtt eriti rohke. Juubelipidustuste suurejooneliseks lõppakordiks kujunes kuldmärgi-ball „Vanemuise" kontsertsaalis, mis oli tulvil spordihuvilistest.

Balli raskuspunktiks kujunes kuldmärkide üleandmine 1937. a. parimale Tartu linna ja maakonna sportlasele. Kuldmärke andis üle ja esines hoogsa kõnega riigisekretär K. Terras. Kõne lõpul mängiti hümni.

Kuldmärgid said odaviskaja Fr. Issak ja tõstja A. Jürgenson. Järgnesid veteraanidele 25-a. tegevuse eest annetatud rinnamärkide väljaandmine. Need said A. Palm, J. Martin, E. Heide, J. Kivastik ja A. Rudse Kaupmehe P. Lalli auhinna — rändkarika — parima 1937. a. sportliku saavutuse eest sai G. Sule — odaviske tagajärje 73,31 eest. Samuti andis riigisekr. K. Terras üle pallikl. „Olümpia" esindajale 1937. a. A klassi meistri karika

Edasi tõid tervitusi ajut. Tartumaa valitsuse esimees H. Lauri ja Tartu linnavalitsuse esindaja dr. Sinka.

Balli kava teises osas oli muusikat ja võimlemisettekandeid.

Kalev — ASK jääho ki viik

Pehmel jääl 1:0, 0:1, 0:0

Katsevõistlusena eelseisva Eesti-Soome maavõistluse vastu toimus pühapäeval Kalevi jääväljal jäähoki sõprusvõistlus Tallinna Kalevi ja Tartu ASK vahel, mis lõppes sõbraliku viigiga 1:1 (1:0, 0:1, 0:0). Pealtvaatajaid oli paarisaja ümber, kelle ees toimus sula tõttu pehmel jääl matsch nõrgatempoliselt. Matschi juhtis leedulane A. Butavicius, kes rahvusvaheline jäähoki kohtunik.

Pehme jää takistas nii jooksmist kui ka ketta libisemist. Seetõttu oli ASK jõulisel kaitsel Simre ja Kulli näol tavalisest hõlpsam Kalevi noore kokkukasvanud edurivi Möllerson-Paulson-Kree ataakide pidurdamine ja läbitungivamaks osutus teise edurivi Koorit ja Jõersiga. Esimesel kolmandikajal läks Kalev juhtima 1:0 Koorti läbi. ASK saavutas Kulli läbi tasuvärava, kuid ofsaidist. Teisel kolmandikajal ASK vilgistas seisu Saavo läbi. Vilmasel kolmandikajal kõveneš tempo, kuid väravaid peale ühe ei tulnud ja seegi tuli Kalevi heaks ofsaidiseisust, jäädes seega tunnustamata.

ASK individuaalmängu taotlevast koosseisust oli silmapaistvamaks Saavo. Eilse matschiga tähistati ühtlasi kalevlase Raoul Saue 15-a. jääpalli- ja hokimängimise juubelit.

Kohalikke teateid

Võlad rõhuvad vana seltskonnategelast

Juhan Umblia ei saanud oma võlgade tasumiseks moratooriumi

12. jaan. waatas majandusminister läbi Harjumaa põllupidajate ja kalurite wõlgade korraldamise komisjoni määruse põhjal esitatud toimetuse põllupidaja Juhan Umblia wõlgade korraldamise asjus. Ära kuulates põllutööministri arwamise ning arwesse wõttes ka teisi Eesti Maapanga poolt esiletoodud asjaolusid, leidis majandusminister puuduwat usutawuse, et Juhan Umblia moratooriumi kaitsest sundaks saada paremusi oma wõlausaldajate rahuldamiseks, misperast otsustati põllupidaja Juhan Umblia tohta jätta moratooriumi maksma panemata.

Ülaltoodud majandusministri otsus on nüüd teatavaks tehtud ka Harjumaa põllupidajate ja kalurite wõlgade korraldamise komisjonile, kes selle omakorda tegi pahtsale teatavaks ja sõpetas toimetuse ses asjas.

Selgituseks olgu öeldud, et põllupidaja Juhan Umblia, kes elab Tallinnas ja omab talundid Tartumaal, on sama Juhan Umblia, kes on meil tuntud suurte teenetega wana seltskonnategelasena ning kelle energilisel kaastöö ja abil Tallinna eesti joost majaomanikel 33 a. eest, 1904. a., korda läks Tallinna linnaomawalitsust jaksläste käest üle wõtta. üks sellega oli Juhan Umblia ka üks esimesi eesti joost linnawolinikke Tallinnas.

Wiimasel ajal on Juhan Umblia, kes praegu juba üle 70 a. wana, sattunud wõlgadesse, mille koorem nüüd wana seltskonnategelast rängalt rõhub.

Pühavaimu koguduse 61. aastapäev

Pühavaimu kogudus pühitses eile oma 61. aastapäeva. Sel puhul oli kirikus hommikul pidulik jumalateenistus, kus külalisena jutlustas Keila koguduse õpetaja A. Kööguardal tänapäewast, mis peaks ilus olema kristlasele ja igale jumalariigi töötegijale. Muu jumalateenistuse osa täitis õp. T. Tallneister.

Kogudusse aastapäeva puhul oli laululeht arvandega koguduse läinudaastasest elu-ajust. Ristitud 125 last (eelmisel aastal 137); leeritatud 96 leerisõpsist (e. a. 118); laulatatud 146 paari (e. a. 152); kihlatud 158 paari (e. a. 179); maetud 151 (e. a. 157). Kirikust lahkunud 12 inimest ja kirikusse wäljaspoolt tulnud 64 inimest. Teistesse ev. lut. kogudustesse läinud 138 ja teistest ev. lut. kogudustest tulnud 576 inimest. Koguduse juurekasu aasta jooksul 358. 1. jaanuariks oli koguduse hingede arw 10.735 ja 1937. a. liikmeksu tasunud 6076. Koguduse tulude-kulude arve oli aasta lõpuks Kr. 26.695.43. Aruandest nähtub weel hoogsat tegewust koguduse noorte ühingu ja hoolekande tegewuses.

Soome töölisteatrite tegelased Tallinnas

Praegu wiibiwad Tallinnas Tampere „Töölisteatri" direktor Kosti Elo ja Soome töölisteatrite liidu sekretär Sywanto. Soome teatritegelased wiibijid jiin Marje Parika juubelietendusel ja tutwuwad „Estonia" ja „Töölisteatri" jooksva teatrirepertuaariga. Elo ja Sywanto põidawad Soome tagasi kolmapäeval.

Tallinna koolinoorte malevõistlused

Tallinna koolinoorte maleesjwõistlustel on pärast 4. wooru edukad:

Esimeses grupis: L. Braschinsky (juudi g.) 4 punkti, Tõrw (tehn.) 3½, Wanak (komm. m.) 3 (1), Rosenfeld (juudi g.), Wõrk (Westh. g.) ja Wiidik (prantsl. l.) à 3, Meriis (prantsl. l.), Hildebrand (vene erag.) ja Jerwan (Westh. g.) à 2½, Kerw (komm. g.) 2 (1) jne.

Teises grupis: Kotschenowsky (linna vene g.), Uluste (Gust. Ad. g.) ja Elango (tehn.) à 4 punkti, Martinson (komm.) 3½, Sari (prantsl. l.), Klement (Westh. g.) ja Raudsin (tehn.) à 3, Wiiley (Westh. g.) ja Irik (tehn.) à 2 jne.

Vaidluskoosolek põllumajanduse mehaniseerimisest

Põllumajanduse mehaniseerimine on olnud alati põllumajanduslike riikide üheks hinvitawamaks päewakõsimuseks. Pealegi praegu meil, kus paari wiimaje aasta jooksul walitseb põllutööliste turul põud.

Inseneriloda otsustas wõtta põllumajanduse mehaniseerimise küsimuse laiemaulatuslikule kaalumisele. Selle küsimusega seoses olewate asjaolude selgitamiseks korraldab koja mehaanika sektsioon oma ruumes (Wene 30) eelolewal reedel, 21. jaan., kell 7 õhtul kõnekoosoleku, kus eelpool mainitud teemil kõneleb ins. W. Nurk. Oponentideks on ins. W. Lindström ja ins. G. Liidemann.

Kõnekoosolekule kutsutakse ka põllutööloja, agronoomide koja ja majandusteadlaste sektsioonid.

Trükitöölised ametiühingulisi küsimusi arutamas

Eile toimunud trükitööliste ülelinnalisele organiseerimiskoosolekule oli kogunenud ligi 200 trükitöölist. Koosoleku awas Eesti trükitööliste liidu esimees Julius Taar. Järgnesid ühingu meeskoori ettekanded M. Laurimaa juhatusel ja salongorkestri ettekanded Kärp'i juhatusel. Klaveril saatis P. Indra (Prejsnikoff).

Järgnewalt kõneles liidu sekretär A. Offenbach teemal: „Trükitööliste ülesanded ja sihte eelolewal aastal." Kõneleja leidis, et käesolewal aastal peab saawutatama palga alammäär trükitööstuses, et aidata kaasa wäikesemate trükikodade tööolude parandamiseks. 21. jaan. k. a. Tallinnas toimuwalt trükitööstuste kongressilt ootab kõneleja palga alammäärade suhtes kindlat otsust.

Peale deklamatsioonide õnnestunud ettekanned A. Pihtilt kõneleb organiseerimis- ja kultuurilisest tööst ühingus liidu ja kultuurtoimkonna juhatuse liige W. Krunstee, leides et käesolew aasta peaks kujunema ametiühingute elus murdeaastaks, kuna sotsiaalminister ühes oma uueaasta intervjuus on märkinud, et peale wanaduse, invaliidsuse, perekonna- ja haiguskindlustuste teostub sel aastal ka kutseühingute reform ja töötüüide lahendamise täiendamine.

TEMS valis uue juhatuse

Tallinna Eesti Maleseltsil oli eile korraline peakoosolek. Kohal oli üle poole seltsi liikmete arwust, mis näitab, et huwi maleseltsi käekäigu wastu on tunduwalt kaswanud.

Juhatusse waliti tagasi: G. Karring, L. Sepp, A. Käsper, ja W. Kalde. Uutena waliti juhatusse L. Laurine ja E. Tõnison.

Laulupeo märk P. Luhtein

11. üldlauluwo märgi saamiseks korralda Lauljate Liidu poolt sellekohane wõistlus, mille möödus 10. jaanuaril. Wõistlusele tuli üksi 52 k Sissetulnud kawandite hulgast waliti wälja ja nati kuuiruik P. Luhteini kawad. Märk on ü line ja kujutab lüürat, mille taustaks on C piirjooned.

Nüüd E. Lauljate Liidu juhatus kuulutas w üldlauluwo müürilehtede wõistluse, tähtajaga 1 s. a. Auhindu on kolm, suurusega à Kr. 150 100.— ja Kr. 50.—. Plakat tuleb walmistan witrükis ja lubatud on tarwitada kuni neli e Lähemad wõistluse tingimused on saadaval Ees jate Liidust.

Tallinna rahvaülikoolis

Suur Kloostri tän. 16 kõneleb 17. jaanuaril usuteadlane O. Pello maailma usunditest ja kõneleb K. Zungerman põjamajanduse põhihoiu

Lasnamäel, 10. algkooli ruumes, kõneleb maril kell 19 E. Kesküla Hispaania kultuur must.

10 autobuseliinist avatud ainult

Tõraseni on o.-ü. „Mootori" kümnest wäikseliinist awatud ainult kolm. Nimelt Talli Tallinn-Märjamaa ja Tallinn-Rannamõisa. 7 pole weel sundetud awada, kuna kumi ja maanteedel takistawad liikumist ega ole sunde kõrvaldada. Rookimistööd käiwad praegu Talli teel, kus töötab maawalitsuse lumesahk. See lii järgmisena awamisele.

„Mootor" ise oma lumesahka maanteede roo dele saata ei saa, kuna sellel on küllalt tegem gustegi liinide lahtihoidmisega. Nii tuli se saata wälja Narwa maanteele. Sest õõsel o liind ja autobuste läbiwõõs oli raske. Awatu tuleb paratamatult ette hilinemisi. Nii läim jõudis Lofja omnibus, mis pidanuks saabuma kella 9-ks, Tallinna alles kell ½7 õhtul. oli ummistaruid maantee, omnibusel tuli R teel oodata niikaua, kui lumesahk jõudis p maantee Tallinnast Jõelehtmeni.

Pensionäride palwe sotsiaalministrile

Pensionäride Liidu läinud aasta novembrik hoidjale esitatud ettekanne pensionäride maj olukorra parandamise asjus on riigisekretäri te saadetud sotsiaalministrile. Liit on usus, et leiab rahuldamist ja pensionärid oma wanad wõiwad olla rahulikud ja mureta.

Mõne reaga

NMKÜ einelaud uuelt remonteeritud ruu tän. 1) alustas tegewust.

Hipodroom 16. jaanu

Wiperusi põidutee — Totalisaatoril rekord läbikäik

Uue aasta woor (miiting) hipodroomil al tustega. Esiteks juhtus põiitjatega wiperusi, lõppesid õnnelikult ja teiseks ojutus totalisaator rekordiliseks: jooksu keskmine piletite arw ület arwud. Pealtwaatajaid oli rohkesti.

Awamisjooks oli 4. klassi traawlitele. J hästi, sest tee oli puhtaks roogitud. Esimese r põiitis hra Kuusik oma Aida Waitsiga wast lumewalli ja lendas käruga uppi, sulgedes tee jatele. Kuna nad olid juba wõiitlustelt kõrwal lõpi eest, siis ei takistanud see kohalatulekut. W ra Cortella. Aeg 1660 meetri peal o Totalisaatori wäljamaksud 8½ kr. ja 3½ Printsi tuli teiseks, tot. 4½ kr. ja Kaja kolma

3. klassi jooksu wõitis mära Koketi. m 2:35½. Tot. 27½ kr. ja 11 kr. Teise k wõiitlesid täkud Croll-Yard ja President. T kundliise paremusega tuli teiseks Croll-Yard, kr., kuna President jäi kolmandaks. MacMa maha.

2. klassis jooksu üks otsa. Favorit kaotas lõpiga, kuna Leo Axworthy wõeti jooksust ma tis täkt Kindral ajaga 2:27 1610 m peal maksud 8 kr. ja 3¼ kr. Täkt Kuller oli teine ja Lux kolmas.

1. klassis jooksu kaks otsa. Osavõtjaid ol lemad jooksud wõitis täkt Red-Whip. T aeg 1610 meetri peal oli 2:26¾. Esimeses j ges wäljamaks pooleks Wirwega; kummalt 22½ kr. ja 9 kr. Teisele kohale tuli mära D kes omakord jagas itaaliakassja täkt Wande maksti 7 kr. Falkenstein oli kolmas.

Esimene start nurjus, sest Champignoni keramisel käruratas ja sõitja kukkus peale ma sõitjaist kukkus samuti. Jooks algas wäikese sega.

Teine otsa andis sama järjekorra. W Red-Whipilt (seekord jagamata) 12½ kr. Onii-Onasilt (ka jagamata) 7¼ kr.

Wäikese handikapi wõitis mära Koketi, lisaatoril oli kinni mängitud. Wäljamaksud 2¾ kr. Täkt Poiks andis itaaliakassas 4¾ Yard oli kolmas. Ka siin leidis aset wiperus Poisil murdus käruratas libedal teel, mis ag randati. Koketi aeg oli 1630 m peal 2:37¾

Suurest handikapist wõitis osa 8 traaw Ludmilla startis 1600 m ja wõitis puht ning ajaga 2:35. Wäljamaksud 27½ kr. Mära Puppe tuli teiseks, tot. 4¾ kr. ja Cyll daks. Teises jooksus Ludmilla tegi raske gal kis Puppe ette, kes ka wõitis. Tema aeg 2:36½. Wäljamaksud 8¾ kr. ja 3½ kr. andis itaaliakassas 6¼ kr. Täkt Boikott k wiga wõidupostis kolmanda koha mära Luna

Järgmised wõiitlused on tuleval pühapä

Apteekide öövalve

Tallinnas

ESMASPÄEVAL VASTU TEISIPÄE

G. Gnadebergi apteek, Leydeni apteek, S. T Tel. 445-88 H. Mikheina apteek, S. T nr. 45. Tel. 308-42. A. Puksovi apteek, nr. 43. Tel. 454-97. E. Thubergi apteek, nr. 31. Tel. 459-54. R. Vallneri apteek, N nr. 24. Tel. 304-27 J. Pilli apteek, Van t. nr. 7-a. Tel. 440-74.

Nõmmel

Trossini apteek, Apteegi tän. 4.

TKSÜ esivõistlused lõppjärgus

Naiste võrkpallimeistriks kommertsgümnaasium

Laupäeval ja pühapäeval kaitseliidu võimlas jatkunud TKSÜ käsipalliesivõistlustel peeti rida mänge finaalides ja poolfinaalides.

Naiste gümnaasiumi-klassi võrkpallis heitlesid meistrikoha pärast kommerts- ja III gümnaasium. Mäng oli väga tasavägine. Esimeses game'is juhtis III gümn. korra juba 14:11, kuid lõpus saavutasid „kommed" 5 punkti järjest, võites game'i 16:14 Ka teine game läks kommertsgümnaasiumile, tagajärg 15:11 Seega tuli kommertsgümnaasium võrkpallimeistriks, kaotamata esivõistlustel ühtki mängu. Meisternaiskonnas mängisid: Esop, Piho, Tomson, Kodil, Kuusalu ja Jesmin.

Keskkoolide-klassi poolfinaalis võitis III progümn. IV reaal-progümnaasiumi 2:1 (15:10, 7:15, 15:13). Võitja kohtab finaalis erakolledžiga.

Meesgümnaasiumide A klassi võrkpallis mängisid riiklik kolledž ja II gümnaasium. Esimese seti võitis kolledž 15:11, kuid järgmistel ei suutnud ta gümnaasiumi jõulisele mängule vastu seista. Mäng lõppes II gümn. võiduga 2:1 (11:15, 15:7, 15:5). Teise mängu pidas II gümn. Gustaf-Adolfi gümnaasiumiga, võites selle 15:7 ja 15:9.

Ka Vestholmi gümn. pidas kaks võrkpallimängu. Laupäeval võitis ta saksa gümnaasiumi 2:0, mõlemad game'id 15:5 Pühapäeval oli vestholmlasile vastaseks kolledž, kes alistus kahegamelises mängus 11:15 ja 7:15.

A klassi korvpallis näitasid head mä susc lütseum ja Gustaf-Adolfi gümn. „P võitsid kiire mängu 40:34, poolaeg 20:1 mehed olid Nüchtern 19 ja Reile tiga.

Progümnaasiumide A klassi plussrin kohtasid linna vene ja Vestholmi progüm Esimese poolaja võitsid vestholmlase 11:4. Teisel poolajal panid väikeseksavu lased pressi peale ja näis juba, et na oma füüsiliselt suures ülekaalus oleva v nut enne lõppu oli seis viigiline, kuid v viga pääses Vestholmi progümn. fina poolfinaali 17:15.

Samas klassis oli ä

Siseriigist

Harjumaalt

Nakkushaigused näitawad juba langust. Nakkushaiguste äge pealetung Harjumaal näib sedapuhku juba raugemat, kuna möödunud nädala kestes registreeriti üle Harjumaa waid 14 nakkushaiguste juhtumit. Nende seas oli kurgupõletikku (difteeriat) ainult 2 juhtumil, mis ilmsiks tulid Nissi ja Koje arstijaoskondades, sarlakeid 5 juhtumil Juuru, linnaümbruse ja Hageri arstijaoskondades ning leetreid 1 juhtumil linnaümbruse arstijaoskonnas. Peale nende registreeriti kopsutüüsikust 4 ja suguhaigusi 2 juhtumil.

Narvast

Narwa pühitseb pidulikult wabastamise päewa. Kolmapäewal, 19. jaan., pühitsetakse pidulikult Narwa wabastamise päewa. Sel päewal on koolides püha ja linnas pannakse wälja lipud. Ohtul on „Ilmarises" suurem aktus, kuhu kõnelema sõidab siseminister K. Eenpalu. Aktus antakse raadioteel edasi.

Virumaalt

Tulekahju Undlas. Pühapäewa hommikul kl. 1/2 6 ajal märgati Undla walla Sõepere asunduses Walgma meierei 2. korral asetsewast meieri Magnus Suurkaewu korteri aknaist wälja tungiwat tihedat suitsu. Kitresti kohale rutanud elaniksel ja lähedal asuwati tuletõrjujali läks korda Minimariga pliidi juures süttinud põrandat kustutada enne tule lewimist. Omaniku kahju on 50 kr. Tuli sai alguse katkisest pliidist.

Kahjud tajugu kooperatiivi juhatus. Kuna kindlustusselts, kus on kindlustatud Kohtla-Järwe kooperatiivi kaubad, teatawasti keeldub Kukruse harukaupluse tühjendamisel tekkinud kahjusummat 3700 kr. tasumast, on suur osa kooperatiivi itkmeist asunud seisukohale, et selle summa peawad ära maksma kooperatiivi juhatusliikmed, kes pole küllaldase hoolega silmas pidanud Kukruse harukaupluse ja selle juhataja tegewust.

Järwe küla elektriwalgustus. Teatawasti esinetagasi Kohtla-Järwe põlewkiwitööstuse juhataja ees tagasi Kohtla-Järwe põlewkiwitööstuse juhatuse ees palwega, et tööstus hakkaks nelle andma elektriwoolu. Nüüd oli see küsimus kaalumisel põlewkiwitööstuse juhatuse koosolekul Tallinnas, kus otsustati Järwe külale lubada elektrit tingimusel, kui talupidajad ise endile ehitawad madalpingeliini. Oma poolt on tööstus walmis ehitama transformaatori.

„Rahwaülikool" Laekweres. Laekwere haridusseltsi korralduisel algawad alewikus 19. jaan. pikemaajalised ülbharidusliikud täienduskursused, millel on lektoriteks kohapealseid ja wäljaspoolt kutsutud eriteadlasi. Kursustel käsitatakse kaswatusteadust, maateadust, aiandust, mesindust, noorsoo organiseerimist, põllumajandust jne. Kursused awatakse pidulikult kesnädala õhtul koduõhtuga. Kursuste juhatajaks on koolijuhat A. Laurisson.

Lumi takistas ehitustöid Toila suwituskohas ja Oru lossi juures. Ehitustes on tekkinud seisak ja selletõttu wiibib ka Oru lossi juure ehitatawa kodumajanduskooli walmimine.

Sagriwje küla saab uue koolimaja. Skarjatina w. Sagriwje külasse uue koolihoone ehitamise küsimus on tõusnud nüüd terawalt päewakorrale. Kuigi õppetööd jatkatakse eramajades juba tulewal nädalal, on need hädaruumid tõesti wiletsad. Koolide inspektor A. Kepp, kes wiibis tulekahju ajal kohal ja organiseeris ruumide küsimust õppetöö jatkamiseks, esitas Wiru maawalitsuse haridusosakonnale ettepaneku, et uue hoone püstitamisega tehtaks wõimalikult kiiremini algust ja et õppetöö wõiks alata uues hoones juba järgmisel sügisel.

Jõhvist

Jõhwi pühitses wabastamispäewa. Pühapäewal, 16. jaan., pühitses Jõhwi oma 19. wabastamispäewa, mis puhul alewik hommikust peale oli lipuehtes. Lõuna paigu toimus turuplatsil suurem paraad, millest wõtsid osa sõjawäe, kaitseliidu, tuletõrje ja noorkotkaste üksused. Hiljem oli algkooli hoones rahwaaktus. Nii aktusest kui ka paraadist wõttis osa wäga palju rahwast.

Tartumaalt

Otepää-Palupera tee kaewetakse lahti. Täna ajuti lahti kaewama Otepää-Palupera teed, kus jõuwankrite liiklemine on seisnud juba nädalapäewad. Nädala keskel loodetakse jälle bussiühendusega alata.

Elvast

Wanakeselt peteti meejutuga warandust. 80-aastane elwalane Mari Jüris awaldas politseile, et temalt on tundmata mees- ja naisisik petnud wälja riideid ja raha. Mõlemad ilmunud tema elukorterisse, teinud end wanadeks tuttawateks ja meelitanud wälja mitmesuguseid riideid ja raha. Nad lubanud haiget wanakest arstida ja läinud kauplusse, et sealt tuua rohuks mett. Mõlemad läksid ja jäid.

Mürgitamislugu endiselt segane. Elwalase Anton Wärte surma ümbritseb endiselt saladus. Teatawasti W. surri äkitselt ja kadunu abikaasa oletab mürgitamist. Lahkamistulemused Tartus ei annud ses asjas lõppotsust. Laip maeti maha ilma siseelunditeta — witmased on Tallinnas kohtulikus ekspertiisi-kabinetis. Elwas on sent rohkesti isikuid üle kuulatud, kuna püüib arwamine, et ta sai kelleltki mürki.

Kaswatuspäew õnnestus. Koduse kaswatuse instituudi korralduisel peeti pühapäewal Elwas 300 osawõtjaga kaswatuspäew, kus oli wiis pikemat ettekannet. Lisaks sellele olid aktused ka kaitseliidu kodus ja seltsimajas, mis leidsid rohket osawõttu.

Türilt

Wekslivõltsimised jatkuwad. Türil elutsew Johannes Wiilup awaldas politseile, et tema allkirja on wõltsitud Jüri Tambergilt wõlja antud 470-kr. wekslil. Warem on sõtiro wõltsitud wiiel wekslil, kokku 1800 kr. wäärtuses.

Viljandist

J. Siilak uueks Viljandi linnainseneriks. Viljandi linnainsener W. Toompark lahkus oma teenistuskohalt laupäewal. Samal päewal peetud linnawalitsuse koosolekul waliti uueks linnainseneriks senine Rakwere linnainsener J. Siilak, kes oma teenistuskohuste täitmisele asub juba kõige lähemal ajal.

Linnas 5 päewaks suusatamine wabaks. Selleks hetsa sundmäärusega on Viljandi sidalinna tänawail suusatamine ja kelgutamine keelatud. Kuna weebruaris korraldatawate kaitseliidu üleriiklike suusawõistluste puhuks koguneb Viljandisse umbes 1300-pealine suusatajate pere, otsustas linnawalitsus nimetatud wõistluste ajal lubada suusatamist ka sidalinnas. Suusatamiswabadus on antud wiieks päewaks.

Tabati kajukatewaras. Viljandi krim.-politsei wahistas 32-a. Julius Saarelehe, kelle elukoht on Viljandis, Uus tän. nr. 26. Saareleht tunnistas üles, et ta on wiimastel päewadel linnas toime pannud kolm kajukawargust. Warga elukohast, ahju wahelt, jaadi kätte ka osa warastatud esemeid. Osa oli ta realiseerinud wanakraamikauplustes. Saareleht on elukutseline kiwiraiusja.

Viljandimaalt

Elukutseline peigmees wekslivõltsijaks. Viljandimaal liikus ringi keegi Walgamaalt pärit olew Herman Järw, kes hulgaliselt pani toime kelmusi, esinedes taludes peigmehena. Noormees lasi pruutidel end lahkesti kostitada, ning parajal silmapilgul kadus siis talust, wõttes kaasa wäärtasju. Nüüd awastas politsei, et Herman Järw on oma peigmehe-ameti kõrwal toime pannud ka wekslivõltsimise. Ta oli lihest Viljandi ärist ostnud palitu, andes wõla katteks 35-kr. wekseli, millele oli oma käega alla kirjutanud Tarwastu taluniku August Kiwi nime. Järw istub praegu Viljandi wanglas.

Viljandi walla uue wallamaja õnnistamine. Viljandi wallale kujunes möödunud laupäew pidupäewaks, kuna toimus uuesti ümberehitatud wallamaja ja kõrwalruumide pidulik õnnistamine. Ümberehitus teostati möödunud suwe jooksul ja see nõudis wallalt kulu ümmarguselt 10.000 kr.

Järvamaalt

Paide ja Wahastu kogudused suuremaks. Järwa praostile saabus teade, et konsistoorium on kinnitanud praosti esitise Paide, Türi, Wahastu ja Peetri koguduste piiride muutmiseks. Selle järele muutuwad Paide ja Wahastu kogudused märkja elujõulisemaks, Samuti kujuneb loomulikumaks Paide ja Türi koguduste piirjoon, mis ulatus Paide linnani.

Kahjutaju nõudmine auto porri jäämise pärast. Tallinna äri H. Rõiwas ja A. Poleschuk esitas maawalitsusele mõni aeg tagasi kahjutaju nõudmise, kuna äri weoauto oli jäänud Oisu-Paide 3. kl. teel porri, mille tõttu oli tekkinud kulusid. Nüüd teatas teedeministeerium maawalitsusele, et kahjutaju nõudmine tuleb jätta tagajärjeta, kuna weoautoga oli kaasas kohalik elanik, kes pidi teadma, et tee on walmis ehitamata. Ka pidi autojuht märkama, millises olukorras on tee.

Warruliise surm. Pühap. hommikul leiti Kuksema walla Walasti külas wallawanema abi O. Rooba talus, kus eelmisel õhtul peeti lapseristseid, surnult warruline August Peebot, 58 a. wana, kelle elukoht on Roosna-Alliku, kus ta elatas end juhuslikust tööst. P. oli ööst paigutatud talu sauna woodisse magama, kus surm oli tulnud nähtawasti lämbumisest liigse alkoholi tarwitamise tagajärjel.

Paidest

Metodistidel lubati kasutada uut kirikut. Paide linna ehituskomisjon toimetas uue metodistide kiriku ülewaatust, mille tulemusena anti luba kiriku ajutiseks kasutamiseks. Kirik ehitati ümber end. tööstushoonest.

Trükikoja kaasrajaja surm. Paides surri laupäewal 77 a. wanuses pr. H. Seidelberg. Kadunu koos oma abikaasaga asutas Paides esimese trükikoja. Abikaasa surma järele ta kuni wiimase ajani juhtis raamatukauplust, mille juures asetseb ka trükikoda.

Võrust

Maleselts Wõrru. Hiljuti peeti Wõrus maleseltsi ajutamise koosolek. Seltsi liikmeks astus kohe alul 20 malehuwilist. Seltsi põhikiri wõeti wastu ning waliti juhatus koosseisus: K. Raag, O. Jõulu, Joh. Urtson, F. Pettai, ltn. Eerik. Selts algab tööd iganädalaste mänguõhtutega ja treening-turniiriga.

Võrumaalt

Põlwasse ajutatakse erarealkool. Möödunud neljapäewal peeti Põlwa ümbruskonna waldade esindajate wahel nõupidamine Põlwasse erarealkooli ajutamise asjas. Erarealkooli ajutamise küsimus otsustati jaatawalt. Ka wõeti wastu kooli ülalpidawa sihtasutuse põhikiri. Juba eelolewal juwel tahetakse alustada ehitustöödega uue koolimaja saamiseks.

Wastse-Antsla mälestab langenuid. Mööd. reedel peeti Wastse-Antsla walla Wabadusõjas langenute mälestamise komitee koosolek, kus ajuti seisukohale, et loobutakse kulukast mälestusmärgi püstitamisest ja selle asemel asetatakse langenute mälestuseks kohaliku wallamaja seinale mälestustahwel langenute nimedega. Mälestustahwli pidulik awamine toimuks wabariigi aastapäewal.

Otse nõelasilmast tulnud

on iga ese Fritz Johansoni meeste-moeesemete äris Harju 45, kuld siiski müüme odava nädala puhul kõiki kaupu suure hinnaalandusega.

Pärnust

9. pataljoni pidulik aastapäew. Laup. ja pühapäewal pühitses 9. ükstk jalawäepataljon oma 19-dat aastapäewa. Pataljoni eelkäija wabadussõjaaegsetest juhtidest olid kohal kolonel Kasekamp, kolonel Laurits, ref.-kolonel Kolts j. t.

Pidustused algasid laupäewa õhtul jumalateenistusega Elisabeti kirikus. Kirikust tahkudes pataljon ja weteraanid liikusid tõrwikronghäigus läbi linna. Pühapäewal weteraanid ja pidustustele kutsutud külalised olid pataljoni kajarmus „Ilmis" lõunasöögil. Lõunasöögile järgnes selts „9. jalawäe polk" peakoosolek.

Saaremaalt

Uus loomaarst Orissaare. Kuna Orissaare jsk. loomaarst dr. Breobrashenski on juba pikemat aega haige ja ta nõtpea tööle ei wõi astuda, määras loomaterwisholuosakond uueks Orissaare jsk. loomaarstiks dr. H. Otsa, kes on pärit mandrilt. Dr. Ots asus 13. jkp. ametikohuste täitmisele.

Petserimaalt

Jahimehed päästawad põldpüüsid. Petseri jahiselts ja kohaliku politseiametnike kogu jahisektsioon asutasid põldpüüde näljajurmast päästmiseks 8 toitluspunkti, mille kaudu seni on söödetud 19 kotti lina- ja heinaseemneid.

Jänestele haabu, kitsedele heinu. Metsadewalitsuse poolt tehti metsnikele korraldus, et nad laseksid maha saagida haabu, mille koort ja oksi närides jänesed saaksid toitu kuni lume sulamiseni. Metkitsede toitmiseks ostetakse metsadewalitsuse poolt heinu, mis laiali kantakse kitsede toitmiskohtadesse.

Toimetusele saadetud kirjandus

Esimene pääjuke. Juhan Sütiste näidend kolmes waatuses. Eesti Haridusliidu kirjastus.

Teose peategelaseks on eestlane, kes maailmasõja ajal sakslaste kätte wangi langes ja sealt 1920. a. wabanes Eestisse tagasi tuleb „Lapsega poisina".

Jetta Ollik-Andewei: „Alati walmis" I. Noorsooromaan. 208 lk. Illustratsioonid ja kaanepilt kunstnik R. Kiwitilt. I osa hind 2 kr. Kirjastus „Turist", Tartu.

Meie noorsookirjandus on rikastunud algupärase, suure noorsooromaaniga „Alati walmis". Teos käsitab meie skautliku, kui suurima noorsoo-organisatsiooni tegewust, kombeid ja kaswatuslikku mõju. Raamatu põnewus köidab noort lugejat algusest lõpuni.

Wäike, ärmiselt waesest perekonnast poiss Lasnamäelt astub skautliike noorte ridadesse, mille mõjul poiss kaswab kehaliselt ja waimiselt tubliks noormeheks. Skautliike noorte tegewuse, laagrite ja matkade kirjeldustes on autor osanud meeldiwalt esile tuua meie kaunist kodumaad ja loodust ta mitmekülgsetes wormides. Teos on kirjutatud tõsielust ning selles tegutsewad tüüpid on elust wõetud, ja mõnigi noor, lugedes „Alati walmis", wõib ennast ja oma sõpru ära tunda.

Autor on suure asjaliikusega ja püüdliikusega süwenenud noorte tegewusse, õppides põhjalikult skautlikku organisatsiooni tundma, et iga pisiasi oleks romaanis õieti kirjeldatud. Autor on osa wõtnud skautlikest suurlaagritest ja elanud terwe rea wõistlusi ning matku noortega kaasa.

Rakvere suurim

Wõlakoorma tõttu müü wõi k

Rakwere teatrimaja küü kowale korduud, sest pro — Käsitööliste Selts teatrieiekanded, on müüg turnewad mõned äriringko jedes maja osta kas töös Maja eest nõutakse 80.00 seltsi wiimud jama maja e lad, mis tõusewad kuni 9 kes on wõlmis nõutud s maja ja Rakwere jääb ü sed olemasolewad ruumid Ka awar Käsitööliste Selt päewadel ja külaskäigueten

Ühtlasi täitub mõne n teatrimaja ehitamisele asu wabariigi 10. aastapäewal koosolekul määras rahwan kr. ioetust, mis moodustas algjumma. Järgmisel aas rahwas talgude korras t kokku. Maja wiidi katuse ja sellest ajast seisab suur were Hariduse ja Rahwaõ wõtja, on nõus kinnisvara müüridest, wanast rahwam wäikesemateks pidudeks ja k rest aiast, müüma 80.000 warade tegelik wäärtus h Seltsi juunib waranduste kitsikus ja tekkinud suur w on tehtud Kaitseliidule ja k wabariigi walitsuses. Kait mise küjimuses pookdawal j on ruume rawis. Ostuk mat aega majandusministe mist oodatakse uue eelarw töö läks maksma 85.000 k

Elas enda teadm

Türi linnawolinik

Perekonnakirjade korral seisuametis selgus, et Türi on enda teadmata siiani w konnakirjade kordaseadmisek amet J. Käsperi kohta sünn K. on wistitud. Sealt selg kiriku sünnimetrikaraamat Sihwer, ta ema neiupõ

J. Käsper pole aga w Käsper. Samuti on isa Kirikuraamatute järele on kitsult ema nimi. Kuna kiriku sünnimetrikaraamat nimi paratamatult Sihwer

K. on wõõra nime all maailmasõja, kus ta sai r nime kuju säilitada, eeldu Käspre'ks. K. on praegu Türi linnawolikogu liige n

Venekeelsete puudus

Narwa-tagused wene raamatute puuduse all. Sõ ajast-arust läinud õpperaam peraamatuid ei taha kirjas wik on wäike. Küjimus on et selles asjas tahetakse a teeriumi ees.

Vastutav toimet
Väljaandja Tallinna

Tööpakkumised

Wajatakse **kandlimängijat,** kellel oma pill olemas. Kirj. jlt. „32/8032".

Wajatakse metalli- **treialit** M. T. Laverna, Narwa mnt. 15.

Tüdrukut tallu tarwis. Kaubelda Wismari 10—3.

Wajatakse wilunud laagrikleidi- **õmblejat.** Teat. jlt. „2/8042".

Vajatakse nooremat töökat aurat karsket noormeest metsaülestöötamise alal. Teatada telef. 309-32.

Sulast waja tallu. Kaubelda teisipäeval kella 9—11 Pärnu mnt. sisseseõdu hoowis.

Köögiteenijat waja söögisaali. K. Kalamaja 6, kauplemine 2. korral

Köögiteenijat waja. Kohwik Marcelle, Raekojaplats.

Majateenijat tarwis. Küüsida Wana Kalamaja 4—6 (hoowipealne maja, 2. korral).

Linna lähedale, 2 wäikesesse ametniku tallu wajatakse korralikke **teenijaid.** Kaubelda 17. jsp. kella 5—6 õhtul Pärnu mnt. 73, poes.

Wäikesesse tallu Harjumaale on **töperemeest** tarwis. Wajaline ettetuletwate käsitööde oskus. Palk kokkuleppel. Teatada jlt. „38/6598".

Wajan **õpilast** peiukoja pesu-, klants- ja keemilisele töödele. Tulla Luha 12, peiukoja.

Täiesti wilunud **kammijat** wajatakse iohe juuliuõõstusse „Hellas", telef. 314-74, Karu mnt. 17/28.

Wajatakse wilunud **meesäriteenijat** riideärisse. Nõutaw wene keele oskus. Tööpakkumised ihes tingimustega saata f-ma P. Mägi ja S. Skworsjow, Petseri, nimele.

Wäike hariklasperekond wajab wilunud **teenijat.** Tulla Jakobsoni 8—11 (wiimane maja hoowis, 2. korral).

Resworani wajatakse ärasõiduks **ettekandjat.** Teat. kl. 2—5 Koidu tän. 20—10.

Tüdrukut ks lehmi liipsab, waja linna ligidale tallu. Paldiski m. 37—13.

Tarwis kohe **pagaripoissi.** Tulla Tartu mnt. 10, ärisse

Passijat, wanemat naisterahwast, tarwis Tsemendi t. 5—1.

Juuksurit wajatakse laupäewiti. Teat. saab Pärnu mnt. 49.

Ein gebildetes kinderliebendes junges **deutsches Fräulein** wird zu Kindern in eine finnische Familie in Helsinki gesucht. Antritt 1. Febr. 1938. Antworten im Laufe dieser Woche an: „B. 198".

Soowin wanemat **naisterahwast** päewaks lapse juure, omaft korteristi. Narwa t. 6—7, Pelgulinn.

Korteriotsimised

1. weebruariks wajatakse 3—4-toalist **korterit** teenija- ja wannitoaga, soowitaw kesktüttega, kesklinna lähedale. Teatada jlt. „35/6595".

Wanem mees soowib **kaasüürilisek** maale wähese tasu eest. Teatada jlt. „28/8028".

Lasteta perekond wajab 1. weebruarist **korterit** (kaks tuba ja kööl), rajoonis — Hollandi, Narwa m., Raua tän. Teat. kirjal. jlt. „15/8015".

Kõrgemapalgalise meremehe abikaasa 6-a. pojaga otsib **1—2 tuba kööga,** müüd wõi lähemal ajal. Teat. pal. jlt. „33/8033".

Lasteta kindlas teenistuses abielupaar soowib ühe wõi kahe toa ja kööga **korterit** ühes autoruumiga wõi ilma. Pal. teat. jlt. „29/8069".

Wajan **keldriruumi** talakauplusets. Kirjal. jlt. „25/8025".

Korteripakkumised TALLINNAS

Ilus suur **möbl. tuba** kõigi mugawustega, ühes kostiga, ära anda südalinnas. Suletwõrgi 2—10.

15 aastat töötanud **pesumaja** ühes sissesõidu ja korteriga omaniku haiguse tõttu kohe ära anda. Tolli 4—1.

Wälja üürida 2-toaline **korter** kohane tööstusele (rätsepale) Küüsida telef. 309-67.

1—2 korralikku **möbl. tuba** ära anda, wanni tarwitamisega, soowi korral täie pansioniga. Klawer kajutada. Roheline aas 12 (Kadriorg)

Üürile anda **autogaraash,** Kr. 15 tuus. Sakala tän. 36—14.

Wanem naisterahwas saab kaasüürilisena **omaette toa.** Teateid saab Laulupeo tän. 20, toiduainetekauplusest.

Ilus suur päikesepoolne soe 2 korr. 5-toaline **korter** foliidsi. perek. wälja üürida Wana Kalamaja 3. küüsida hoowimajas.

Autokuur ära anda Laulupeo 20—1.

Suur **möbl. tuba** kõigi mõnusustega wälja üürida Kaarli pst. 5—9, telef. 481-02. Näha ainult kl. 3—4.

TRÜKIKODA

KÖITEKODA
LITOGRAAFIA
TSINKOGRAAFIA

VALMISTAB KIIREIMALT JA MAITSERIKKAMALT IGASUGUS. AKTSIDENTS-, RAAMATU-, KIVI-, OFFSET- JA ROTATSIOONITRÜKITÖID, KLISCHEID JA MITMESUGUSEID RAAMATUKÖITETÖID

TALLINN, PIKK T. 2, TEL. ÄRIPÄEVIL KELLA 9—15 428-83, PÄRAST SEDA 428-86

TALLINNA EESTI KIRJ.-ÜHISUS

Müüa „His Master's Voice" kappgrammofon, ühes 50 noodiga (mitte schlaagerid). Näha kella 17 Piiwe t. 6—1 (Endla t. keerata).

Äri sisseseade — kaalud, sent, kapid, riiulid — kiiresti müüa Luise t. 22, krt. 17.

Inglise setter, puhastwerd, ja kutsikad odawaski ära anda. Koidula t. 7—7.

Müüa wähetarwitatud 3-lambiline **raadioaparaat.** Hind 60 krooni. Pöörduda waatama tulla pärast kl. 7 õhtul Kalewi 40—4.

Ostetakse

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju ostab kõrge hinnaga **L. Krasnokutsky ja poeg** Kuninga tän. 6, telef. 431-59.

Soowitakse osta wäike **õhukompressor** 3—4 tolli tsilindri läbimõõduga, soowitaw weejahutusega. Pakkumised ühes mõõtude ja hinnaga saata jlt. „A. 379".

Soovin osta kontorimööblit, kirjutuslaudu, raamaturiiuleid, toole ja kõiki kontoritarbeid. Teat. jlt. „40/8080".

Soowime osta prungitud, kuid töökorras **aurukatla** 10—20 ntr.² küttepinnaga, jüst. „Nikander" wõi mõni muu, ja töökorras aurumasina 8—9 hob.-j. Mõõtu Piimaühing, Mõõtu p.-ag. Telef. Mõõtu 2 I.

Ostan kantud riideid, saapaid, mööbleid, igasuguseid prungitud asju ja rööningukolu. Ostja Muistjõelt. Teat. jlt. „18/8058".

Maneežhi tän. 7, pandimaja wastas **ostan** kõige kõrgema hinna eest prungitud riideid, pandivileid, kajukaid, karusnahkasju, jõwe- ning talwepaltuid. Ost ja müük.

Jahipüssi, prungitud, kaberaudse, soowin osta. Teatada hind, kal. ja firma jlt. „3/8043".

Ostan mööbleid, woodeid, kirjutuslaudu, toole, jalgrattaid, õmblusmasinaid, riideid, waipu, pandivileteid, laeliistreid, wajkasju ja kõiki majatarbeid. Lai 24—6 wõi kirj. jlt. „39/8079".

Mitmesugust

Hiljuti wäljast sõitnud hingeline arenenud 28-aast. noormees soowib **tutvust** naisterahwastega, kellel oleks wõimalik laenata kindlat wastutusel 50 kr. raha. Meeldiwuse korral wõib järgneda abielu. Kirjal. jlt. „40/6600".

Meeldivale daamile, kes sarnaneb kujult kino „Skandias" filmis „Mees, kellest räägitakse" õhtukuningannale, tahaks olla heaks jõbraks samuti hea wälimusega kõrgema haridusega 34-a. härra. Kirj. jlt. „34/8034".

Kas abielluks kõhe mees, kes oleks intell., harit., pikemat kasvu, sõmajuguse muusikaalse, kinnisvara omawa 22-a. neiuga? Wastused elulookirjeldusega ja kõhangule kutsega jlt. „9/8009".

„Laste Rõõm" esirinnas

„Laste Rõõm" algatas laste näopiltide avaldamise — nüüd teevad seda ka mitmed täiskasvanutele määratud ajakirjad — kõige huvitavamaks jääb aga sellepoolest „Laste Rõõm". Lapsed ise, kõige laiemaist rahva kihtidest, saadavad neid pilte, ühes kaaskirjadega.

Müüakse

Raadio müüa. 6-lambiline, 3 lainealaga, lisajaoljuhäälduja ja grammofoniiiselandega 1937.38. a. suurjuper, heas korras, wähe mängimud, wälismaa firma. Küüsida iga päew kl. 3—9 õhtul 21. jkp. Wilmsi 50—110, E. Seks'ilt

Müüa kapid j. t. mööbleid. Nõmme-Rahumäe, Palli t. 2—4

Ärasõidu tõttu **odavasti müüa** 2 klubitooli, tuschett ja tisleripink. Tehnika tän. 7.

Südalinnas välja üürida:

1) Poerunn keldriruumidega;
2) 3 ruumi advokaatidele wõi hambaarstidele waskuwõõturuumidels;
3) suur saal kõrwalruumidega.

Küüsida Pärnu mnt. 17, lakiwabrik „Pluto". esmasp. 17. jaan. 1938. a. kl. 8—17

Omaniku haiguse tõttu kohe ära anda **söögisaal-kohwik.** Kirjad jlt. „30/8070".

„Laste Rõõm" on laste õnn!

Wäike maja 17.500 r.-m. päristrundi ja suure wiljapuuaiaga Nõmmel juhtumisi ainult 5500 kr. eest ½ wäljamaksuga ja palju teisi maju, krunte ja talusid müüa. Teat. J. Kühle kontorist, Wanamurg 6, kella 11—1 ja 5—6.

Alati suures walikus odawate hindadega **postmarke.** Saadud partii paremaid wanaaegseid marke wanast Euroopast. Wene tän. 1, kr. 9, 2. korral.

Prungitud **harmoonium** müüa, auromaat sees (isemängiw). Weerenni 7, hoowis, keldris.

Harjumaal, Peningi wallas, Kiwiloos müüa **talukoht,** suurus 34 tiinu. Lähemaid wõrteid saab Pääskülas, Suwila tän. 19—2, kella 4—8 p. l.

Müüa wana **rauapuru,** ca 800 kg. Teatada jlt. „39/6599".

Walge magamistoa- **mööbel** müüa Kullasepa t. 5—2, näha kl. 6 õhtul.

Tisleripink müüa. Süda 9—17, hoowis, keldrikorral.

Raske haiguse järele uinus 15. jaanuaril s. a. igawesele rahupõlwele meie unustamata armas abikaasa ja ema

Emilie Ramman

sünd. **Markson.**

Walusas leinas **abikaasa ja tütar.**

Matmine 20. jaan. kell 18, Riias, Metsa kalmistul.

---

15. jaan. s. a. lahkus meie keskelt meie armas ema, wanaema ja ämm

Katarina Nelke

sünd. **Kasemets.**

Matmine teisip., 18. skp. kell 2 p. l. Tallinna Kaarli kirikus, sealt wanale Kaarli kalmistule.

Sügawas leinas **lapsed, lastelapsed ja wäimehed.**

Liisa Kapsi

matmine on 18. jaanuaril s. a. kell 2 Keskhaigla kabelis ja sealt ap.-õigeusu surnuaiale.

Omaksed.

Pika raske haiguse järele suikus igavesele unele meie armas ema, ämm ja vanaema, meie äri kaasasutaja ja kauaaegne juhataja

Helene Seidelberg

Sündinud 7./19. septembril 1861. Tallinnas, surnud 15. jannuaril 1938. Paides

Matmine Paides 19. jaanuaril kell 15.

Paides, 16. jaanuaril 1938. Sügavas leinas **A. Seidelberg'i pärijad.**

Oma armast õde

Emilie Ramman'it

surnud Riias 15. jaanuaril 1938. a.

mälestab **Aleksander Markson perekonnaga.**

Lühikese raske haiguse järele lahkus waikselt minu armas naine ning meie unustamata kallis ema

Liisa Pauline Multer,

sünd. Annus

19. sept. 1875 — 16. jaan. 1938.

Leinawad **mees, lapsed ja lapselapsed.**

Matmine 23. jaan. kell 13, Nõmme, Rahukirikus ja sealt Rahu kalmistule.

T. L. Naiskutsekooli Lõpetajate Ühing korraldab vilunud õppejõudude juhtimisel

kursusud.

1. Varrastel kudumises ja heegeldamises. Algus 20. jaan. kell 18.
2. Lõigete joonestamises. Algus 31. jaan. kell 17.
3. Lõigete valmistamises mulaažis. Algus 31. jaan. kell 20.
4. Rahvaroivaste valmistamises. Algus 15. veebr. kell 18.

Lähemaid teateid ja registreerimine kursustele: Kuninga 2—6, tel. 471-86, kella 10—14 ja 15—17.

Juhatus.

Ajakohase hinnaga ostan uusi ja pruugitud

raadioaparaate

Müüa soowijaid palun tulla raadioärisse

Ost-Müük, Tartu m. 1.

Narva Üldine Haigekassa

vajab ambulatooriumile, Virumaal, alatist

hambahaiguste eriarsti

Palk kokkuleppel. Sooviavaldus saata haigekassa juhatusele Narva, Malmi 1-a.

Laste Rõõm on laste õnn!

„ESTONIA" KONTSERTSAAL.

Teisipäeval, 18. jaanuaril 1938. a., *„Estonia" kontsertbüroo ja Alliance Française'i korraldusel*

kuulsa prantsuse klaverikunstniku

MAGDA TAGLIAFERO

GALA-KONTSERT

prantsuse saadiku patronaaži all.

KAVAS: Mozart'i, Bach'i, Chopin'i, Debussy, François Pouleng'i, Saint-Saëns'i, Ravel'i j. t. helitöid.

ALGUS KELL 8 ÕHTUL.

Pääsmed Kr. 2.60 kuni 60 s., õpilastele à 50 s. eelmüügil Estonia teatri kassas.

„Estonia" kontsertbüroo.

ESTONIA KONTSERTSAAL.

Reedel, 21. jaanuaril s. a.

L. GRIVSKI VOKAALKVARTETI KONTSERT

Kavas: ap.-õigeusu kirikumuusikat (I osa) ja vene rahvalaule. Algus kell 8 õhtul. Piletite hinnad: Kr. 2.50 — Kr. 0.50, õpilastele 35 senti ühes riietehoiuga. Piletite eelmüük „Esto-Muusikas", Viru t. 2 ja kontserdipäeval „Estonia" teatri kassas.

Vene Haridus- ja Heategevate Seltside Liit.

TALLINNA EESTI KAMMERMUUSIKA SELTS

Kaubandus-tööstuskoja saal, Pikk tän. 20,

REEDEL, 21. JAANUARIL 1938. A.

X KONTSERT

Kavas: G. Telemann, V Mozart, Fr. Chopin, F. Liszt, A. Kapp, A. Gretšaninov, N. Gade j. t.

Kaastegevad: N. Suursööt, E. Klement, K. Noorma, P Indra, H Sepp, keelp kvartett: R. Romulus, E. Palk, K Krause ja K. Riisikamping keelpillide-orkester A. Udrik'u juhatusel. Algus kell 8 õhtul. Pääsmed: Kr. 2.— kuni 50 sn. kassas.

ESTONIA TEATER

Esmaspäeval, 17. jaanuaril kell ½8 õhtul 9. korda harilike hindadega **„Tseesar"** „Kaugete randade" ja „Fanny" järg. Marcel Pagnoli näidend 8 waatuses (11 pildis). Pääsmed Kr. 1.50 — 20 s.

Teisipäeval, 18. jaanuaril kell ½8 õhtul 10. korda harilike hindadega **„Sügismanööver"** J. Kalmani operett 3 waat. Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.

Kesknädalal, 19. jaanuaril, kell ½8 õhtul 3. korda harilike hindadega **„Figaro pulmad"** Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais' komöödia 5 vaatuses. Pääsmed Kr. 1.50—20 s.

Neljapäeval, 20. jaanuaril, kell ½8 õhtul **Olga Mikk-Krull'i** 25-aastase lava- ja muusikategevuse tähistamiseks **„Padaemand"** P. Tšaikovski ooper 3 vaatuses, 7 pildis.

Teatri kassad awatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st poole 9-ni.

TOOMLISTEATER

Esmaspäeval, 17. jaanuaril, kell ½8 õhtul 12 korda harilike hindadega **„Tootsi pulm"** Andres Särevi dramatiseering Oskar Lutsu novelli järele 3 vaatuses 8 pildis. Pääsmed 20—125 sendini.

Teisipäeval, 18. jaanuaril, kell ½8 õhtul 55. korda üldhindadega **„Õitsev meri"** Andres Särevi draamatiseering Aug. Mälgu romaani järele 3 vaatuses 8 pildis. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Kolmapäeval, 19. jaanuaril, kell ½8 õhtul 13. korda harilike hindadega **„Tootsi pulm"** Pääsmed 20—125 s.

Neljapäeval, 20. jaanuaril, kell ½8 õhtul 15. korda harilike hindadega **„Inimesed ajujääl"** V. Werneri komöödia 3 vaat. Pääsmed 20—125 sendini.

Laupäeval, 22. jaanuaril kell ½8 õhtul 31. korda harilike hindadega **„Mehe küljeluu"** M Jotuni naljamäng laulu dega 3 vaat. 15 pildis. Pääsmed 20—125 s.

Kassa awatud iga päew kl. 12—4 p. ja 6—½9 õht.

Eesti Antroposoofiline Selts,

Kaupmehe 13.

Teisipäeviti kell 7 (alust. 18. jaan.) loengud dr. R. Steineri **„Salateaduse"** üle Loenguid peab A. Nei.

EESTI DRAAMA TEATER

Neljapäeval, 20. jaanuaril, kell ½8 õhtul 38. korda **„Must suvi"** Rudolf Sirge näidend 3 waatuses. Näitejuht — Andres Särew. Lawapildid — P. Raudwee.

Laupäeval, 22. jaanuaril, kell ½8 õhtul 43. korda **„Suvi"** A. Särewi-O Lutsu dramatiseering 6 pildis. Näitejuht — Leo Kalmet Lawapildid — P. Raudwee

Pühapäeval, 23. jaanuaril, kell ½3 p. l. 106. korda **„Kevade"** A. Särewi-O. Lutsu dramatiseering 3 w. (6 pildis) Näitejuht — Leo Kalmet. Lawapildid — P. Raudwee

Pühapäeval, 23. jaanuaril, kell ½8 õhtul 43. korda **„Daam kameeliatega"** A. Dumas' näidend 5 w. Lawastus — A. Sunne. Lawapildid — P. Raudwee Riietus — K. Luts.

Kassa awatud kl. 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

Mustwee Alewiwalitsus wajab alewi- wõi wallakantseleitöödes wilunud

kantseleiametnikku.

Palk Kr. 55 — kuus. Soowitaw wene keele oskus. Soowiawaldused esitada alewiwalitsusele hiljemalt 24. jaan. s. a

ALEWIWALITSUS.

Välismaalt tagasi tulnud

noor daam

otsib kohta büroosse praktikandiks, kasseerijaks wõi vastuvõtudaamiks, Valitseb eesti, inglise, saksa ja rootsi keelt, tunneb masinakirja ja kiirkirja. Kirj. slt. „36/6596".

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

15. jaan. sisse tulnud kirjad.

1/7441	5	1/7201	1	20/7580	2	20/7500	2
1/7431	1	1/6841	1	21/7421	3	21/6301	1
1/6321	4	1/7401	1	21/5981	1	21/7501	1
2/7522	1	2/7442	1	21/7341	1	21/7461	1
2/7642	2	3/7603	5	22/7342	11	22/7142	1
3/7323	1	4/7604	25	22/7382	1	23/7463	21
4/7444	2	4/7404	1	23/7583	7	23/7423	6
4/6324	3	4/7324	1	23/7103	3	23/6303	5
5/7485	2	5/7325	2	23/7383	1	23/7303	1
5/7005	1	5/7445	2	23/7663	1	24/7584	4
6/7606	25	6/6326	5	24/7624	3	25/7625	2
6/7406	1	6/7326	1	25/7425	3	25/7585	3
7/7607	4	7/6927	1	25/6305	1	25/7465	1
7/7243	1	7/6327	3	26/7666	22	26/7546	1
7/6287	1	7/7327	1	27/6307	4	27/7627	4
7/7487	1	7/5887	1	27/6827	1	27/7387	2
8/7448	20	8/6288	8	28/7188	1	28/6988	1
8/7568	2	8/5848	1	28/6908	1	29/6269	4
8/6248	1	9/7449	37	29/6309	9	29/7389	1
9/7529	2	9/6289	7	29/7469	1	29/6229	1
9/6209	1	9/7649	2	30/6310	2	30/7550	1
9/6249	1	10/6290	3	30/5830	1	31/7431	7
10/7530	2	10/7490	14	31/7471	2	31/7391	1
10/7090	1	10/6210	2	32/7312	1	32/6152	1
10/7370	1	10/7570	2	33/6273	32	33/7313	4
10/6610	1	11/7171	2	33/5873	1	33/7553	5
11/6291	4	12/6292	8	33/7153	1	33/5313	1
12/7132	7	12/7372	2	33/7433	1	34/7114	1
12/7332	1	12/5812	1	34/7274	1	34/6194	1
13/7613	2	13/6253	6	35/7435	1	35/6315	7
13/7093	4	13/6293	2	35/7595	3	36/7516	3
13/6093	1	13/7373	1	36/7356	4	36/6316	2
13/5773	1	13/7173	1	36/7636	4	36/7536	1
14/6294	16	14/7654	5	37/7557	3	37/6157	3
14/6273	1	14/5774	1	37/7357	1	37/7477	1
14/6174	1	15/7335	1	37/6237	1	37/5477	1
15/5059	1	15/7575	1	38/7558	10	38/7318	18
15/7455	2	15/7495	1	38/7518	2	38/7598	3
16/7576	3	16/7536	16	38/6758	1	39/7639	19
16/6216	2	16/7416	1	39/6279	11	39/7599	3
16/6296	1	17/7497	4	40/6280	16	40/7440	1
17/7577	3	17/7377	2	A. 295	7	A. 245	9
17/7417	1	17/7617	1	A. 300	3	B. 152	90
17/7137	1	18/7578	8	B. 156	3	B. 136	2
18/7538	3	18/6258	18	B. 157	4	Harm	1
18/6218	1	19/7459	8	M. 1237			2
19/6259	6	19/6979	1	Meripoeg	24		2
19/7419	1	20/7660	9	Poissmees	A. B.		5
20/7460	2	20/7066	1	R. 1078			3
20/7140	1	20/6260	2	119			1
20/7300	3	20/5580	2				

Kokku 845 kirja.

HELIOS KINO

5, 7, 9

Lupe Velez ja Alfred Rode

hiiglaorkester

suures muusikafilmis

„Mustlas-meloodiad"

SAUEL

müüb „Päevalehe" üksiknumbreid E. Tammiste.

Arstid

Tagasi jõudnud. Dr. Mari Ambros

lastehaigused.

S. Tartu mnt. 17, sissekäik Reimani tän., tel. 317-29. Kõnet. 11—12 ja 4—5.

Tagasi jõudnud. Dr. M. Kolomoitsev.

Eriala: naha-, põie-, neeru- ja suguhaigused.

Wastuw. 10—1 ja 5—8. Wiru 15 (apteegi peal). Telef. 435-40.

Elan nüüd

Pärnu mnt. (end. Jaani t.) 8—5, Wäike Karja t. nurgal, linnaapteegi wastas.

Hambaarst **Anna Amitan.**

Wastuw. kl. 10—2 ja 4—7, telef. 447-89.

Tunnid

Inglise, prantsuse, saksa, vene, itaalia ja hispaania keelt õpet. kõrgema harid. meesõpetaja **Berlitzi ja Mertneri** meet. kiiresti ja põhjalik. rääkima. Ladina k. tunnid. Tõlked. Tatari 24—6.

Inglise keele konwersatsiooni tunnid, 50 s. tund.

Masinakirja kiirkursus, harjutused. Harju 29—8, hoowis.

Matemaatika ja füüsika tunnid igas ulatuses. **Harju 35-1.**

Wilunud õpetajanna annab **saksa ja rootsi** keele tunde. Tartu mnt. 15—6 (tähele panna: aiamajas).

Annan **saksa keele** tunde. Eriti gramm. selgitused. Koju käies 40 s. tund. Teat. slt. „33/8073"

Inglise, saksa ja prantsuse keele tunde annab wälismaal diplomeeritud õpetajanna, käiscalistele ja lastele. Kõneharjutused äripäeviti kella 3—7 Ahju t. 7—5, **Marie Bofs.**

Inglise, eesti, saksa keele tunnid. Imanta 5—2

Töötsimised

16-a. korralik maatütarlaps palub **teenistust** perenaisecabiks wõi muud. Kirj. slt. „19/8019".

Lp. tööandjad! 25-aastane naisemees otsib tööd tööstusesse wõi mujale, saab hakkama iga tööga. Wõib ka hobusemehelks olla, tunneb linna. Kirjad pal. slt. „10/8050".

Tütarlaps palub kiiremas korras kas majateenijaks wõi perenaiseabiks. Oskab ka keeta. On kõigega rahul. Teatada slt. „20/8060".

Lugupeetud taluperemehed! Wõimaldage 27-a. maanoormehele mingisugust tööd, ka wõib sulasena jääda, tunneb ettetulewaid talutöid kõiki. Kirj. slt. „40/8040".

Kärmiselt vaskes seisukorras 30-a. mees palub üksikõik mis **tööd wõi tegevust,** rahul kõigega. Kirj. slt. „9/8049".

Korralik karske maanoormees **soovib tööd** üksköik kuhu, lepib kõigega, tööaand ennem ehitustöödel puu- ja müürisepana. Kirj. slt. „18/8018".

Palun wõimaldage palgata **äriõpilasekoht.** karskele soowitusega noormehele delikatessi- wõi kolonnialkauplusse. Soowi korral kausjon. Kirj. slt. „25/8065".

Noor abielupaar wilunud põllutöös, **soovib tööle** kas majja wõi tallu. Ki... Lokja, Suurpea lus... (A. U.)

Mölder-meister **soovib kohta** on wilunud uuemate m... naega, teeb kõiki ehitus... remonttöid. Raekoja ... Kala, Tartus.

Nais-trio koos mänginud, otsib kohta. Pakk. slt. «8/8048».

Majahoidjaks soovib korralik keskea abielupaar. Teat. slt. „8035".

Korralik maanoormees **palub kohta** pagari wõi lihuniku ju... Kirjad slt. „38/8038".

Lp. prouad! Palun wõimaldage paši... noorele ausale ja korral... riitarlapsele. Kirj. slt. „8090".

Noor tütarlaps otsib kohta majateenijaks kuhugi tööstusse wõi ... kandjaks. Kirjad slt. „8076".

Nais-pükstiräätsep **vajab tööd** kodus regemisele wõi kä... seks. Kirj. slt. „5/8055

Soovin kohta paši... Nõmmele. ... saab Nõmmel, Aia ... 1—2.

Riiseisew gümnaasiumi ... riidusega keeli walitseja **palub tööd** kontorisse, tööstusse, ... wõi midagi sarnast. ... pal. slt. „9/8089".

Kes soovitaks perenaise- wõi kokatoha ... ga wõi mujale? Olen ... nud rohkem aastaid ... mas saatkonnas, omandanud tunnistused. Kirj. slt. „8081".

Korteripakkumised

NÕMMEL JA MUJ...

Korter ära anda — 1 tuba ja ... Weji on majas. Jä... Jänwe tän. 22—3.

Hästiminew **sega-kauplus** maal heas rajoonis ... tõtru kohe edasi anda. ... wiline kapital Kr. 30... 5000. Soow. kirjal. „A. 392".

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk